

העיתון החדש

המדריך המלא הראשון

לפרשות שייחשבו במשפט

עמוס בן-גוריון

מה לא גילו סהר ועמוס

גליון מוגדל

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כחו

עורכי-משנה:
רוב איתן, אורי סלע

עורך כיתוב:
סילבי קשת

כתב בכיר:
אלי תבור

חברי המערכת:
עורך מבנית: אחרון צור
צלם המערכת: אריה קרו

העתון הנקרא ביותר במדינה

מפסטי הקסנים, כשמולו מופיע עורך-הדין **שמואל תמיר**. תמיר, המופיע נגד כספי גם במשפט עמוס בן-גוריון, היה בשעתו סגן עורך **הארץ** ("רומק") **גרינברג**, שזלחם באופן עקבי נגד משטרת ירושלים בראשותו של **לוי אברמוביץ**, סיקודו של סהר ומסייד-דירתו בידי בלשי הענף הכלכלי.

באחד המשפטים נגד רומק, התברר כי המשטרה נתנה "הלחאה" לעד העיקרי, **יצחק רוזנברג**. הברר נעשה לפי צוה משרדו של היועץ המשפטי **חיים כהן**, שהופיע כתובע במשפט קסטנר. חיים כהן היה גם האיש שהורה להחזיר את המסמך **כיום המרשיעים נגד תת-שרהסעד הרב ד"ר ישראל שלמה רוזנברג**, שניצל עלידי כך ועלידי זה שהרב ד"ר **מרדכי נורוק** העיר עדות שקר במשפטו.

השלישי בסידרת הי עסקנים הדתיים, חבר הנהלת הסוכנות **יצחק רפאל**, שימש פעמים אחדות קורבן לחיפוש המשטרה, שחיתרה על כך אחרי הראה מת אימה מצד שרה-אזר **אזיעזר קפדן** המנוח — כך על כל פנים, טוען יחזקאל סהר. לוי **אשכול**, שימש בשעתו חבר הנהלת הסוכנות, ובתפקיד זה פעל להשתקת זי"ח-שמוראק, שהשיע אז בהרל.

ניקה דמות נוספת: **ח"כ מפא"י אהוד אבריאלי**, איש קבוצת המנהלים של **דירי בן-גוריון**, אשר לה כפוף במישרין מנגנון החושך. המקשר בין מנגנון זה לבין המשטרה, הוא הקצין **מאיר נוביק**, שאיש מחלקת הקצין **שלמה ירקוני**, משמש עתה כמזכירו האישי של עמוס בן-גוריון, ועוורו במשפט של עורך-הדין מיכאל כספי. ושוב אנו חוזרים לאדם הראשון, יחזקאל סהר, שנתן רשות לירקוני לעסוק בהכנת המשפט, שמתרוו להגן על עמוס בן-גוריון, וחוזר חלילה.

אני מקווה שרשימה זו תעזור לך להתמצא בלוח הקשרים של הפרשה המסופרת. אם לא הצלחנו להגיש לך תמונה בהירה יותר, הרי תסכים עמי כי אין זו אשמת עורך התבנית.

מכתבים

ואנו רוצה לומר לכם שלא שום רמיון בין הפנטזי אלו להפנטזי של ימי הפנטזי. השעם היה סדר וארגון בהפנטזי. לכל אורד מסלול התחלוקה היהודי ומקילים שקראו: אל תהיו אדישים, הצטרפו להפנטזי!" מנחם ולוטניק, תל-אביב

אפשר להתגבר על הסערה ההולכת וקורבת עלינו. אך הקבנים הנוכחי של המדינה אינו מסוגל לכוון את ספינת המדינה בשעה חרת גורל זו.

יחזק י. הללי, ירושלים

ממכ"ל לבן
אחד הקוראים קרא (העולם הזה 1008) את רשימתי "מי טועני בשלום" וטעא שטעני

תי בנקודה השוכה ורצה להעמידני, במכתב פרטי על פעוטי. אני כתבתי שם: "אפשר לזכור מאורע שאיש אחד החליט על מלחמה, מכלי שנמצא בתוך הממשלה אדם אחראי לשמירת השלום". הקורא השב שלא נמצא בממשלה שר אחד שיצביע נגד החלטת המלחמה. עלי להעיר לו ולאחרים שהשבו כמותו כי אין הכונה כך. כונתי היתה שאין בממשלה מינסטריון מיוחד איוה שהוא, שישמור על השלום ויטפח יחסי שלום עם השכנים.

ר' בנימין, ירושלים

שגריר השחיתות
משפטיים לקרוא את רשימתכם אודות תעלולי חקבלן פרישמן בתורכיה, לא יכולתי שלא לתאר לעצמי מה היה קורה אילו היינו משיגים יום אחד שלום עם מדינות ערב. מה טעם לעסוק שנים ודורות להשגת שלום, כשאנשים מסוגו של פרישמן עלולים לקבל כמחי יד אחד את כל האמצעים.

ש. פרדקין, תל-אביב

לא די בכך שאין סבלנות ויכולת לעכל את כל עסקי השחיתות במדינה — אתם עוד מביאים עסקי שחיתות מתורכיה!

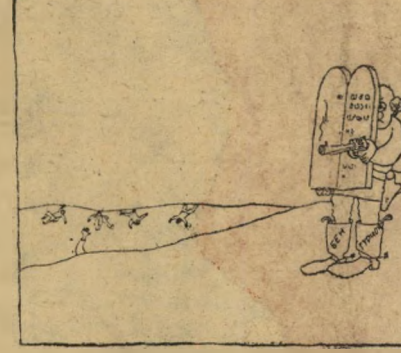
יהודה בלום, תל-ברוך

בקשר לשאלותיכם הרי המפקח על מטבע חוץ מסקה על העסקים של חברות ישראל ליות בחוץ-לארץ. כמו כן כל הברה הפועלת בחוץ-לארץ מקבלת רשיונות יצוא להוצאת ציוד, והיא מצדה נותנת ערבויות להתורה הציוד. בקשר לשאלותיכם המספיקיות לגבי חברת פרישמן, הרי לצערנו אסור לנו לני לוח פרטים על חיקי החברות, אלא אם כן מתקבלת הסכמה מצד החברה הנדונה.

שלמה אמיר, מנהל המחלקה להסברה, האוצר, ירושלים

חפיפת הגויה
סנו יושב ראש הכנסת הודיע כי הוא מוכן להיות אחראי לתוצאות חפיפת גויות של הרב יהודה גפן (העולם הזה 1008). בניגוד לחוק, מבית-החולים הרדסה בתל-אביב, בעותונכם נמסרה העלילה לפרסיה. ה צבור רוצה לדעת האמנם נתנו המבצעים והאחראים את הדין על העבירה? התואל המשטרה או הועדה הממאיה כנסת ל- ספר על כך לצבור?

אליק מג, חיפה

בן-גוריון והערבים בעיני היוגוסלבים

נחומים לנחמני
אתם מאשימים את מר נחמני (העולם הזה 1007), מנהל משרד הנליץ של הקרן הקיימת לישראל, שבטקום ההחכיר שטח אדמה ל- משפחת כרנסקי הזקוקה לה. החכיר אותה לשני אנשי אדמה ותיקים: פלישמן, פקוד תל-נובה, והשוטר בובי, שאון פרנסתם על חבלאות. הננו להעזיר שאין אנו אנשי אדמה ותיקים, אלא עולים השים טבאו להתישב במנדל. הקרסכנים השתדלו באיון מים ובאזהרות למנוע אותנו מלעבר את האדמה שתכרנו מהקק"ל. באתח השבתות כשרוב הנכרים היו מנוויסים, עלו עם המרסטור על השטח וזרעוהו שערות. אנו מהכים להגבת הקק"ל ושאר המוסדות הי שייבים, שתפקידם לדאוג שלא נהיה מופ קרים בידי בעלי אגרוף ולקוחים את החוק בידם. העתקים לכל מוסדות הקרן-הקיימת. א. פלישמן, ת. בובי, מנדל

העולם הזה מחכה כי הוא להגבת אותם המוסדות, שתפקידם, בין השאר, הוא גם

לדאוג שרכוש האומה לא ינוצל למטרותיו הפרטיות של מר נחמני.

חכמי חלם
כל מי שבלבו פנימה נמש יהודי הומיה באמת מוכרח להודיע למקרא רשימתכם (העולם הזה 1008) לפיה מודיע משרד רש' מי של ישראל, כי אין לנו ענין במשלוח ספרים עבריים לברית-המועצות. אסור כשום אופן שתחטמי הודסנות נדירה כל כך לי תוהלת שיהודי ברית-המועצות יוכלו לקרוא ספרים עבריים. אם הוטלה הנבלה על הי ספחה, יש עוד אפשרות חוקית. אני מצרף בזה חמש לירות ישראליות, ובטוח שיצטרף פו עוד תורמים נוספים למשלוח הספרים העבריים המבוקשים, בצורת הלם לספרים סובייטיות. יהיה זה הלם לחכמי חלם החורשים במים חלם.

אליעזר בוכני, חיפה

ספורכם על מלחמת חכמי חלם הזכיר לי ספור מסורסם על רבה של ק"ק חלם, אותו רב חזר ערב אחר מהשוק, כשרג נדול התח בית שחין, לקיים בו מצוה של נעליטע פיש. הדג פורפר והתלבט חת ידו של הרב ולבסוף סטר בנובו על לחיו של הרב. התאספו חכמי חלם לדיון: מה יעשה ברג המוציא, התחכמו והחליטו שאחת דתו של הרב: לפות. קמו והסביעוהו בנדר. מאהר שהחכמים החליטו להטביע את הרג, מציע אני, אחד הטפשים, את תרומתי הסמי לית בסך לירה אחת, כדי לאפשר לשלוח לברית-המועצות העניה, במתנה, את הספרים שהיא זקוקה להם.

רפי בן תל-אביב

במשקפיים זרות
הנני שולח לכם כאן קריקטורה שהופיעה בעמוד ראשון של עתון יומי נפוץ ביותר בכל-יורה, בשם "פוליטיקה". כך נראים פני היניורה בעיני זרים, לדאבוננו. אני חושב שכל פרוש נוסף מיותר לכל המבין יונסם לבית.

נחום בן-אמוץ, גיבה

ולמי שאינו מבין יוגוסלבית הכתובת על מנפיו של האיש המתנתר מאחורי לוחות הברית היא: בן-גוריון. הכתובת על שמלתו של האיש השוכב היא: המוסלמי.

נתקלתי לא מזמן במאמר, בעתון המקומי "לה קורייר דאפריק", ובו שבחים גדולים על הישיבה מבצע קרש. קבע העתון: ישראל לא התקיימה אלא התנוונה, כיבוש חצי האי סיני היתה ההננה הטובה ביותר למרי נה. שנבולתיה צרים ומשונים, והמשמשת מטרה תמידית להתקפות אויביה.

אלי מלמה, קוננו

גלריזות
כשביל מה צריכים בארץ עתונאי ספורט? הרי הספורטאים עצמם מבינים יותר בי ענינים ומבטאים את הלך הרוח הספורטאי. כל עתונאי ספורט יכול לצמר מהכתבה האחרונה של שיעל גלור (העולם הזה 1008) איד לנתח משחק כדורגל.

משה הרצוג, תל-אביב

שייע שיע — לא כל יום פורים. יבוא יום ואתה וקבוצתך עור תסירו נגד הפועל פתחתקו. אני רוצה לשמוע איוה בדיחות יהיו לך אז.

אהרון ויטמן, פתח-תקוה

אני שולח לכם במצורף את גליון הי ג'ואיש דיינסט שחודש דצמבר, המופיע בי טקסס. תוכלו למצוא בו תרומם לאנגלית מרשימתו של שיעל גלור, שפורסמה אצלכם אחרי המשחק נגד רוסיה. אפילו באנגלית אפשר להרגיש את הרענוות המיוחדת ואת זריזות הלשון בסגנונו של הספורטאי שיטמו מפורסם גם כאן.

ג'ק בלומשטיין, הוטטון, ארה"ב

איקת
איי-אפשר היה לדרוש לפני שנתיים משיחה שיפתח את נמל אילת, על פנת שיהיה באחד הימים תחליף לתעלת סואץ. גם אתם לא ראייתם אז את הנולד!

גליון מוגדל
גליון, "העולם הזה" בשבוע הבא יכיל שוב 24 עמודים ויגיש לקוראים את הסיפור שזכה במרס 200 ל"י, בתחרות "עלילות סיני"

ענקיות בחול
מאת שמשון עופר, קצין ביחידה קרבית שהשתתפה במיבצע סיני.

המדריך השלם של הפיננסים לדמויות ולפרשיות של

הכביסה הגדולה

המפקח הכללי של משטרת ישראל. הם נגעו כמעט לכל פרשה מפוקפקת שנתגלתה בשנים האחרונות, והובאה לידיעת הציבור על-ידי גופים בלתי-משוחדים, אשר שורת המתנדבים-היתה אחד מהם. בזאת החלה הכביסה הגדולה של הלבנים הצואים שנערמו במשך שנים בארון הכבסים של המשטר בארץ. כדי שהקורא יוכל להתמצא, בהמשך המשפט, בעשרות פרשות מסובכות אלה, שבחלקן הגדול נחשפו על-ידי העולם הזה, מוגש בעמודים אלה מדריך תמציתי של חומר-הרקע, כפי שהוזכר בבית המשפט, ומחוצה לו.

לספר כי שמע על ההסכם עם ליגום עם מתוך קריאת עדותו של נחמיאס, אם כי קרא אותה רק פעם אחת, כריפורף, כאשר נשאל אם לדעתו, היתה זו עיסקה כשרה, השיב: "עכשיו, אחרי שהתפרסמה ברבים, אני סבור שלא".

תמיר: ועכשיו, לאחר שנודע לך על העיסקה הבלתי-כשרה, האם מינית ביתדין חוקר?

סהר: לא.

פרשת אירטו נגעה לעיסקת ייבוא ציוד לבתי-מלון, במסגרת הסכם השילומים. השותפים העיקריים היו שייקה ירקוני, יידם הקרוב של עמוס וסתר; אריה פילץ, ידידו של שייקה ירקוני; שלום ליגום, ידידם של שייקה ירקני ואריה פילץ, ותורם דיור-החינם לעמוס בן-גוריון.

עיסקותיה של אירטו לא היו מן הכשרות ביותר; חוקרי המשטרה החלו לספל בה, ואז, לדברי סהר, "השתרבו שמו של שייקה, ידידו של התובע, קראתי לעמוס ואמרתי: עמוס, נשתרבו שמו של שייקה ירקוני בחקירה המתנהלת בכלכלית, ראיתי חובה לעצמי להודיע לעמוס, מפני שידעתי כי הוא נמצא ביחסים קרובים עם מר שייקה. אז עמוס אמר: יחקרו, ואם יתברר שהוא אשם, אנתק אתו את יחסי הוריתי לזלינגר (ראש אגף החקירות במטה הארצי) להמשיך בחקירה".

הפרשות שהובאו השבוע להכרעתם של שלשת השופטים המחוזיים יצחק שילה זאב צלטנר ויצחק קיסטר, חרגו הרחק מתחומה של תביעת נזיקין אזרחית. ביוזמת יועציו המשפטיים של סגן המפקח הכללי של המשטרה, עמוס בן-גוריון, התרחב מיד הדיון המשפטי לממדי ענק, כשבמרכזו ניצבת הבעיה העקרונית: האם תיהנה השחיתות במדינת ישראל מחסינות כלפי דעת הקהל החופשית. בזה אחר זה נערמו על שולחן השופטים מאות מיסמכים ותיקים שנגעו ל-26 פרשות עיקריות, ושהוכנו במיוחד על-ידי

שלוש ליגום

1. הווילה ובריכת השחיה

לשלום ליגום ישנם מיליונים רבים של לירות. יש לו גם קשרים רבים לפרשות שהועלו במשפט. בחזיתו, למשל, התגורר עמוס בן-גוריון שנתיים, חנינם. אחד התיקים שנסגרו, שוב למשל, היה תיק עבירות המטבע של חברת אירסו, אשר בה היה שותף שלום ליגום.

על סרשת הווילה, נחקר — כבר לפני התחלת המשפט — סגן המפקח הכללי לשעבר, יוסף ("כשסגן) מפקח היה סגן מפקח וליריה היתה ליריה!" נחמיאס. הוא סיפר כי שימש כמתווך בין ידידו ליגום, לבין חברו למטה עמוס בן-גוריון, בדבר השכרת הווילה של ליגום לעמוס.

באותה עדות, הגיש עורך-הדף כספי מיסמך מדהים, שאיש לא ידע על קיומו. במיסמך זה, הכתוב בכתב ידו של נחמיאס, נרשמו תנאי ההסכם של מסירת הווילה לעמוס בן-גוריון. בין יתר התנאים: המשטרה תשתדל להשיג קו טלפון ישיר לווילה, ולהעבירו לליגום אחרי שעמוס יצא; להשיג תייל לגדר, צבע לצביעת הווילה והומרי בניין לבניית בריכת-שחיה בגנו של ליגום. כל זאת, בימי הקיצוב החמורים של סוף 1951, במחירים רשמיים.

כאשר הגיע זמנו של סהר לענות לתשובות שמואל תמיר בפרשה זאת, השיב לא פעם: "אינני זוכר" או "אינני יודע". בכל זאת, ידע

הכביסה הגדולה: תיקים שנסגרו במשך שנים רבות על-ידי

6. מחפשים ולא מוצאים

מכל עיסקותיו המפוקפקות של ח"כ יצחק רפאל, עוד מומן היותו ראש מחלקת העליה של הסוכנות, מצאה שורת המתנדבים לנכון להעלות רק פרט אחד: משטרת צרפת הודיעה למשטרת ישראל כי רפאל נתפס בהברחת יהלומים. כשהגיע רפאל ללוד, נערך אצלו חיפוש. הוא ביקש מיד להתקשר טלפונית עם ראש המשטרה ורד בן-גוריון; הדבר ניתן לו וראש המשטרה, לדברי השורה, הורה לשחררו מיד.

לפי גירסת סהר, בעדותו, היה יצחק רפאל אחד האנשים אשר משטרת ישראל ערכה בכליהם חיפושים יסודיים קבועים, אם כי מעולם לא מצאה מאומה. הוא גם גילה כי קיבל הוראה משר ה' אצור, שלא להסריד יותר על המידה אנשים מכובדים כמו רפאל, והוא נענה לכך. אשר לתלונה ממשטרת צרפת, טען סהר, לא היתה תלונה כזאת מעולם.

הנקודה היחידה שלא הוסברה: מדוע ערכה המשטרה חיפוש שני, שלשי רביעי — אם בחיפוש הראשון, השני והשלישי לא נמצא דבר.

7. רהיטים לוילה של סהר

פרשת סנו המפסק הכללי יפותיאל קרו, היה אשר הפנייה לראשונה את המפסק הכללי של משטרת ישראל עם שורת המתנדבים. השורה כתבה כי הקצין קרו הביא לעצמו שתי פחטרות עץ מנורמניה, כחיותו שם בתפקיד רשמי. את הפחטרות שלח ארצה בתוך מיטעו כללי של ציוד מיטטרתי.

בפנייתו עם נציגי השורה, הסביר סהר כי אמנם שלח הקצין קרו את הפחטרות באותו משלוח של ציוד מיטטרתי, אולם הפחטרות נועדו לשימוש האישי, כנגר חובב. סהר עצמו ירע מסכור ראשון על כשרונותיו המעולים של סנו כנגר, מאחר שזה התחין בסו רדיו רהיטים לתפארת, כפתנה לוויילתו של סהר.

סהר סיפר לבית-המשפט כי הפחטרות הובאו ארצה ושוחזרו מהכס על חשבונו הפרטי של הקצין קרו, לפי אישור שקיבל מידי המפסק הכללי, האישור ניתן, לדברי סהר עצמו, רק לאחר שהפרטה הגיעה ליריעת חקלה, סו העתונות.

8. הדג מסריה

הסמל כהנא והשוטר פרידמן היו ממונים על העברת האספקה למטבחי פלוגה של משמר הגבול ארשם, השניים היו נוסעים מדי יום ליחידות לאורך הגבול, מחתימים חתום את הטבחים על שיכר האספקה — ומוסרים להם פחות מהכמויות הנקובות בקבלות.

את המזון הגנוב היו שני שומרי-החוק מוכרים לחנינות בפתח תקווה. אולם כנאשי משטרה ממושעים, היוודעים את הכבוד המגיע למפקדיהם, ידעו כי מגיע גם להם חלק ברחמים. הם מכרו לכמה קצינים מנפת פתח-תקווה, ובינם מפקד המחוז אריה ניר בכבודו ובמצותו, חלק מהמזנים מווליס מאד. הם גם סיפקו למשפחות הקצינים דגים וכו, לבישול, כעסק צדדי.

עד אשר החל דג להסריח. מפקדי משמר הגבול הרגישו כי מנותיהם מצטמקות והולכות. הם ערכו מארב לשני הרוכלים במדים. עצרו אותם בדיוק כשהם מביאים מגוון גרובות לבקל מכולה בפתח תקווה. השניים גוללו בפני בית דין משמעתית את כל פרטי קשריהם המשפטיים-מסחריים עם מפקדיהם. הם פוטרו מהמשטרה, אך לא הובאו לדין פלילי, על עבירה פלילית מובהקת.

בעדותו, השבוע, הסביר יחזקאל סהר מדוע לא הובאו השניים לדין. ההוכחות נגדם לא היו מספיק ברורות. מדוע, אם כן, פוטרו? הסברה המתבקשת: כדי לא לגרום לפירסום עיסקותיהם עם הקצינים בפני בית משפט פתוח.

9. שוחד לעד

השם רומק מעורר הלחלה כל פעם שהוא מוזכר בפני איש מצמרת המטבחים, כי האזרה היורשית ראובן גרינברג היה הראשון שהסבירו מלחמה על הבוסים של משטרת ישראל. על כן, כאשר חונשה נגד רומק תביעה פלילית כאילו איים על אדם בשם יצחק רונברג, כי ישמש בכוח נגדו כדי לקבל בחזרה את הכסף שהילווח לו, טען מיד רומק כי לא היתה זו אלא תביעה מבוזבזת על-ידי המשטרה, כדי להתנקם בו.

תוך כדי מהלך המשפט התברר כי רונברג, שנקרא כבר רומק, של התביעה, קיבל מהמשטרה הלוואה בסך 1500 ל"י, לדברי רומק, היתה זה תשלום שוחד לרונברג, כדי שיישבע לשקר נגדו — תלונה שהדיה הגיעו עד לבית-המשפט העליון ולמועצה המספטית.

יחזקאל סהר ניחח כי היה זה לוי אברחם, אויבו השושבע של רומק, אשר העלה את ההצעה למתן הלוואה לרונברג, מאחר שזה היה מסוכר אותה שעה בענייני כספים. סיפר סהר: "מספר מחוז ירושלים נועץ בי והוריתי לו שכל פעולה בעניין זה צריכה להיעשות בהתייעצות עם פרקליט המדינה".

משמטע מזה שאם ישנה האשמה כלשהי בעניין זה — הרי היא נופלת על שרדו של חיים כחו ולא על סהר ושות'

10. פרוטקציה פרטית

המלחמה בין רומק לבין הקצין חיים סלומון הוכרזה מוקדם מאד. כאשר סלומון היה ראש מדור ההברחות בירושלים, הטיח רומק את האשמה כי סלומון נטפל אליו ללא כל הצדקה, מאחר שהוא עמד לצידם של חושבי הכפר אברגוש, בפרשות שונות הקי שורות עם המשטרה. בין השאר, נערך בביתו של רומק חיפוש מדוקדק. "אני יודע מי שולח אתכם לכאן" צעק רומק כבוו אל

יוסף נחמיאס

ישראל רוזנברג

יצחק רפאל

רומק גרינברג

אחרי החקירה, לדברי סהר, התברר כי אין כל אשמה נגד שייקה. "קראתי לעמוס ואמרתי: שייקה בסדר".

אבל נתגלו קשיים בפני המשטרה, והחיק נגזו. כך, על כל פנים, קבע המפסק הכללי. לפי אותה גירסתו, לא היה כל קשר בין גיורת התיק לבין העובדה כי השותף הראשון באירוסו, שייקה ירקוני, הוא ידיו של עמוס ואילו אצל השותף השני התגורר עמוס חנימ.

2. המעילה במועצת אוננו

זלמן מסחרי היה יושבראש המועצה האזורית אוננו. שם קרה לו מה שקרה לאחרים מבני מעמדו, ובתקופת כהונתו נעלמו אלפי לירות מקופת המועצה.

אולם מאחר שאין דין יושבראש-המועצה כדן אורח פשוט, לא זוכא העניין ליריעת המשטרה. תחת זאת, עסק בו בית-הדין העליון של מפלגת מסחרי, מפא"י.

הוא הורשע, וסולק מהמפלגה — וזה הכל. החומר, הנוגע לעשרות סעיפי אשמה פליליים, לא הועבר למשטרה. אולם גם כאשר זוכא הדבר לתשומת לבו של המפסק הכללי, לא נפתח כל תיק. חזקאל סהר הסביר מדוע: "קויים דיון במשטרה אם עלינו לנקוט בפעולה, אחרי שמבקר המדינה עוסק בעניין. הוחלט שלא".

מבקר המדינה לא טיפל בעניין, מכיוון שלדברי מבקר המדינה עצמו: "ההעדים המקימים אינם כפופים לביקורת".

אולם עד כדי כך, לא הגיעה השכלתו של המפסק הכללי בדרכי הנהלה של מנגנון המדינה.

3. לשקר יש רגליים

בפס-תחנת חדרה, מפס-ראשון טוביה נור, רצה לסיים בחצלחה את תביעתו נגד שני נכבדים סגנים. לכו, כשכא התיש בפני בית דין פלילי את הנתבעים, לא הישג כשיוחד השיבע ששק, אך הש בטה גייתה את הדבר וציינה בספקינה כי הקצין עבר עבירה פלילית בהעידו עדות שקר בשבועה.

חובתו של המפסק הכללי, במקרה זה, היתה ברורה: להעמיד את הקצין המשקר לדין. לפי סעיף 116 של החוק הפלילי, לפיו היה צווי לשבע שנות מאסר. כאן התערב מספר מחוז הצפון, שביקש להעמיד את מיקור המסרתי לדין משמעתי, מפני המפסק הכללי, ולא לדין פלילי כחוק.

אולם גם בירור פנימי זה לא נערך. חנימוק, בפי סהר: מכתב מאת היועץ המשפטי, שפסק לעכב את ההליכים המשפטיים, כנגל סבב ביראותו של הקצין המואשם. סהר ננו את העניין, העביר את סוגיה נור לתפקיד מספר תחנת כרכור, שם אין זרקורי ההתעניינות העתונאית משניים אותו.

4. חסינות למפלגות

שתי האשמות עיקריות הועלו לפני שלוש שנים נגד תתי-הסעד הרב ד"ר יוסף שלמה רוזנברג. האחת נגעו להבאתו ארצה של 144 אלף קופסאות כשר, ללא רישון יבוא. השניה ארצה כי רוזנברג לא מסר לאוצר צייקים בסך 45 אלף דולר, שניתנו כתרומה מת"ל-ארץ, למפלגת המזרחי. רוזנברג השתמש בכסף למימון עיס קות מסחריות, שהיו צריכות להכניס לו הרבה יותר מהחלפת הדולרים בשער הרשמי.

המשטרה אספה חומר, אולם לפני שיכלה להביאו לבית-המשפט, החזירה את המסמכים שהחריכה ממשרדי האיגוד העולמי של ה' מזרחי, והתביעה הצולעת נכשלה. השאלה הגדולה היתה: מדוע התי זירה המשטרה את המיסמכים, והעניקה בזאת מעמד בלתי-רשמי של חסינות מסני חוקי המדינה למשרדי המפלגות הקואליציוניות בישראל.

גם כאן הטילו סהר וכספי את האשמה על כתפיו של חיים כהן. "קיבלתי מכתב מהיועץ המשפטי, המורה להחזיר את הספרים", מסר סהר, "מכיוון שעורר-דינו של רוזנברג היה זקוק להם להכנת תביעה נגד ידיעות אחרונות, שפרסם את הפרשה".

ידיעות אחרונות לא הועמד עד כה לדין, הספרים לא הוחזרו למשטרה; רוזנברג יצא זכאי.

5. הסוחר ברשיונות

הקשרים האישיים, במדינת ישראל, שווים זתכ בעורחם, אפשר להשיג כל רשיון נכפת. סוחר המכולת זקוקים לתריסרי רשיונות. על כל יודעים הם להעביר את הקשרים האישיים.

ידיו טוב לסוחר המכולת בשעת צרתם האדמיניסטרטיבית היה הרב ראובן פרדמן. גם אחרי שהונא מרשימת מועמדי סמאי לכנסת השלישית, זכרה לו המפלגה האדירה את הסר נעוריו, כאשר עבר אליה עם תנוניו ערב הבחירות לכנסת השניה. היא עזרה לו להקים ארגון תורשי של סוהרי מכולת. בזכות קשריו, הצליח לא פעם לעזור למסחרים בהשגת הרשיונות המבוקשים, תמורת שכר-סרחה נאה.

כך אשר חופיעה מקירה ממשרד המסרד והתעשייה שלא האמינה בעוד הכליכול של הקשרים האישיים. היא התלוננה במשטרה כי הרב פרדמן איים עליה, באחר מביקוריו התכופים לקבלת רשיונות: "כולכם תעופו מכאן, אם לא תפעלו לפי רישותי".

מאחר שהונשה תלונה, לא היתה רר אחרת בפני המשטרה, אלא לפתוח בחקירה נגד הרב פרדמן, למרות קשריו האישיים. אלא שבין פתיחת תיק וסגירתו, לא ספריד כמעט דבר, ביחוד אם ישנם קשרים אישיים. התיק נסגר.

תירץ סהר את הסגירה, בפני שופטי בית-המשפט המחוזי השבוע: "לא היה מספיק חומר; הששנו שעדותה של הבחורה לא תעמוד בחקירה".

היה זה תירוץ משונה, כשהוא נשמע מפי מפקדה של משטרה אשר כה רבים מעריה לא עמרו בחקירה.

המשטרה והיועץ המשפטי נזרקו בבת אחת כפצצה לחלל בית-המשפט

המנוחה. על כן, מצא גיב נוח במטה של יחזקאל סהר, כדובר המשטרה לעתונות. הגיב היה נוח, בעיקר מפני שהשאר לניאי פנאי רב לעסוק בשתי חובבניות: מסחר בשטיחים ומסחר במכוני ניות. בין מכירת מכונית וקניית שטיח, מצא קצין העתונות ונומרו גם פנאי לנסוע לבילוי בתורכיה. את הוצאות הנסיעה והבילוי כיסה אחד מסוחריו הדגים של תל-אביב.

יום אחד נתפס שוטר שמכר שלושה שטיחים גנובים. שמו של ינאי השתרבב בחקירה, ובמשך שלושה שבועות השיבו לכל שואל במטה הארצי כי "מר ינאי שוכב חולה במיטתו". כאשר הבריא סוף-סוף הוא כבר לא היה דובר המשטרה. הודעה רשמית מפרה כי ע.מ.מ. נתמנה כקצין מינהלה במחוז המרכז, ברמלה.

השבוע, הסביר המפקח הכללי מה הגיע אותו באמת להגלות את ינאי לרמלה. "לאחר שינאי חזר מתורכיה, מיניתי את רמיה שאול רוזנולו כקצין חוקר. הכסקנות היו שלא היה כל עבירה משמעותית, אך נראה לי שבנייתו של ינאי על השבון סוחר, ויחד אתו לתורכיה, תוכל להתפרש שלא לטובה בעיני הציבור."

המפקח הכללי שבה דאג למה שהציבור עלול לחשוב על הנסיעה לתורכיה, לא נתן ליבו לכך, כנראה, כי אותו ציבור עשוי לשאול מדוע לא הועמד ינאי למשפט, על פי חוק האוסר עליו לקבל מתנה ללא רשות.

ליו אברהמי

11. סיוד הדירות

השוטרים. הרי שלח אותכם אותו קצין סלומון שמסדר ברוטקציות לכל מיני בני משפחה שלו."

מול התקפה כזאת, לא נשאר הקצין סלומון אדיש. הוא תבע את רומק לדין, על הוצאת דיבה. המשפט לא נסתיים עד היום. אולם הוברר כי הקצין סלומון שיגר מכתב, על טופס רשמי של המשטרה, ובו הוא ביקש מפקיד משרד הפנים אליהו ליברמן, שיעניק בהקדם היתר יציאה לגברת מסוימת. הוא לא ציין כי אותה גברת היא גיסתו. הפקיד, בעדות בשבוע, בבית-המשפט, העיד כי כאשר קיבל את הפניה הזאת, הבין כי הפניה היא פניה רשמית וכי ממשלת ישראל מעוניינת בהחשפת היתר היציאה לאותה גברת, מטעמים משטרתיים. אותו זמן, היתה הנסיעה לחוף-אראץ כרוכה בקשיים רבים.

על עדות זאת, מסר המפקח הכללי, בחקירתו עליידי כספי, כי "קיבלתי דו"ח בכתב שמכחיש עדות כזאת במשפט". למחרת, השיב על שאלת תמיד באותו עניין: "זה חוש שבבילי (שהפקיד ליברמן) העיד על כך בבית-המשפט. מעולם לא נמסר לי על כך דו"ח". כיום מועסק חיים סלומון כקצין הבטחון של בנק ישראל.

15. מכות משטריות

לפני חצי שנה קם מפקח ראשון אליהו דביר, מפקח תחנת המשטרה בקרית שמונה, לזיכוב בפני שופט-השלום יעקב ברוזאב על האשמות העולם הזה, בקשר להתנהגותו בפרשת ההפגנות וההתאגדות בקרית-שמונה. הוא העיד בשבועה כי יצא שטיינר, סגור מעל קרית שמונה, היכה לעיניו אחד הספגנים. הוא גם סיפר על ישיבה שנערכה בחדרו, ובה השתתפו ה"כ"א אהוד אבריאלי ויתר אנשי פמ"א בסקום. בישיבה זו, דברו דביר עצמו, קבעו נציגי פמ"א את מי צריכה המשטרה לעצור. והמשטרה אומנם עצרה את אותם האנשים.

ישאלה אז השאלה מדוע לא הועמד הקצין דביר למשפט על שלא מיא את תפקידו ועצר את שטיינר ועל כך שנתן לזרים להתערב בניהול עבודתה של המשטרה. לשאלה זו, השיב סהר בערותו כי לא העלה אפילו על דעתו את הצורך לעשות זאת.

בקרובה אחת, מצא השופט ברוזאב כי המשטרה חייבת להקים וועדת ביהודי-חוקר. היה זה בנוגע לתלונתו של שלום זיאן כי השוטרים, שהיו נתונים לפקודתו של דביר, התעללו בו ועלו אותו בידיו, במהלך החקירה. סהר ניגח כי אמנם נתמנה ענין חוקר לחקירת המקרה, מסקנתו של הקצין: המתלונן הוא אישיות פרימיטיבית ואינו מכין את חוקי ההגדרה וסדריה.

על פני עור-הדיון מיכאל כספי נסוכה ארשת של נצחון.

16. היתר לאחר-מעשה

בשנת 1951, עת נמקו מאות אלפי עולים באוהלים, פירסם ד"ר אמיל שמוראק המנוח, מבקר הסוכנות היהודית, את הדו"ח שלו על הגניבות בסוכנות. שמו של בהרז היה מרוח על מיסמך זה ככתם עצום של בוץ. הוא הביא עצמו סחורות תחת הטחאה של חשני עולים, הוא נתן לבנו ללמוד בבריטניה על חשבון הדוורים של העם היהודי.

אחרי פירסום הדו"ח, אי-אפשר היה להתעלם ממסקנותיו. המש"טרה החלה לחקור, ולדבריו סהר עצמו, מצאה תומר מושיע. אלא שכאן התערב היועץ המשפטי והורה לסגור את כל התיקים שנגעו לגובר הסוכנות הנכבד.

באחד הרגעים המשעשעים ביותר של החקירה, ניגש סהר להציל את עור המשטרה — על-ידי השחרת פני היועץ המשפטי. המשעשע ביותר היה כי ההסבר ניתן דחקא לתשובתו של פרקליטו הממונה של עמוס בן-גוריון, מיכאל כספי. הוא הגיש לבית-המשפט העתק של מכתבו של היועץ המשפטי אל שר האוצר לוי אשכול. במכתב זה, הצביע חיים כהן על דרך להתחמק מפני העמדת בהרז לדין: הוא הסביר כי אם שר האוצר יתן היתר רטרואקטיבי להעברות המטבב הבלתי-חוקיות שנגעו על-ידי בהרז בעבר, ייסגר התיק.

שר האוצר, שאינו סבור כי יש לחסום שור בדישה, נתן את האישור והמעשים הפלייליים הלבנו לפתע כשלב.

17. טיפה מים קסטנר

אחת התוצאות של המשפט הנדול, בפני השופט בנימין הלוי, היתה משפט שני, בו הואשם ישראל רודולף קסטנר בפתן עדות שקר במשפט הראשון. תוך כדי כירור המשפט, נתגלה כי קסטנר פעל גם למען הצלתו של הרמן קרוטאי, משימד יהודי הונגריה. על ספר ניקוי זה, ועל כמד קביעתו של השופט הלוי כי קסטנר הציל את נדל הס. ס. קורט בכך שמשפט בנות-הברית, אפשר היה לצפות כי המשטרה תפתח בחקירה נגד קסטנר בהתאם לחוק לעשיית דין בנאצים ועוזריהם. יכנה להיות לה דל טענה פורמלית, מדוע לא עשתה זאת: איש לא החלונן רשמית בסנית.

תמיד הגיש את התלונה, והמשטרה החלה בחקירה. העד הראשון והחיוני: המתלונן שמואל תמיד, התוצאה החיובית: המיסמכים המסויימים הנוגעים למרשת קרוטאי הועברו מרשותו של תמיד לידי המשטרה. הסברו של סהר: הוא סיבל הוראה על כך מהיועץ המשפטי.

18. מותר לשקר

יוסף עברון, מנהל מס ההכנסה בצפת, היה סקיד מצויין. אולם הוא לא השתייך למפלגה הנכונה. על כן סולק ובמקומו מונה אחד מסקידיו, יעקב הופרט. וכדי לבסס את הסילוק, הוגש נגד עברון משפט כאלו מעל בתסקידו הציבורי.

השופט שלום קסאן, נשוא ביה-המשפט המחוזי בחיפה, זיכה את עברון לחלוטין. הוא גם הסב את תשומת ליבם של מוסדות

יעקב רוזנברג

אברהם ינאי

אהוד אבריאלי

12. הנאשם מאשים

במשך חודשים רבים התנהל משפטו של יגאל בורג, מזכיר מחלקת המים של עיריית רחובות. לבסוף, נזון לשנתיים מאסר. אולם פסק-הדין לא ניתן לפני שהנאשם הספיק לגולל פרשה אינוסופית כמעט של מעשי הונאה, רמאות ומעילה במוסדות העירונית. הסתבר, כי במשך תריסר שנים הושתקה שורה ארוכה של מעילות והאשמות גניבה, נגד מנהל מחלקת המים מרדכי שש. אף במקרה אחד לא נמסר העניין לטיפול המשטרה.

בית המשפט העליון דן גם הוא בפרשה ונשיא בית המשפט, השופט יצחק אולשן קבל על כך שמשרד המשטרה ומשרד המשפטים יושבים בחיבוק יזיים ומשאירים את החקירות למוסדות פרטיים. עתה הסביר סהר, בדברי תשובתו, כי גם אותו הדאיגה התופעה של מוסדות העורכים משפטים פנימיים, מבלי להזדקק לחוק המדינה. אולם, שאל, מה יכולה המשטרה לעשות במקרים כאלה?

אחרי מחשבה מעמיקה, התגבשה הדעה במשטרה כי יש להכות עד שהניזוק עצמו יפנה בתלונה. שהרי אם תפעל המשטרה ללא תלונה, תהיה כאן התערבות בזכויות הפרט. כלומר, עד שמוסד ציבורי איננו מתלונן על כך שאחד מסקידיו גנב את כספי הציבור, הרי בעיני המשטרה כשר הדבר.

13. מכונית-המתנה

השנורר הוא מוסר לאומי מכובד. שלמה ארוז, סקיד בכיר במשרד האוצר, עסק בו גם למטרות אישיות. כיועץ כהני לארץ האוצר ולשעבר יושב-ראש ועדת הרוב הבינמשרדית, היה ארוז סצוויד כבר בנלגלים. בהיותו סקיד נדרש, קיבל רשיון לרכוש מכונית פרטית במחירים נוחים, והדבר סיפק אותו.

על אשר ראה את המכונית האמריקאית החדשה שהניעו ארצה מארצות-הברית. הוא החליט לרכוש לו אחת כזאת. לא, הם והחליטה, בדרך המקובלת של הגשת בקשה לייבוא. המתנה של שנתיים בתור, וקניית מכונית מכספו הוא. הוא נזכר בירידו מאיר וייסל, סנהל יד חיים וייצמן, הנזקק לו לאישור שחרורו מסבע זר.

האוצר המשוט רואה ביר חיים וייצמן מיעפל לאומי נאה, להנצחת שמו של נשיאה הראשון של המדינה. לא כן ארוז. הוא ראה בו מקור למכונית הלוטותיו. הוא מכר את מכוניתו הישנה, הרביעית במספר, והחל בריכוז התננותו של וייסל. כי וייסל לא רצה להפריש מכספי השנורר לרכישת מכונית לארז, תחיה ירידו. הרוקח כאשר תהיה.

וייסל התנה את המתנה בהסכמת שר האוצר, להעניק ליועצו המכני אישור לייבוא המכונית. ארוז נלחם כארו בשתי החזיתות, והוא ניצח. וייסל מנה לתורמים אמריקאים נויבים, הסביר להם מה עלוב טעם של סקידים ממשלת ישראל, שאין להם אפילו קארילק עלוב אחד לרשותם. עד אשר נכפרו רחמיו של אחד היהודים הרחמנים במידה הדרושה, והוא הוציא צ'ק לקניית קארילק לסקיד האומלל שלמה ארוז. מובן, שהתורהפה כאה במקום תורמה לצרכים אחרים, חשובים מחות, כגון מיתקנים מדעיים למכון וייצמן.

אודותיה צרי מוחיו ופוטוטי השכלה, הנדירו את העיסקה כקבלת שוחר מעט, ולכן ראו כי יש להעמיד את הפקיד המשפטי שטיבל מעט כמתה כזאת, לדין. על אחת כמה וכמה, שאותו סקיד נכד הועמד לדין משמעתי על השנת סוכות הנאה אישית בקשר לתפקידו כאוצר. אפילו בלב משטרת ישראל עלה חשד כזה. ניגח סהר בעדותו: "ערכנו קרירת עפרנית, אך לא נמצאו כל הוכחות". ואילו נציב שרות המדינה, רוד רוזנולו הביע את דעתו, במכתב אל ראש הממשלה, כי העניין ראוי לדיון בישיבת הממשלה כולה.

אולם המשטרה, כאמור, לא מצאה כי יש להביא את העניין לדין. היא סגרה את התיק.

14. שטיחים ודג מסריח

הידידות בין המפקח הכללי לבין אברהם ינאי, החלה עוד כאשר ינאי היה עדיין רבינוביץ, ושימש כשומר ראשו של חיים וייצמן.

הכביסה הגדולה: שוטרים ששיקרו, קרובים שגובו ועסקנים שמעלו

23. האח הגדול

אחיו של מ. מ. יוסף זינגר, ראש הענף הפלילי במחוז המרכז שימש כדורך ברואר בניברסי. יום אחד הניחה עקרת-בית את סל המזונות שלה על הרצפה וניגשה לקנות בולים בדואר בני ברק. כשהחזרה לסל, נעלם מטוכו הארנק. נערד מיד חיפוש בין כל הנוכחים והארנק נמצא בכיס אחיו של ראש הענף הפלילי. המשטרה נקראה והסמל נתן הוככרנ נכה עדות והאשים את הדורך זינגר בנדיבה. כל אותו זמן, ביקש הנאשם רק להתקשר עם אחיו. בכסוף ניתן לו מבוקשו. יוסף זינגר הניע, התייעץ עם מספר משטרת רמת-גן והסמל הוככרנ סיבל פקודה להשמיד את העדות שנכתבה ולהחליפה בהרשה. כתוצאה, קבעה המשטרה כי דורך בשם זינגר מצא ארנק, מסרו למשטרה, שרשמה אותו בספר המציאות והחזירה אותו לבעליו. הדורך חזר לעבודתו כמקודם. עד אשר ביקרה הנגבת שוב בספר הדורך וראתה את הנגב עוסק במלאכתו כמקודם. היא הנישה תלונה למטה המחוז, שתורה לפתוח חקירה חדשה.

ושבו נתקלה החקירה בקשיים משונים. המוצג היחיד, שהיה צריך להיות טובא בפני בית-הדין, הלוא הוא הארנק, נעלם. חסר המזונות המשטרה, זינגר נידון לשלושה חודשי מאסר על תנאי הוככרנ ומפקדו קיבלו נזיפה מהמפקח הכללי. היחיד שלא זכה לתשומת לבו הנופנית של המפקח הכללי היה מ. מ. יוסף זינגר. זינגר מצדו ידע להחזיר טובה תחת טובה. במשפט שטיינברג היה זינגר אחר מעריהשקר המרכזיים, שניסו לתת ניבוי מוזיקלי להשפעת המפקח הכללי.

סחר עצמו טען כי נזר בזינגר, אולם כאשר נשאל אם יש לו מיספר המעיד על כך, כפי שיש מיספרים המעידים על נויפותיו האחרות במרשה זאת, הוכיח כי אין, וכי זינגר הועלה בניתיים בדרגה, למרות הפרשה.

יוסף עברון

24. עניין פנימי

מרדכי מקסימיליאן שטנר גילה גניבות של מיצרכי מוזן, שהיו מיועדים לצה"ל ולסוכנות, מתוך מחסני המכס בקורדאני. הוא האמין כי במסרו זאת לממונים עליו יוקיע את השחיתות, יזכה להערכה במקום זה, פוטר.

אחרי חמש שנים של מאבק יחיד סוער, הצליח שטנר להביא את האשמותיו, כתובע פרטי, בפני בית-משפט השלום בחיפה. השופט מצא כי יש חומר ראיות מספיק כדי להעביר את המשפט לבית-הדין הכתויה. המשטרה נשאלה מדוע אין היא נוטלת את החקירה לידיה ומשאירה אותה לטיפול הפנימי של הגמלת מכס.

על כך השיב סהר השבוע: המשטרה לא מצאה מקום לפעולה מצידה — והראיה: הפקידים יצאו זכאים. הוא התעלם מהעובדה כי משפטים רבים היו סבורים כי לולא חלפו שנים רבות כל כך, בהן טושטשו העקבות, ולולא היתה התביעה עצמה, מטעם היועץ המשפטי, חלק מהמנגנון המעוניין בשיטושטש, לא היו הגנבות נשארות ללא עונש.

זאב שטיינברג

25. קצין במקום שוטרים

פרשת דירתו של מספר ירושלים. לוי אברהמי, נתפרסמה בהרחבה, ולא דווקא בפרסומי השורה. המפקח הכללי סיפר את נירסתו שלו, על תחנת המשטרה במושבה הנדרסנית שהפכה לדירת הקצין. "אברהמי" סיפר סחר לשאלות כספיות, היה נר בבית נמוש ליד בית-הספר לנערים פושעים. היה לו מאד לא נוח לנו לנסות שכונת לבית-הספר. המשטרה החליפה לו את הדירת, ומסרה לו לשם כך את בנין תחנת המשטרה במושבה הנדרסנית.

סחר לא מצא כל פגם בכך שהמשטרה סגרה תחנת משטרה באזור מאוכלס, אך ורק מפני שלאברהמי לא היה נוח לנו לגור ליד בית-הספר לנערים פושעים. לעובדה שתחנה זו היתה, למעשה, ווילה רבית ספוארת, לא היה כל קשר עם הפיכתה לדירת פרטית. כנראה, לא היתה זו גם תחנת המשטרה היחידה שהפכה לדירת קצינים. על מקרה אחר, שסחר לא סיפר בבית המשפט, יודעים לספר שוטרי מחוז תל-אביב: זוהי נקודת המשטרה בירדאליה, בה מתגורר ביום קצין המנהלה של המחוז, ע.מ.מ. בראצ'י.

כשהחליט מספר מחוז תל-אביב יואב פלג להחליף את דירתו בוילה בשיכון וותיקי ההגנה בהרצליה, היה זקוק לכסף לסימון תוכניותיו. הוא סבר את דירתו בהרחוב סוקולוב 26 בתל-אביב, חיפש דירה זמנית, עד להשלמת הווילה בהרצליה. הוא גם לא רצה להוציא כסף על דמי ממתח. לכן סקר מספר המחוז פלג לחסל את נקודת המשטרה בירדאליה, על מנת לשכן את משפחת המצוי פלג. מספר שוטרים רווקים, שהתגוררו בחדרים המנויים של הנקודה, שנקראה אז "רווקיה", פונו ממנה על מנת שתוכל לקלוט את משפחת הקצין.

יצחק בודינגר

26. עסקים צדדיים

אחת העדות המפורסמות ביותר היא פרשת חלקם של קציני משטרה רבים בעסקים שונים ומשונים. סרט למפקח הכללי עצמו, יחזקאל סהר, שהוא שותף רציני בתברת האחים סחרוב, ופרט לסגן המפקח עמוס בן-גוריון, והקצין קנר, השותפים בחברת כורים, מרבים גם קצינים אחרים לעסוק בעסקים שאינם דחוק משטרהיים. סהר נחקר גם על כך, בחקירה הראשית. למפקח הכללי, היה הסבר מן המין כן: "שוטרים וקצינים שנשוחתים אינן עובדות, מתפרנסים בקושי ממשכורתם. הם זקוקים לפרנסות נוספות." הסבר זה מכסה, לדעת סהר, על השוחדות עצמה; אך כדי שתהיה רישמית וכשרה, צריכים הקצינים לקבל גם את אישורו בכתב של המפקח הכללי. סהר סיפר על קצין אלמוני, שביקש רשות "להשתתף באחוז אחד בעסק של קולנוע, לא אישרתי לו: לא יתכן שקצין משטרה יופיע במועל כמנהל במפעל כזה."

יתכן מאד שהמפקח הכללי אינו מקבל את האינפורמציה הנכונה מבשיו וחוקריו על עסקיהם של קציניו, אך העובדות המשטרות מספרות על קצין בשם ע.מ.מ. יהושע חלפסון, קצין התביעות במטה מחוז תל-אביב, השתף בעשרים אחוז בערך בעסק קולנוע המרכז ולא דחוק ב"אחוז אחד" סמלי. על עסקים אחרים, עזרי בקר ורפתות, מסרו בשבועה עדי המשטרה שהופיעו במשפט זאב שטיינברג. כמו על חלקים אחרים של משפט זה וכמו על פסק הדין המצביע על עדי עסקי משטרהיים, לא ידע סהר על עובדות אלה. רק על פרשת עסקי של קצין אחד נמנע כספי מלשאלו וסחר מלהשיב בחקירה הראשית. היתה זו הפרשה המתרתקת והמעניינת ביותר, שכל האחרות יועמדו בצל לעומתה: עסקי אחת החברות הגדולות ביותר במדינת ישראל, חברת י. מ. סחרוב ובנין בע"מ.

מרדכי שסטנר

ממשל שונים לעובדה כי העד אליהו טיבי, פקיד האוצר בעכו, העיד בשבועה כי הופרט שידל אותו למסור עדות שקר בפני בית-המשפט. אולם פרקלים המחוז והמשטרה התעלמו מן הדבר, עד אשר פנה אליהם סניגורו של עברון, עורך-הדין שמואל תמיר, ושאל מה נעשה בנידון. אז זוז לגלגלי המנגנון — ולא נמצאו הוכחות. התיק נסגר.

19. הוא ידע יותר מדי

עונה מספק מחווי יצחק בודינגר התפרסם מעמיתים. בפעם הראשונה, הניע שמו אל כותרות העיתונות בימי שבתת הימאים. היה זה בודינגר, ראש המחלקה הפלילית של נפת נמל חיפה אשר התקער בראש השופרים, שהולח עליו למסור את המלחים השוכנים על א/ק תל-אביב. מלחים רבים נפצעו במהלך הפעולה, אך ע. מ. מ. בודינגר מילא את שליחותו. המלחים נאסרו.

עכבור כמה שבועות, הופיע בודינגר כעד ראשי בתביעה הפלילית נגד המלחים שנאשמו בתקיפת שוטרי. השופט קבע כי כל הפעולה היתה בלתי-חוקית לחלוטין.

בפעם השנייה ששמו התפרסם, ישב ע. מ. מ. בודינגר על ספסל הנאשמים. נמ הפעם, היה קשור העניין במעשיו בשטח נמל חיפה: הוא קנה מסקר חשמלי שהובא ארצה ללא רשיון, וביקש להחמיק מתשלום המכס עבורו. בית-המשפט, לדברי העד יחזקאל סחר, מצא את בודינגר אשם בעבירה פלילית, מסק לו את העונש המקסימלי, קנס של 100 ל"י, או שלושה חודשי מאסר. במקום לגרושו מהמשטרה, תעבירו המפקדים את העבריו לתפקיד של מדריך ראשי בנושא "מניעת פשעים", בבית-הספר לקצינים בשפרעם.

מה שסחר לא סיפר, היתה פרשת יחסיו של בודינגר עם מספרו שפי, שבנה לעצמו באונה תקופה ווילה ספוארת על הר הכרמל, ואשר בודינגר ידע על מקורות המימון שלה יותר מאשר יודע הצבוע על היום. בודינגר גם ידע את שמותיהם של 248 קונים נוספים של המספרים החשמליים המוכרים, כולם פקידים צרות נבחרים. כאשר לא פוטר, שחת. אשר ל-248 העבריינים הנסתרים, קבע סהר: "הם לא הועמדו לדין. המכס התפשר אתם."

20. הדג הקטן נתפס

הסוכנות היהודית עסקה בעסקי שוק שחור. על כך העידו אנשים אשר תפקידם לדעת: פנחס אייזנברג, המוכיר הכללי של הסוכנות, ודודי בהרל, גובר הסוכנות לשעבר. הם לא הורו על כך מרצונם הטוב, אלא בשעת חקירה בבית-המשפט. המשפט: הביעה פלילית נגד אמיל קונסט, פקיד קטן במוסד הלאומי הגדול.

קונסט הואשם בהוצאת כסף בטענות שוא, עליידי כך שרשם רישומים כוזבים בספרי הסוכנות. ברישומים אלה, ביקש להסתת את קניות הסוכנות בשוק השחור. אייזנברג ובהרל העידו כי לא קונסט, הפקיד הקטן, החליט על קניות אלה, אלא חברי הגמלת הי סוכנות ככבודם ובעצמם.

דגהרק קונסט שוחרר עליידי השופט, אולם לא מבלי שהאחרון ימצא לנכון להפנות את תשומת הלב ללחיתנים הגדולים. "לא נקראתי לחתת את דעתי על העיסקות שביצעה בשעתו הסוכנות בשוק השחור," קבע השופט אלעזר זליקסון. "אני רק יכול לקמת שהציבור הישראלי, עליידי מוסדותיו המוסמכים לכך, יעשה זאת."

הציבור הישראלי אמנם חיתה את דעתו על עיסקות אלה, אך מוסדותיו המוסמכים — דהיינו משטרת ישראל והיועץ המשפטי — לא מצאו לנכון לנקוט בכל פעולה. תירוצו של סהר בבית-המשפט: "היועץ המשפטי הורה לסגור את התיק."

21. הקיוסק של הגברת

ע. מ. מ. זבולון בויס, ראש המחלקה הפלילית של משטרת חיפה, היה זקוק למסור הכנסה צדדי. בחשפת ידידיו החשופים, השיג מבעריה ובינו לקיפס בנו האבור, ברוק מול הערויה. אולם הקצין בויס לא רצה עניינים עם העולם הזה ושורת המתנדבים. למען הויתרות, מנה למפקח הכללי של המשטרה על מנת לקבל אישור לרכישת הקיפס. סחר חסכים, בתנאי שהעסק יהיה רשום על שם אשתו של בויס.

עד כאן, אין דופי מיוחד בכל העסק. הרעש התעורר כאשר התברר כי שני שוטרים, מהמחלקה של זאב בויס, הועסקו לשמירה ליד הקיפס של הגברת בויס. לפי עדותו של סחר, היה זה דבר פשוט: הגברת אהובה בויס התלוננה על כי פרחים פטרניים אותה. ומתפקידה של המשטרה, כידוע, לשמור על אזרחים שלווים מפני הפרדות.

מ. מ. בויס, לדברי סחר, הפנה את הגברת בויס למחלקה המתאימה במשטרה. אולם, באותה מחלקה שרר, מסתבר כנראה, אדם ומפקדה אמר ל"בויס כי אם-כרצונו שלטוח שוטרים, שישלח את השופרים שלו, מהמחלקה הפלילית, ומר בויס שלח שני שוטרים.

מה שהמפקח הכללי לא נילה בעניעותו, הוא טיב אותה. הטרדת הפרחים, הפרחים לא היו אלא נעים שהתפרנסו ממכירת שלגונים בנו הוכרו. מובן שכל שלגון הנמכר עליידי רוכלים תוך חנו, נוע ממחזור השלגונים שנקנו מהקיוסק של הגברת בויס, באותו גן. שוטרי ישראל נשלחו למנוע את החרות פרועה זאת.

22. פרט אחד בלבד

כאשר זאב שטיינברג היה עדיין ראש מדור הבילוש בתל-אביב, נמצא כי הסמל מיכאלסון, אחד מטיקודו, זייף טביעת אצבעות. על מנת להביא להרשעת חשוד בדין, הסמל הובא לדין משמעתי. במשפט אחר, נשאל שטיינברג אם הוא ידע על הפרשה הזאת, השיב כי אין לו מושג. הפרשה הגיעה לבית-המשפט העליון, אשר מצא כי שטיינברג אמנם ידע על העניין וקבע כי הוא העיד עדות מטעה במתכוון.

השבוע, בהסבירו את הפרשה, הגיש סהר את מסקנות הקצין החוקר שטיבל בעניין. המסקנות: לא היתה עדות שקר.

אופייני הוא, כי התביעה מצאה לנכון להעלות פרט בלתי חשוב זה, ולהתעלם משרשת שטיינברג, שהועלתה בהרחבה עליידי "הנולס" הזה ושורת המתנדבים. מן העובדות שקבעו כי המפקח הכללי שיקר ביועין, כדי להשמיץ את שטיינברג, לא הוזכר אף פרט אחד בעדותו של סהר. האשמות הזמורות נשארו ללא תשובה.

העם

החזית הצימית

לגבי האורח הפשוט בישראל, היה זה שבוע מביבל מאד. במשך שבועות רצופים היווון מהכרות סטריטיות ומהודעות על הנעשה בירת הארץ, סביב עניינים נעלים של עתיד האומה, כאשר רמה הממשלה על תוכניות חירום כלכליות, היה האורח מוכן להבין ולהקדיש את תגורתו.

אולם הא לא היה מוכן למה שקרה באולם קטן, בקומה השלישית של בית בטון אפור, בין יפו לתל-אביב. הידיעות שהגיעו מתוך בית-המשפט המחוזי, על פרשת עמוס בן-גוריון, ואשר מילאו כמעט מחצית השטח של כל עתון, לא השאירו מקום לשום נושא אחר. הן דחקו לקרן חזית את רצועת עזה ומסרץ אילת, את הסנקציות וההצבעות בארץ.

לא שהאורח חלל האמין בחשיבותם של דברים אלה, אלא שלנוכח הנחשוש ומורכבו של גיונים מדהימים על הרקבון שפשה בצמרת השלטון (ראה רפוטונון), הוא הרגיש בצורך לעמוד ולהתבונן סביבו. היתה זו פעולתו של אדם ומתכוון לחתום באויבים מגוון, והמגמה לפתע כי בתוך ביתו הוא, נמצא איב מסוכן לא פחות.

העם היה השבוע מאוחד בתחושה, כי תוצאת המאבק הפנימי על טוהר הבית, יקבעו ב.ט.ש של דבר, לא פחות מן המאבק עם איטליה החוק.

סדניות

שניים אוחזים בעוגה

הפיתגם האנגלי קובע, כי אי אפשר לאכול את העוגה ולהשאיר אותה שלימה. המצב עוד ומור יותר, כאשר שניים מבקשים לאכול את אותה העוגה ולהשאיר אותה שלימה. העוגה היתה, השבוע, מפרץ-אילת ורצועת עזה. השאלה היתה: מי ירמה את מי?

סדניות האמריקאי, ג'ון פוסטר דאלס, שהשיעור הצהרה שלתקופתו היתה צריכה לספק את ישראל, אולם הוא סירב לחתום על כל שטר ממשי, שיחייב אותו ביום הפרעון. הבטחתו: אמריקה תתחייב לשמור את חופש השייט לא רק במפרץ-אילת, כדרישת ישראל, אלא גם בתעלת סואץ. כמו כן, תתחייב אמריקה כי פעולות הפדאיון יפסקו. התנאי: ישראל לא תדרוש לדעת מה הן הערבות הממשיות להגשמת הבטחות.

הקרוב העני היה צריך להסתפק בהבטיחותו של הודו העשירי, ולא לדרוש כי יבטיח גם לקיים את אשר הבטיח.

כדי נציב עליון

הוא גם היה כי אפשר להשביע את רצונו של דאג האמרשקד, ואת רצונו של דאלס העומד מאחוריו, על ידי אכילת העוגה מבלי לפגוע בשלימותה. לעין הארץ העברו שתי הצעות ישראליות לפתרון בעיית עזה:

הקמת שלטון משולש ברצועה, בו יהיו מי-צגים ממשל אזרחי ישראלי, נציגי היהושבים המקומיים ונציגי הארץ. בהצעה זאת, ביקשה ממשלת ישראל לצוד שתי ציפורים: לא לצאת מעזה ולהפקירה לשונם של המצרים, ולא לעמוד, עם זאת, בפני ההכרח לקבל את ערביי הרצועה כאזרחים שחרי-כוזרים במדינה.

ההצעה הישראלית השנייה כללה הסייג שטו עוד יותר: הארץ ימנה מצידו נציב עליון, שישלוט בעזה באמצעות מיני-הל אורחי ישראלי. החשבון: קובע מי שמבצע ולא מי שנותן הוראה.

המטרה הנכספת. דאלס לא היה, כמוכר, תמים די הצורך לסייל ברשת הישראלי, על הצעות הישראליות השיב כי, לדעתו, אינן אלא ניסיון להתחמק מביצוע החלטות הארץ בדבר נסיגה לקחי שביתת-הנשק.

השבוע, 110 ימים לאחר פתיחת מבצע סיני, נשאר איפוא המצב כשהיה: ישראל הוסיפה לתבוע ערובות, הארץ הוסיף לתבוע סיני ולאיים בסאנקציות.

אולם אם ישראל לא השיגה מאומה ב הצעותיה החדשות, הצליח דאלס להשיג ב הצהרתו החדשה שני השיגים של ממש:

נציגי המדינות שתמכו עד כה, תוך הסתייגויות, הצמדת ישראל, וסברו כי

דרישתה לערובות לחיפוש השייט יש בה מידה של צדק, החלו לחשוש כי בעצם אין ישראל מתכוונת לערובות כאלה, שהוצעו לה בהצגת דאלס. הם החלו חושבים כי עיקר כוונתה של ישראל הוא להתחמק מהצורך למלא את החלטת הארץ, הדורשות נסיגה מהשטחים הכבושים.

דעת הקהל האמריקאית, שאהדה ב רובה את דרישת ישראל, השפעה גם היא מדחיית הצעתו של דאלס על ידי ישראל. הקו האנטי-ישראלי של דאלס ושל איזני הואר ייתקל, כנראה, בהתנגדות עזה פחות בעתיד.

בסוף השבוע היה נדמה כי התכסיס הדאלסי הצליח לקרב את ארצות-הברית, בצעד קטן אחד, למטרה הנכספת: יציאה שלימה של ישראל ממפרץ-אילת ומרצועת עזה.

עסקים

האיש שלא בא

יחסי המתיחות החריפים שנוצרו בין

חדשות צבר

האופנה האחרונה

ישראל לארץ בשאלת הנסיגה, הביאו בעיקר בותיהם יחסים אישיים חריפים לא פחות: תוך החודשים האחרונים איבדו כמעט לח' לטין ראש הממשלה דוד בן-גוריון ושרת החוץ גדולה מאיר מצד אחד, והמוזכיר הכללי של הארץ דאג האמרשילד מצד שני, כל אפשרות להידבר אחד עם השני.

כדי להקל על מצב מעיק זה, עשה ה' אמרשילד צעד בלתי-רגיל: הוא פנה ליושב-ראש הנהלת הסוכנות נחום גולדמן, הזמינו לשיחה. בשיחה זאת, שהתקיימה בניו-יורק, לא חסך האמרשילד ממואמות מבן שיחו. הוא אמר לו כי הוא הינו המנהיג היהודי היחיד שיש בו, במקום יצר הרפתקנות טרופ, מידה של הבנה ואחריות למצב ישראל.

כן רמו האמרשילד, כי בכמה משיחותיו עם ביבי סינס עם ראש ממשלת ישראל עניינים שונים, שלא בוצעו אחר-כך ברוח ההסכם. הציע האמרשילד: גולדמן יסע לישראל כדי להטיל את משקלו האישי על המאזניים, להכריע את הכף בין מנהיגי ישראל לקראת נסיגה.

"שלא יעז לבוא!" גולדמן, שהבין את חומרת ההצעה, לא העז לפעול על דעת עצמו. הוא מיהר להתקשר עם גולדה מאיר, הנמצאת בניו-יורק, מסר לה את כן השיחה. שרת-החוץ הבריקה דו"ח על נושא זה לירושלים, ועד מהרה חזרה תשובתו של ביבי: "שלא יעז לבוא!"

היתה זו הפעם הראשונה בחיי גולדן מן, שהא נאלץ להודות בסני זרים כי מעמרו כאחד ממנהיגי הבלתי-רשמיים של מדינת ישראל נתרוקן מכל תוכן.

תצפית

וכל חזכויות שמורות

אין סיכוי ממש, כי ישראל תתמיד זמן רב בעמדתה העקשנית שלא לפנות את מפרץ אילת ואת רצועת עזה. החץ האמריקאי, שילך ויבר, יביא בסופו של דבר לכניעתה המחלטת של ממשלת ישראל לתכתיבים של איזנהאור ודאלס בכל הנוגע לאיזור. לא מן הנמנע,

שהליך זה יימשך שבועות מספר, אך ייתכן גם קצב מהיר הרבה יותר. **בינתיים, ייעשו בכל זאת נסיונות לבצע חלקים של תוכניות-החירום הכלכליות של שר-האוצר.** הסיכויים לביצוע ממשי קטנים, בגלל ההתנגדות לקיצוץ תקציבי המשרדים הממשלתיים מצד מפלגות הקואליציה וחששם של אנשי האיגוד המקצועי מפני שינויים מרחיקי-לכת במדיניות השכר, העלוים להרוס את מעמדה של מפא"י בין הפועלים.

הדבר היחיד שיושם: הימלים ומפלים חדשים. התכוון לשלם השנה סכומים גדולים הרבה יותר מאשר בשנה שעברה. צורת הגבייה הראשונה: מילואות חובה חדשים עם איגרות נושאות פרטים.

כן יוטלו מסים מיוחדים על בעלי-היכולת, בצורה של מסים על רכוש ורווחים גבוהים. כדי להשתיק את טענותיהם של חוגי בעלי-ההון, שיטענו כי מסילים עליהם עומס גדול יותר מאשר על שכבות אחרות, תארגן ההסתדרות התרמה בקרב ציבור הפועלים, שתכניס לקרנות ההסתדרותיות, לצורכי תעסוקת מבטלים, סכום של 10 מיליון ל"י. לפי ההערכה, יהיה זה סכום מקביל לסכום שאליו מקווים להגיע במס המיוחד על רכוש ורווחים. מפלגת הציונים הכלליים תגיב על תוכנית זאת על-ידי אירגון

מגבית פנימית משלה, שתכליתה לסייע למחוסרי-פרנסה בין בעלי-המלאכה והמעמד הבינוני. מגבית זאת תועמד, מבחינה תעמולתית, כמקבילה למיפדה האבסלגה ההסתדרותי.

שרה של חוקים המכוונים להגביל את חופש הפעולה של בתי-המשפט ושל העיתונות, יונסו בקרוב לכנסת לאחר אישור הצעות-החוקים על ידי הממשלה. חוקים אלה יכוונו לבטל את הנוהג של חקירת שתי-דברים, אותה ירש המשפט הישראלי מהנהול המשפטי הבריטי; להחמיר את העונשים הנוגעים להוצאת דיבה ולהגביר את האחריות המשפטית של הנתבעים במשפטים כאלה; ולהגביל את העיתונות באמצעות סורה שלמה של תקנות חדשות.

אם עד עכשיו לא ניצלת אף אחת מתוכניות השיכון העממיות וההסתדרותיות, תוכל לעשות זאת בתחילת השנה החדשה, שתקל על-ידי ביצועה את מצוקת האבסלגה. לפי תוכנית חדשה זאת, לא יחיה המשתכן חייב לרכוש את הדירה בתשלום, כמו בתוכניות הקודמות, אלא יוכל גם לשכור אותה לאחר תשלום חידשתי של דמי-מפתח, בצורת תשלום מיקדמה על חשבון שכר-הדירה לכמה שנים מראש.

החריצה הגרמנית למשק הישראלי תגבר. חברת קידוחי-נפט גרמנית תחיל לפעול בארץ, בעיקר בשטחי הדרום, תחת מסווה של חברה בלגית, המחזיקה בזכויות החברה תעלה את שכר פועליה, כדי למשוך לשירותה את מיטב הכוחות המקצועיים בשדה קידוח הנפט בישראל.

צפויים שינויים בתוכניות העלייה. המספר של 100 אלף עולים, שנקבע כתוכנית לשנה השוטפת, עלול להצטמק בהרבה. עקב המצב הכלכלי והתעסקותי הקשה יוצמצמו במתכוון ממדי העלייה מצפון-אפריקה. עלליה מאירופה לא תגיע, כפי שמתברר, למסדים המקוים מראש.

פרישתו הפתאומית של חיים כהן עלולה להפתיע את הציבור הישראלי. אם כי למראית-עין נחזקת לאחוריה מעמדו של היועץ המשפטי, שאינו אהוד לא על מפא"י ולא על חזיתיים, הרי בעקבות התהליכים המשפטיים האחרונים, והנילוים שנחשפו בהם לגבי פעולותיו, עלולים ש"הממשלה המתנגדים לו לחדש את הלחץ לסילוקו".

המועמד לתפקיד המפקח הכללי של משטרת ישראל הוא קצין צה"ל, שזכה להצלחה רבה בתפקידים אירגוניים. מועמדותו נידונה השבוע בכיכוד ראש.

המחנדים שמחה בלאס פרנש מתפקידו כראש המחלקה לעובד האקדמאי בהסתדרות. בלאס, שחיסס מן הרגע הראשון לחליף את שולחן הסיירוסט בתפקיד אירגוני-משרדי, התאכזב עוד יותר לאחר תוצאות הבחירות לועידת המנהיגים, בהן נחלה רשימתו, אותה שהופיע בה כמועמד ראשון, מפלה קשה.

מדינת ישראל יחזור לפרסם מאמרים ב"דבר". מידרת מאמרי הקרובה תזון בבעיות מפלגתיות וחברתיות. כשהרעיון מרכזי בהם הוא תביעה חוזרת לאיחוד תנועת הפועלים. אחד המאמרים, לפחות, יוקדש לגיבויה הנמרץ של "שורת המתנדבים" ושל התופעה המכונה בפיו בשם "בילוש פרטי".

(העולם הזה 1008) ופרשת מקבל מכוננית המתנה, שלמה ארוי (העולם הזה 968). בפרשה הראשונה, מאשר המבקר את גי לוי העולם הזה וקובע כי "חברה קבלנית ישראלית" הוציאה מהארץ ציוד, ולא מילאה את התחייבויותיה להחזירו לארץ יחד עם רחיה. דבר שהוא עבירה על יותר מסעיף אחד של חוק המטבע הזר.

בפרשה השנייה, מתאר מקבל המכוננית כפקיד בכיר באוצר שקיבל רשיון לרכישת מכוננת חדשה, יממה לאחר הגשת הבקשה, כאשר היו רשומות בתור 200 בקשות.

בשני מקרים אלה ידע הציבור מי הם המואשמים האלמונים, הודות לערותה של העתונות. אולם הציבור אינו יודע ולא ידע, למשל, מתוך דו"ח המבקר:

● מי האשם כי בשנת 1955 תוקנו 47 מקלטי רדיו פרטיים של אנשי המשטרה, בבית המלאכה של מחלקת הקשר.

● מי הוא עובד רשות המיתוח שחתם בעצם דיו על הערכת שווי של פרוס נטוש, ואחר כך רכש אותו בעצמו.

● מי הוא עובד שירות החוץ שקנה ריהוט בהלוואה ממשרדו, ולאחר שלוש שנים של שימוש בו מכר אותו למשרדו, בהפסד של 10% בלבד.

● מי האחראי לכך ש-60% מאלה הן מבקשים רשיונות לרכישת מכונניות במשרד התחבורה הנגים מפרוטקציה בלתי חוקית, ושאר ה-40% של אורחים פשוטים נאלצים להכות לרשיונותיהם במשך שנה עד 20 חודש.

התוצאה משיטת עבודה זו יכולה להיות רק אחת: באחד הדו"חים הקרובים יצטרך המבקר להודיע רק על פגיעה אחת בעקרון החסכון והיעילות: קיום משרד מבקר המדינה.

עתונות

תיקון טעות

הסערה האחרונה בכוס המים השבועית של העתונות ההסתדרותית, דבר שבוע, החלה כאשר חלה עורך השבועון משה בן

תזכיר

טימום יקר. העולם הזה (980) הקדיש סידרת רפורטזיות למפעלי ים המלח, בהן חושף את פרטי הליקויים והמעילות מתקופת כהונתו של דב יוסף כשר הפיתוח, אשר עלו לאוצר המדינה ב-30 מיליון לירות.

השבוע הגישה ועדת החקירה

לענייני ים המלח את הדו"ח שלח

לממשלה, בו אישרה את כל גי

לוי העולם הזה וקבעה כי ב

תקופת השר יוסף בוצעו עבו

דות המפעל ללא תוכניות וללא

דיעה מקצועית, כשעבודות גדו

לות נמסרות לקבלנים ללא חו

זים וללא פיקוח.

מפחד במוות. בסידרה

זאת או ביזנסו גילה העולם

הזה (974) כי חברות קדישא

מנוהלות כעסקיהם הפרטיים של

עסקנים דתיים, המשתמשים ב

רווחיהם כבמנוף פוליטי.

השבוע קבע מבקר המדינה,

בדו"ח שחגיש לכנסת, כי: ב

שלוש הערים הגדולות מתנהלים

ענייני הקבורה בידי גופים פר

טיים, ללא אה יות ציבורית, ו

אין כל פיקוח על חברות קדישא

ועל הסכומים שהן גובות בעד

קבורה ובעד מצגות. המלצת

המבקר: להוציא את ענייני ה

קבורה מידי החברות קדישא, כי

מסגרת העולם הזה.

הכנסת

הפאראדוקס המושלם

"איש כריתים אמר שכל אנשי כריתים שקרנים" — זהו הפאראדוקס הקלאסי. שרי הרי אם כל אנשי כריתים שקרנים, שיקר גם בעל האמרה. ואם שיקר, משמע שאין זה נכון שכל אנשי כריתים משקרים. ואם הדבר נכון, נכון, משמע שגם האיש עצמו לא שיקר, ולכן אנשי כריתים הם שקרנים. השבוע יצר חבר הכנסת שמשון יוניצ'מן הגדרה חדשה לפאראדוקס הקלאסי: הוא ה"גיש שאילתא לראשה ממסלה, בה ביקשו לענות מדוע אין ראשה ממסלה נוהג לענות על שאילתות."

שאינו יודע לשאול. היתה זאת פרי שה כאובה לכל החיכים. לפי תקנון הכנסת, חייב כל שר לענות על כל שאילתא תוך 14 יום. אם נאלץ שר לדחות את התשובה לכמה ימים נוספים, מסיבות שאינן תלויות בו, הוא נוהג להתנצל.

לפי רשימתו של יוניצ'מן, לא ענה ביגיי על 15 שאילתות של סיעת חרות בכבד, שרי הראשונה מהן נשאלה כבר לפני 15 חודש. למעשה הגיע מספר כל השאילתות, שלא זכו לתשובת ביגיי, ל-120 לפחות. כי בדרך כלל עונה ביגיי רק לשאילתות מזמנות, או לשאילתות המאפשרות לו פולמוס אישי ה"ריף עם השואל.

אם טרוד ביגיי, טענו השבוע יוניצ'מן ורי חבריו לדעה מסיוע אחרת — ביגיי — שמחה בה, תנן רובין ומשה סנה — מוטב שימנה תתישר לבחון. אולם הם ידעו כי אין הדבר אפשרי: עסקני מפא"י אינם מסכימים למינוי תתישר ומסור אישית לביגיי, ואילו ביגיי אינו מסכים לתתישר שאינו נמנה על קבוצת החצר שלו, כמו אהוד אבראל. התלוצץ יוניצ'מן: "לא איכי פת לי שימנה תתישר תם, שאינו יודע לשי"אל. העיקר שידע לענות."

בינתיים כתב יוסף שפרינצק מכתב אישי לביגיי, ביקש ממנו לכבד יותר את תקנון הכנסת. הוא לא זכה לתשובה. הוא יכול היה להתנחם בצרת רבים: גם השאילתא של יוניצ'מן עצמו, בקשר לאימתן תשובות לשאילתות, לא זכתה עדיין לתשובה — שבוע אחרי שעבר המועד שנקבע לכך על ידי תקנון הכנסת.

מנגנון

חרות מפחד

בפעם השביעית מאז הוקמו משרדי ממי שלת ישראל, הגיח מבקר המדינה על שולחן הכנסת את הערתו על מנגנון זה. לא היה שום חידוש בכך שהוא מצא מאות מקרים של "פגיעות בניהול משק הכספים של ה"מדינה", או, במלים אחרות: גניבות, מעילות באימון, ביובוז וסתם הסריעילות.

רק דבר אחד לא מצא לנחוק ד"ר זיב פריד מוזס, מנהל התשובות הקפדן, להגיד על שולחן הכנסת ובפני משלם המסים: שמוי תיהם של אותם הפוגעים בניהול משק הכספים של המדינה.

השם ישאר כשר. אחד הגורמים ה"עשויים להרתיע פקיד או כל אדם גורמלי אחר, מלגנוב, הוא הפחד מפני פסק דינה של החברה הסבת אותו. אם אדם יודע כי שכניו יתלחשו מאחורי גבו, מכריז יעברו לצד השני של המדרכה בראתם אתו ברחוב ותלמידי בית הספר יביעו בבזו על ילדיו — יחשוב יותר מאשר פעמיים לפני שיעשה מעשה שיגרום לתגובה ציבורית זאת.

מבקר המדינה נתן למעלים ולגנבים חרות מפחד. הם יכולים לחשוש, לכל היותר, כי יפורסמו מעשיהם הבלתי כשרים. שמם ישאר כשר, כי מבקר המדינה לא יפרסם אותו, ואילו פחד שני — הוא הפחד מפני הממור גים עליהם — לא היה מעולם בשורות מני גנון הממשלה, פחד של ממש.

המבקר בעצמו מציין כי חלק גדול מי המלצותיו לתיקונים לא בוצעו כלל, וכי בעניינים מסוימים המצב נעשה גרוע יותר. "הביקורת בשנה זו העלתה שהמצב לא זו בלבד שלא השתפר, אלא הורע."

במלים פחות, סרלמנטריות, פירוש הדבר שאם נתגלה מועל בתפקיד, יכול להיות בטוח כי הממונים עליו לא יעשו לו דבר. יותר מזה: הם יגנו עליו, אם יהיה צורך בכך, בכל להט נפשם. דוגמאות לכך ניכרות מדי בוקר מכותרות העתונים.

רק פגיעה אחת. שתי פרשות אופייניות הן פרשת הקבלן יצחק פרישמן

היא שחקנית מחוננת. טעם לה ללא דופי... על הבמה ומחוצה לה.

מובן מאליי: נלסון היא מעשנת!

N12

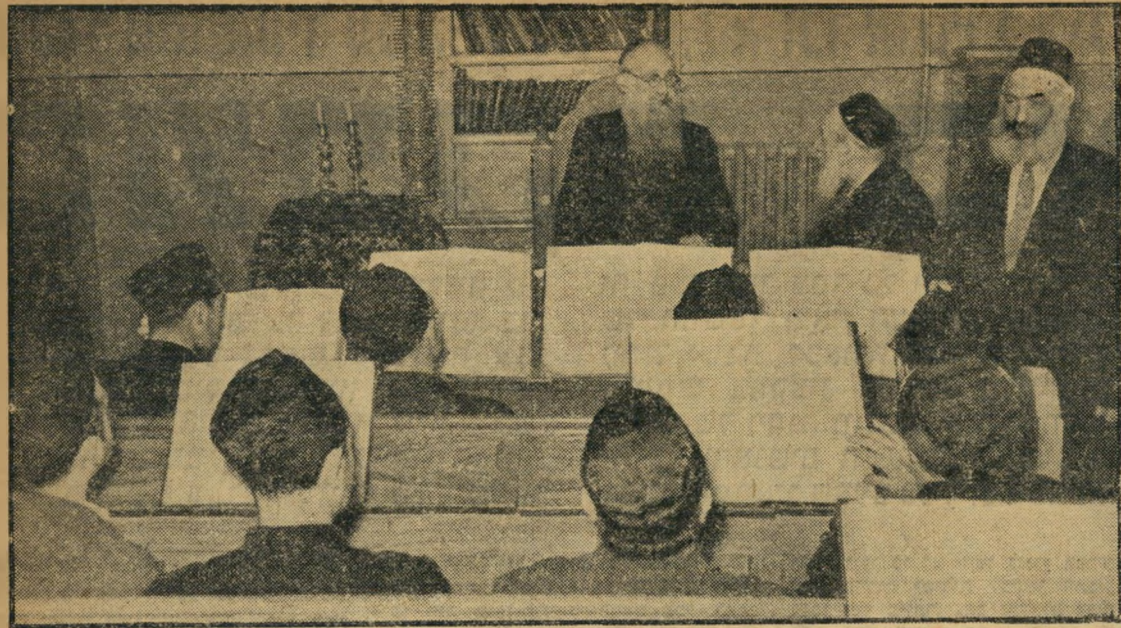
גרפיקה
נפתח קורס חצי לגרפיקה שמושית וציור

ההרשמה
השעות 5-8 בערב
רח' בן יהודה 84 תל אביב
טל: 67158, אחרי שעה 5: 21418.

המכונים הישראליים לטכנולוגיה

חדש! בקוביה

מרק עוף תלמה

12 תלמידים האזינו ללקח הרב בהיפתח הישיבה

„קול יעקב“ במוסקבה

מהפכת 1919 שינתה עד היסוד את חיי יהדות רוסיה. אחד הקיבוצים הגדולים בעולם נותק מכלל העם היהודי. קשריו עם מקורו הרחמי התרופפו, עד כי נראה כי נעלמו כליל. רק בשנים האחרונות חל מיפנה כלשהו בשטח זה. האחראי העיקרי לכך היה יהודי פיקח, הרב שלמה שליפר, המכהן כרבה הראשי של מוסקבה. השבוע הגיעה ממנו הודעה שחישמלה את חוגי הדת בישראל, ואתם את רבבות האזרחים שגדלו בחיק יהדות רוסיה: נפתחה מושבה לרובנים, בבית ברית-המועצות.

אל הרב הרצוג מברק ראשון, בו בורך הרב בשנה טובה על ידי שלמה שליפר, הרב הראשי של מוסקבה. ממברק זה נודע לראשונה על קיומו של מוסד הרבנות הראשית במוסקבה, ועל האיש העומד בראשו. בשנים שלאחר-מכן, התפתח בין שני הרבנים קשר מכתבים הדוק. מתוכו התברר שהרב שלמה שליפר, יהודי בעל זקן שיבה מהודו וגבה-קומה, פועל למען החזרת כבודה של הדת היהודית בברית-המועצות. מאמציו של הרב נשאו פרי, למעשה, רק בתקופה שלאחר מות סטאלין: אז, לראשונה, נדפס במוסקבה סידור-תפילות עברי, בתרגום רוסי. הוא הוכן לפי דפים בודדים, אשר נאספו בספריות שונות, על פני ברית-המועצות כולה. לפני הדפסתו של סידור זה, היה מחירו של סידור בשוק הבלתי-רשמי בברית-המועצות 400 רובל.

החודש הגיע הרב שליפר לפיסגת הישגיו: פתיחת הישיבה, אותה תיאר באריכות במכתבו. סכס הפתיחה, שנערך בסומבי בבית-הכנסת הגדול של מוסקבה, במעמד כל הרבנים ותלמידי החכמים של עיר הבירה, לפני קהל עם ועדה, כלל נאומי פתיחה ותפילה חגיגית. „בית השם“, כתב הרב, „היה מלא הדרת חג השם לנו“. למחרת החלו הלימודים בישיבה, ומאו יושבים בני הישיבה כל היום על התורה ועל העבודה והוגים בתלמוד, המקיים את עולמו, עולם היהודים והיהדות. רצינו למשוך אל הישיבה לומדים בעיקר בני-צעירים, גילם של תלמידי ישיבת קול יעקב במוסקבה הוא מסביב ל-40. הישיבה דואגת גם לפרנסתם ולכל מחסורם.

דגים מלוחים וזמרא

מ פרות הישיבה החדשה, כפי שהוגדרו עלידי הרב שליפר: „להרחיב ולהעמיק ידיעותיהם (של התלמידים) בתורה ולהחזיק אמונתם ויראתם, עד שיגיעו למדרגת בעלי-היורא בישראל, או לכל הפחות להיות למשמישים בקידוש כמו שוחטים, מוהלים, סופרים וכו'. רצינו למשוך אל הישיבה לא רק את אלה שלמדו מכבר, ומסיבות שונות נפסקה חכמתם ונסתרה נבונותם, אלא את כל הצעירים החפצים ללמוד, שיש בהם אהבת התורה ומוכנים להאזין ולחקור בדברי תורה, אף שידיעותיהם מעטות הן.“

בשנים הראשונות שלאחר המהפכה, היה זה מחזה רגיל לראות ברוסיה מוכרי דגים מלוחים עוטים את סחורתם בדפים שנת-לשו מתוך ספרי התלמוד. לגביהם היה זה רק נייר אריזה עבה ומשובח. עתה, עם פתיחת ישיבת מוסקבה, חזרו הדפים לשימוש שאליו נועדו עלידי מחבריהם.

סיים הרב שליפר את מכתבו: „ואני תפילה שהקול יעקב שלנו יתאחד עם הקול יעקב הכללי, הנשמע בכל ארצות מוש-בותיהם ובייחוד בארצנו הקדושה, לקול גדול ולא יסוף.“ ליד חתימתו, וליד התואר הקבוע, רב וראש הקהילה במוסקבה, הוסיף הפעם הרב שליפר בגאווה צנועה תואר נוסף: „ריש מתיבתא“. שהוא תוארם של ראשי ישיבות.

מ תוך עשרות המכתבים שהגיש השבוע המזכיר לישראל ליפול זרידה-התנועה לידיו של הרב הראשי לישראל יצחק אייזיק הלוי הרצוג, מיהר הרב לפתוח את המכתב שנשא על גבו בולים סובייטיים. כי המכתבים המעטים המגיעים אל הרב במוסקבה מכילים תמיד בשורות מרעישות. לאחר הבשורה שהכיל המכתב הפעם היתה מרעישת לא פחות: לאחר 38 שנים, מאז בוטלו כל הישיבות היהודיות בברית-המועצות, במסגרת המסע נגד הדת, נפתחה החודש במוסקבה ישיבה ראשונה. „הגני בא לבשר“, כתב הרב הראשי של מוסקבה שלמה שליפר, „כי ביום א' לסדר אשרה לה' ד' שבט שנת שלום-שלום, וכינו לפתוח ב"ה כאן במוסקבה שערי תורה של הישיבה קול יעקב.“

תלמידים בני 40

ע ד לאמצע מלחמת העולם השנייה, לא היה ידוע דבר על חיים דתיים יהודיים רשמיים כלשהם בברית-המועצות. אומג גם, היו יהודים — ובעיקר מבין אנשי חב"ד — אשר קיימו חדרים וישיבות מחתרתיים. שם התחנך לאמונה ביהדות חלק מן הדור היהודי הצעיר ברוסיה. אולם רק בשנת 1942 הגיע

תפילת הפתיחה. הרב שלמה שליפר נואם בפני קהל מתפללים, שהתאסף בבית-הכנסת של מוסקבה, בשעת סכס הפתיחה החגיגית של ישיבת קול יעקב לרובנים ותלמידי חכמים.

אלול, והועבר לבית-חולים. בן-אלול ערך את שבועו במסירות שאין למעלה ממנה, כשהא מקדיש לו כמעט את כל שעות זמנו. כשהא בליל זאת נמצאו בבית דבר אנשים שטענו כי לא הקו המפלגתי האדוק וחסרי-הסתייגות, אלא שמרנותו של העורך, היא שיגרמה לדבר השבוע לרדת מבמת ההתעניינות של הקורא הישראלי. ירידה זאת לא היתה מדיאגנה כל כך את בית דבר, אילמלי היתה כרוכה גם בירידה מקבילה בתפוצה ובהכנסות.

על כן, נראתה מחלתו של בן-אלול כהרדמנות מתאימה למתנגדיו בבית דבר, להריון מן הכיסא, אליו דבק בעקשנות מזה 16 שנה. בוריות רבה חיפשו אחרי עורך מזל-ליף, הם מצאו את מאיר (מוריק) בראלי, צעיר בריא-בשר ועגל-לפנים, ששימש עד אז כסופר המדיני של דבר בירושלים. בראלי, בנו של אחד ממנהלי בנק הפועלים לשעבר, ופעיל המשמרת הצעירה המפא"ית לשעבר, לא נמצא די מהימן בכל זאת. ליתר בטחה, הוחלט להרכיב העדת פוליטרוקים, עליה נמנו עורך דבר חיים שורר, עורך אומר דן פינס והמאמראי יהודה גוטהאלף. על ועדה זו הוטל להשתתף בקביעות בישיבות המעירכת ולהחליט בכל עניין עדין.

אחרי שנפתרה בעיית הקו המפלגתי לשבתי-עות-רצוגם של כל הגעים בדבר, היה עוד צורך פעוט: להרכיב צוות מערכת שיוכל לבצע את העבודה המעשית. למטרה זאת, נשכר לתפקיד מזכיר המערכת אהוד זמורה, בנו של המבקר הספרותי ישראל זמורה, כדי לא לפגוע יתר על המידה בזמנו. ה' מערכת הקודם, עמי שמיר, שהורד עתה לדרגת עורך כתוב ודפוס, הוחלט לא להגדיר סופית את חלוקת הסמכויות במערכת.

דוכים ויער. הספינה המערכתית שהוטל לאה עתה היטב והיטב, הפליגה על מים-מנוחת במשך שרשה חודשים גוססים. עד לאותו יום ששי מר ונמהר, בו התקיימה כרגיל ישיבה משותפת למערכת ולפוליטרוקים. כי שהסתיים תיכונן הגליון הבא, התפזרו הנ"כ חיים איש לעברו.

כעבור מחצית השעה שב ונכנס לחדר דן פינס, כשהוא מביא אתו את שמואל רול, באנט, כתב לענייני מפלגות במערכת דבר, ואמר לבראלי: „תציג בבקשה את העורך החדש בפני חברי המערכת“. שמואל רולבאנט, עסקן מפא"י חדשייחסית, עלה לישראל לפני שנים אחדות מארצות-הברית. ליד מהרה השתלב במעגל זבנין והיצירה, בקבלו את המשורה הרמה של דובר היעד הפועל של ההסתדרות. הוא פוטר ממשרתו וזאת אחרי שזא התאפק מלהתרברב בפני כתב הארץ שבתי טבת, כי הוא ה' כותב לכל גדולי ההסתדרות את נאומיהם, המושמעים אחר-כך בפומבי. טבת פירסם עובדה זאת במדורו זבנין וישר, וקוראיו סברו כי אין זו אלא בדיחה מפוקפקת. לא כך סברו מנהיגי ההסתדרות עצמם, שידעו כי זוהי מציאות בלתי-מפוקפקת כלל.

במשך חודשים אחדים, נראה היה כי רול באנט נפלט מתוך החג הסגור של פעילי מפא"י. אך הוורב התאשש, ובסופו של דבר נקלט בתוך המנגנון העצום של בית דבר, בו החל לחפש לעצמו קריירה מתאימה. סיעה לו בכך יהדה גוטהאלף, שנפגע מאד כאשר המערכת החדשה של דבר השבוע חתלה להזמין אצלו מאמרים על מדיניות העולם, והחלה להזמין מאמרים אלה אצל כתבים אחרים, משעממים פחות. לדעתה, כך התבשל לאט, אבל בבטחון, אותו רגע דר' מטי, בו נודע לבראלי בא תה צורה מזוהה, כי חדל להיות עורך דבר השבוע וכי רול באנט יירש את מקומו.

מעשהו הראשון של העורך החדש היה לנס לישבה את חברי המערכת, ולהודיע להם על חלוקת הסמכויות החדשה המונגהת על-ידיו. עמי שמיר, הודיע הוא, יחזר להיות מזכיר המערכת, ואילו אהוד זמורה יורד שוב בדרגה ויהיה, במחילה מכבודו, עורך כתוב ודפוס. כאשר הודיע זמורה, כי לא יסכים להסדר שרירותי חדש זה וכי לא יכחוש כשאר נתקבל לעבודה, השיב רול באנט: „אם ככה, אתה יכול לראות את עצמך מחוץ למערכת.“

„מנוול! נבוה!“ אולם זמורה ידע היטב כי בבית דבר קיימות סמכויות גבוהות יותר מאשר עורך חדש ובלתי-מבוסס של דבר השבוע. הוא פנה מיד בתלונה חריפה לרן פינס, אתי קיים מזה זמן רב יחסי ידידות. פינס, שחשב את זמורה הצעיר ל' כוח החשוב ביותר במערכת החדשה, הגיב בצורה דרמטית: הוא קפץ מיד ממקומו, רץ אל החדר בו שוכנת מערכת דבר השבוע, פתח את הדלת בתנופה וצעק לעברו של רולבאנט: „מנהל! נבוה! אתה חושב שתעשה (המשך בעמוד 14)

יחזקאל סהר העיד על מה שלא ידע, לא זכר או סידב לגלות

המפקח בא

זה מצד אחד עמד כל המנגנון האדיר של המשטר (ראה העמודים הבאים). ממוז ישבה, לכאורה, חבורת צעירים תמימים במקצת. הם היו חזק קטן ומקרי של מחנה מתגבש והולך, מחנה הנוער והאנשים הישרים. שמאסו ב- רקבון הממאיר שאיים על קיום המדינה.

תיק אורחי 113/56 יכנס להיסטוריה. השופטים הדנים בו קבעו אמנם כי אינם מתכוונים לרשום היסטוריה, אך למשפט עמוס בן-גוריון נגד שורת המתנדבים אין מנוס מכך. גם התובע וגם הנתבעים לא היו הכוחות האמי- תיים, משני עברי המיתר של משפט

שמואל תמיר, סניגורם של הנאשמים מספר 1 ו-2, נתקל בקשיים גדולים אחרי החלטת השופטים לצמצם היקף החקירה.

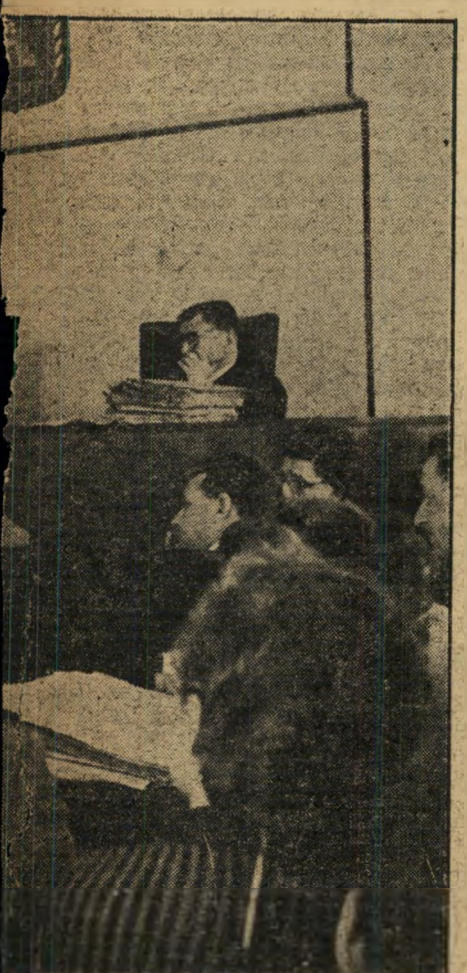

לכספי זכר, אולם פעם בו הרצון לדרוך בשמי המשפט והצבור ככוכב נוגה גדול. לכן היה מוכן לנקוט כמעט בכל האמצעים - אפילו תללות בחוסר השערה את גורל שולחו הרשמי ושולחו הבלתי רשמיים. היה זה דהקא הוא, שנתפתה לתכסיסי פרקליטי דנתבעים, הרחיב בבת אחת את יריעת המשפט ופתח כבר בשאלותיו הראשונות את הפתח לכניסה הגדולה. הכבדים המלוכלכים נערמו איפוא בכל צהנתם בניגית בית-המשפט, מיד בעדות הראשונה של יחזקאל סהר. אולם המפקח הכללי שירד מדוכן העדים בתום היום השני של חקירה נגרית, לא היה אותו אדם בסוה בעצמו, שחייך בשביעות רצון עם עלותו לדוכן. התברר, בין השאר, כי האיש מספר נחד של המשטרה אינו יודע כיצד מנהל תיק חקירות. הוא לא התמצא בטיח מיסמכים של המשטרה. הוא התקשה להסביר גוהלים משרדיים ראשוניים. הוא אף לא שמע על החרמת דירות לצרכי המשטרה. האורח הימנים, ששילם את משכורתו של סהר בהנחה שהוא שחה אותה, יכול היה לפחות להתפלא על הבחירה.

עד לפני פחות משנה היתה שורת המתנדבים חברה של פעילים, ברובם צעירים וחזרי רצון טוב, כמעט כולם אנשי מפא"י, שלא ביקשו אלא את תיקון הפגמים המזדקרים ביותר לעין. הם ראו בהם רק

„לא אזכור..“

מהלך הדיון וחקירה הנגדית מופסק בעיות משפטיות עקרוניות. במקרים כאלה האסמכתאות להנסת בקשות או התנגדות

„מה מסריח?“,

השופטים אמרו: די!

אחוריי גבו של כספי, ישב האיש שלכאורה תפס את המקום המרכזי. עמוס בן-גוריון עקב בסנים קפואות אחרי כל מלה וכל גילוי מדהים. הוא הביט בכספי ובספר ושאל את עצמו מדוע עלה כל העניין בגורלי - כשאנינו לא המכור, ולא הבלט בחבורה - אלא רק בורג. גם אלה שנרפיהו להרפתקה המשפטית לא שלטי יותר במכונה, שמריצה דיתה עלולה לדרוס איתו - ואותם. פרשות רבות היילו והסתעפו עד שנגעו בכל שלבי חות המשטר: במשמרה, בסוכנות, רמיאילה. מי שעצר את המכונה היו שלושת השופטים. כאשר הניע זמנה של החקירה הנגד דיה, החל תמיר לותח כל פרשה ופרשה מילה שהובאו על-ידי התביעה. הוא היכח כי התביעה שהווחו על שולחו הייחוסים לא היו מלאים. דרש כי בית-המשפט יצוה להריאם מהמשמרה. לריש וראה היה הי סתיסה תצא אל אציר העולם האמת כילה על רמה הדינמית הייחוסיות ביותר ב- תולדות השחיתות במדינה. התקדים של משפט החייר ריחה ריחה ריחאיה החלל אילם בית-המשפט. אין ספק כי שליחת השחיית נחרדו מהמחידם אלר הם יכול היה מייחס זה להניש וכל הכרוד בכר. ראיי. לאחר חקירת סוה-שכוע, התי חדש המשפט, קיבי הכל להחלטת השחייתם אי יימשך המשטח בהרחבה. אי יצומצם למסורת של התביעה הפרטית של עמות. בשורות הקהל ישב גבר צעיר ונאה, בעל זקנקן שחור מסיח, חובש כיפה על ראשו ועטוף גלימת עור-דוין. בתקנו החזיק תער דה שעליה היה חתום בכור שיטריה, שר המשטרה. בתעודה זו קבע השר כי אין להיענות לבקשת פרקליטי הנתבעים, ולגלות את תיקי המשטרה. הגימקו יהיה זה גילוי מיסמכים סודיים, שיפגע בבטחון המדינה ובתהליכי העבודה המשטרית.

ת צאה של הזנחה מדינה מצד ראשי השלטון, העוסקים מכדי לשים לב לסטיות מדרך הישר. רק כשהחלו להצביע על הסטיות הללו, נתגלתה להם תופעה חמורה הרבה יותר: המשטר כולו קם להגן על כל סוטה וסטיה, מקטנה ועד גדולה. משם ועד לספסל הנתבעים בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב, היתה דרך נתונה מראש. הגנו על השורה שלוש פרקליטים, שונים תכלית השניי זה מזה, שכולם קיבלו את ההגנה על עצמם תמורת כסיו הוצא תיהם בלבד. האחו, שלמה תוסיה-כהן, שופט מי חווי לשעבר ואב בית-דין צבאי, הוא אחו הפרקליטים המקובלים ביותר בחוגי המשפט. השני, ארנולד אפלבוים, הוא איש עיני-הליכות, אחו המחברים הפוריים בספרות המשפטית שרחק עד כה מעסקי ציבור. השלישי - והמרכזי בניהול הסניגוריה - היה שמואל תמיר, האיש אשר אפילו הארץ כינה אותו כעורך-הדין המדיני מספר אחד של ישראל. תמיר, איש אציל לשעבר, פרש מן התורה משום שסירבה לצאת לי מערכה ציבורית דינמית נגד המשטר הזמתי נחון, הפכה לאופוזיציה מטעם. רבים האשימוהו בנסיות קיצוניות ובתי מיכה ברעיון של הפלת המשטר בכוח. לאמתו של דבר בחר תמיר בדרוכים קיצוריות וקשות עוד יותר: מלחמה במשטר במסגרת החק. ובאמצעותו. הוא התמודד עם המשטר ובארכוח בשררה ארוכה של משפטים, בעלי רקע צבאי, האחד חשוב ממשנהו, שהגיעו לשיא במשפט קסטנר.

קול האמונה וקול היאוש

תכן כי השופטים הנכבדים היה באמת רחוקים מרוחו של הפרקליט שלא היה רק פרקליט, אלא ייצג הרבה יותר מכך. זוהי רוח הפועמת בלבבות רבים במדינה, מתוך אמונה כי בית-המשפט הינו הזירה הטהורה העליונה שבה אפשר עוד לדון את השחיתות והרקבון, למגע עול ולצפות לישע.

שפט קסטנר עסק בפרשה המועזת של יהודים שנכחו. משפט עמוס בן גוריון לא דן בשא-ת-דמים. הוא דן בדברים אקטואליים וקרובים הרבה יותר לליבם של יהודים הרוצים לחיות. על כן היה מסוכן לא פחות למשטר.

המשטר ניגש להתגונן. את המלאכה ביטעל נתן למיכאל כספי, עורך-דין בעל משרד גדול וקשחים הדוקים עם צמרת השלטון. מבחינה כספית ומקצועית, לא חסר

זדם יעקב בראור לא הוצרך להציג את התעודה. השופטים עצמם דחו את בקשת ההגנה. כשתמיר ניסה בכל זאת להמשיך ולחקור, ללא עזרת התיקים הסודיים, התערבו השופטים פעם שניה.

השופטים אמרו: די!

הקריירה הכלכלית של המפקח הכללי המיליונר במדים

ל שנת מעט פרשות ציבוריות מזועזעות יותר מאשר אלה שהועלו תוך כדי בירור פרשת עמיט בן-גוריון. הבוסים האמיתיים של משטרת ישראל, שמעשיהם נודעו לשימצה בציבור הרחב, הם אנשים שלא היססו לסגור תיקים מטעמים מפלגתיים, או להימנע בידעין מלפעל נגד השחיתות והריקבון במקום שאין זה רצוי. הם הפעילו את פיקודיהם נגד יריבים מפלגתיים, נותנים חסינות לכולשת מפלגתית, מפעילים שוטרים לטובת הנאתם, נוקטים בשיטות חקירה פסולות, ומשמיצים אנשים חפים מסשע ללא כל הוכחה לטענותיהם.

היה זה אופיני וטבעי שהעד הראשון שהופיע למען בוסים אלה, בפני בית-המשפט, היה המפקח הכללי, יחזקאל סהר.

★ ★ ★

מה שבטוח, בטוח

ב ספרי המניות של חברת י. מ. סחרוב ובניו בע"מ, מופיע יחזקאל סהר, תושב הרצליה, כמחזיק ב-14400 מניות רגילות של החברה, שהיא בעלת רכוש המגיע לעשרות מליונים לירות, ואשר שלוח תיה חובקות עסקי ביטוח, נפט, חומרי בנין, יבוא ויצוא, מכשיירי הנדסה, תעשית עץ לבוד.

לפני 15 שנה בלבד, לא היתה חברת סחרוב בע"מ אלא עסק בינוני של חמרי בנין. ניהלו אותה האב ושניים מבניו. הבן השלישי, יחזקאל, לא נחשב כמתאים לעסקים.

ישמה תוסיהכהן, שופט מחוזי לשעבר, סניגורו של הנאשם מספר שלש, אינו מוחה לעולם את חיובו הלבבי מפניו.

ארנודז אפלבוים (שמאל) הוא סניגורו של הנאשם מספר 4. אריה מרינסקי (ימין). עורך לעורך הדין תמיר, בהכנת המשפט.

...לא אזכור!

...לא אזכור...

הוא היה אז שליח בתפקידים ציבוריים, שימש בין השאר מוכירו של חיים חיצמן. כעסק צדדי, הקימו האחים חברת ביטוח, סוכנות מבטח, בעלת הן רשום של 9000 לירות בלבד. אהרון, אחיו של יחזקאל, שהיה פעיל בתעשית המוסדת הלאומיים, היה אחד הלקוחות של החברה זאת. מבלי לשאול את המוסדות הנוגעים בדבר, ביטח את רכושם בסוכנות מבטח המשפחתית. החשבון, לכשהוגש, הסתכם ב-20 אלף לירות. אז התעוררה השאלה: מי ביקש לבטח ואם ביקש — מדיע בסכום כה גדול? הוקמה ועדת פשרה, בה השתתפו לוי אשכול וברוך רבינוב, חבר בית אלפא שהיה אז נוצר ההגנה. הועדה קבעה כי נעשו ביטוחים מיותרים, החליטה שאינה חייבת לפרוע את החשבון. לבסוף התערב אליהו גולומב המנוח, ולפי פשרה, שולם חלק גדול מן החשבון.

★ ★ ★

עץ לשוק השחור

אלם רק עם קום המדינה הגיעו עסקיהם של האחים סחרוב לממדים מעוררי התפעלות. כבר ב-1950 רכשו האחים את מחצית תע"ל, בית-חרושת לתעשית עץ לבוד, בשיתוף עם קבוצת משמרות שליד חדרה. העובדה כי האח שאיש לא החשיב אותו כנכס כלכלי הפך בינתיים למפקח הכללי של משטרת ישראל, לא הפריעה להתפתחות עסקי המשפחה. להפך, בכמה מקרים היא ממש הועילה.

פעם, למשל, השנת 1952, בימי הפיקוח החמור ביותר על חומרי הבנין, נתפש משלוח של עץ לבוד, שהיה בדרכו אל השוק השחור. מקורו של העץ היה בית החרושת תע"ל. המשטרה הצליחה לתפוש תושב תל-אביב, שהיה קשור בעיסקה. כאשר נחקר האיש, אשר שמו שמור במערכת, בידו מפקח ראשון יהושע חלפסון, הודה מיד, סיפר מאין באו העצים. כשנשאל על פרשה מסתורית זו, ענה סהר לשאלת תמיר כי איננו יודע על תיק פלילי שהיה קיים נגד אחד מאחיו או כמה מהם, "היה תיק תביעות. שאחד מאחי נחקר בו, למתן אינפורמציה. הוא עצמו לא היה חשוד".

כתב העולם הזה שביקר אצל הסוחר התל-אביבי בעל הנגריה הענקית שהוקמה בשנים האחרונות, שאל את לפרטי העיסקה. "היה תיק אבל אני מוכן להתערב על סכום גדול כי איש לא ימצא אותו". בכל זאת, בלי כל קשר לעיסקה זו לדבריו של סהר, חלפסון והופשטטר הועלו בדרגה על ידי המפקח הכללי.

★ ★ ★

חופשה באיסטמבול

פרשה אחרת הקשורה עם המיליונר במדים היא פרשת נסיעתו, בשנה שעברה, לועדת האינטרפול, שנערכה בגינבה. בוועדה זו משתתפים בדרך כלל רק קצינים מבצעיים, העוסקים ישירות בגילוי פשעים. אין זה נהוג כי מפקד משטרה שתתן בה סהר התעלם מנהוג זה. אולם לא היה זה הדבר הבלתי-רגיל היחיד בנסיעה זו. במקום לטוס ישר לגינבה, או להתעכב בתחנת-ביניים מקובלת כמו רומא, טסה סהר מן המסלול האחרון, על גנת לבלות שלושה ימים בתורכיה. שם פעל הקבלן יצחק פרישמן, שותפם של האחים סחרוב בעיסקת יצוא גדולה.

זמן קצר בלבד לפני נסיעה זאת, פגש יחזקאל סהר ביצואן תל-אביבי ידוע, בשעת ביקור בתערוכת תמונות. היצואן שאל את המפקח הכללי אם, לדעתו, כדאי לו להכנס לעיסקת הקבלן פרישמן בתורכיה. המפקח הכללי, אשר לדבריו אינו מקבל אפילו את מאזני הרווחים מהעסקים בהם הוא שותף, ידע להשיב על שאלה מסתרת זו בחיוב. כך נכנס אותו יצואן לעיסקה כושלת, שנתגלתה לאחר מכן על-ידי מבקר המדינה כבלתי חוקית.

תכנות על-ידי טענותיהם המשפטיות של פרקליטי הצדדים. מפעם לפעם מתעוררות נערמים מיד ספרי החוק וקובצי פסקי-הדין על השלחנות, כדי לקרוא מתוכם את הצדדים. בתמונה, מנמק עורך-הדין מיכאל כספי את התנגדותו לאחת מבקשות הנתבעים.

חלק הברוט והגלוי ביותר מבין שורת המגייסים היה לובשי המדים הרשמיים של המשלה. מזה חודשים רבים לא היה כמעט עיכוק אחר לבוסים של משטרת ישראל, כאשר לערוך את ההכנות למשפט הגדול. הם עברו על כל שורה שנכתבה על מעשיהם, ועל פרשות שזיתות אחרת, בהן האשמו בסגירת תיקים. הם היטו בזכר גם ובארכיוני המשטרה, ורכיבו עשרות תיקים מתוקנים, שכללו רק את המיכמכים הרצויים להם.

על הפעולה כולה ניצח לא סהר, המפקח הכללי של המשטרה, וגם לא עמוס בן-גוריון, סגן המפקח הכללי והתובע הישיר במשפט. האיש שקבע מה יובא בפני השופטים ומה לא, היה עורך-דינו של עמ"ס, מיכאל כספי, חדר הבטחון והאמביציה. לצורך זה, ניתנה לכספי הושה חופשית לכל תיקי המשטרה, אף הסודיים ביותר. בתוקף תפקידו החדש, הפך עורך-הדין הפרטי למפקדה האמיתי של משטרת ישראל.

העובדה, שכספי יכול היה לעיין בהודמות זאת בעשרות מיסמכים הנוגעים למשפטים, בהם הוא מגן על עבריינים התבעים על-ידי המשטרה, לא הפריעה לבוסים של המטה בחישוביהם.

התייעצויות בוילה

לניחוד העבודה המעשית בהכנת המשפט, הציב המטה הארצי של המשטרה כמה וכמה מקציני העליונים. הגבוה ביניהם בדרגתו היה סגן המפקח הכללי וקוביאל קרן, ראש אגף המנהלה. אחריו יחד פעלו סגן המפקח הכללי אברהם זלינגר, ראש אגף החקירות: רמ"ח אכרים הופשטטר, ראש המחלקה הכלכלית באותו אגף, כל אלה טיפלו אישית בהוצאת התיקים מן הגניזה ובשיפוט המתאים, לקראת הגשתם במשפט.

מאחר שסהר שכח חולה בחודשים שקדמו למשפט, נערכה הפעולה בוילה הפרטית שלו בהרצליה. הפשטטר וזוהר הבינו את התיקים במטה, ואילו זלינגר וקרן הביאו אותם יום יום אל הוילה. שם, בנוכחותו הקבועה של כספי, נבדקו המסמכים ומוינו. או, כלשונו של סהר בעדותו: "הוצאתי את אותם הניירות שחשבתי שהם עשויים להגן על המשטרה והמשטרה". מיסמכים שלא התאימו למטרה זאת, הוטמנו שוב בגניזה.

קצין משטרה אחר שגויס לצורך זה היה רמ"ח מאיר נוביק, הקצין לתפקידים מיוחדים, הנקרא בקיצור הקת"ם. תפקידו של נוביק הוא בין סגן המפקח הכללי ישיר, לבין סגן ועמוס מצד שני. שיף טען כי לא ייתכן שיהיו במדינה גופי בילוש, אשר לא יהיו ידועים לראש אגף החקירות במשטרה. החיכוך הסתיים בסילוקו של שיף, והקת"ם הועבר מאגף החקירות לאגף האירגון, הנתון לפיקודו של עמוס בן-גוריון.

למי שייד הקת"ם

לוביק, איש בית"ר לשעבר, מהעיר לבוב בגליציה, עלה ארצה בשנת 1936, ומיד התגייס למשטרת היישובים העבריים. במשטרה זאת הגיע לדרגת סמל נוטרים, בכפריזונה שבגוש תל-מונד. כבר אז מצא את הקשר אל הבולשת המפלגתית, נתמנה לראש השיי הגלילי של השומרון.

מלחמת העצמאות מצאה אותו בשורות חיל-האחיר. בזכות תפקיד זה זכה בדירה נטושה ביה, מלחמת העצמאות מצאה אותו בשורות חיל-האחיר.

איש הבשורות של המטה הארצי, רמ"ח יעקב נאש, ראש לשכת המפקח הכללי של המשטרה יזברה, מסתובב במסדרון בית המשפט בלוית ידידו. האיש האחראי להפצת שמועות השוא על פשרה כביכול בין תמיר לעמוס, באמצעות חיים כהן, לבש על פניו ארשת תמהון ופסק. בסיומה של הישיבה הראשונה לחקירה הנגדית של יזקאל סהר.

שביתה כללית. הוכרזה במטה הארצי של משטרת ישראל. כמעט כל הקצינים תפסים מדי בוקר את מקומיהם, בשורה הראשונה של קהל הצופים במשפט העובדה שסחר עצמו העיד כבר בשבועה והצביע על הקצינים הנוכחים באולם, כאלה

שורת ה

בית המשפט גמר אומר לנהל את המשפט הזה בין אזרח ואזרחים, ולא להתחשב בכך שהמשטרה מבקשת להיות צד, כך קבע הנשיא התורן של בית-המשפט המחוזי, ד"ר זאב צלטנר. למפקח הכללי של משטרת

ברחוב יהודה הימית 6, ולמרות אי-הצלחתו בחיל-האחיר ושחרורו המזורז, נשאר נוביק בעליה של הדירה. אם נוביק לא שינה מקום, הוא שינה מל: הוא התקבל לשורות משטרת ישראל שם זכרו לטובה את עברו כאיש השיי. כתפיו קושטו מיד בעלים של ס.מ.מ. והוא נתמנה לקת"ם הראשון של משטרת ישראל.

בינתיים עלה נוביק בדרגה והפך לראש מחלקה. אך המחלקה שהיא עומד בראשה איננה אלא החליל. כי תפקידה של מחלקה זו הוא בעיקר למנוע מגע ישיר בין כלל קציני המשטרה, שלא תמיד אפשר לסמוך עליהם, לבין מנגנון החושך. על רקע זה התנהל בשעתו מאבק עקרוני חריף בין סגן המפקח הכללי ישיר, לבין סגן ועמוס מצד שני. שיף טען כי לא ייתכן שיהיו במדינה גופי בילוש, אשר לא יהיו ידועים לראש אגף החקירות במשטרה. החיכוך הסתיים בסילוקו של שיף, והקת"ם הועבר מאגף החקירות לאגף האירגון, הנתון לפיקודו של עמוס בן-גוריון.

חמוכיר עוזר בהתנדבות

לצורך עבודתו הפמלית של הקת"ם, הועמדו לרשותו שני קצינים בלבד, בתוספת מנגנון פקידותי פשוט. כסגנו של נוביק נתמנה בחור צעיר בשם שלוש, שהכשרתו העיקרית לתפקיד הייתה: היחלודו כבן לאחותו של סהר.

שלוש הצעיר, בן לשתי משפחות רבות-זכאים, הסתובב זמן רב בטל, עד שסחר מצא למענו גיוב כלשהו במחלקת הקת"ם. הוא קיבל מיד את אחת הדרגות הגבוהות במשטרה, דרגת ע.מ.מ. שאליה יכלו קצינים ותיקים להגיע רק לאחר עשרות שנים של שירות מקצועי. לא עברו ימים רבים, ושלוש הצעיר עלה גם לדרגת ס.מ.מ.

העוזר השני במחלקת הקת"ם היה ע.מ.מ. שלמה ירקוני (לא-קרויב של "שיקה" ירקוני, ירקוני זכה להכשרה חשובה במחלקתו של נוביק; על כן אפשר היה למסור לידי, בבוא העת, תפקיד חשוב עוד יותר).

במשך שנים, שימש מפקח ראשון אלכסנדר מוס כמזכירו האישי של סגן המפקח הכללי עמוס בן-גוריון. התקן קבע כי מגיעה לו דרגה גבוהה יותר, דרגת ע.מ.מ. אך מוס לא זכה למרות זאת לכובד השלישי. מסתבר, כי בעיני מפקדו לא היה מוס מהימן די הצורך. לכן, מיד עם התחלת ההכנות למשפט, הועבר מוס מתפקידו, נשלח לקורס קצינים בשטרעם, את מקומו לצד עמוס תפס מפקח ראשון שלמה ירקוני, שזכה מיד בעלייה לדרגת ע.מ.מ. כפי שקבע התקן.

המזכיר החדש לא ביוזב זמן; הוא ניגש מיד לתפקידו האמיתי — הכנת המשפט האורזי הפרטי של מפקדו, על חשבון משלם-המסים. אומנם, עוזרו של מיכאל כספי, עורך-הדין שמואל

הביע את התנגדותו. לבסיף הוסכם כי הכתבות ייערכו עלידי טבת, אך לא ישאו כל חתימת את השקפותיו האישיות. הידועות מראש, יבטא טבת מדי יום בטור מיוחד.

★ ★ ★

הידיד בא באזרח פרטי

רם מערכת מעריב גילתה הבנה לבקשת האישיה הציבורית. ככתב במשפט נקבע שאל הון, המשמש כרגיל כתב לעניינים פוליטיים פעוטים. בתוקף תפקיד זה, הוא תלוי בחסדי המשטרה, המחזיקה את כל קוורת האינפורמציה הפוליטית. מעריב לא גילה מימיו נטייה לריב עם המשטרה. עורכו, אריה דיסנצ'יק, רביווניסט לשעבר המתמוגג כיום מכל סימן של היכרות אישית שמגלים כלפיו ראשי השלטון, לא היסס להפגין את הודהותו המלאה עם המשטרה בה פעה אישית בבית-המשפט, בה התחבק בלבביות עם המפקח הכללי.

מלבד העיתונות היומית, היה צורך בטיפול מיוחד בשבועונים המפלגתיים, הגלויים והמוסווים, שגויסו גם הם לשורת המגוייסים. למטרה מיוחדת זאת, גויס למנגנונו של עמוס בן-גוריון מרכזי טנבאום, פקיד במחלקת האיגודים המקצועיים של הכתרות. הוא נראה מתאים לתפקיד, לאהר שמילא בשעתו במשך זמן מה תפקיד של ממלא מקום דובר הוועד הפועל של ההסתדרות. מדי בוקר, הופיע טנבאום בא למ בית-המשפט, חפס מקום שמור בין העיתונאים, מאחורי גבו של עמוס בן-גוריון, שהוא גם ידידו ועוריו. כאשר נשאל טנבאום מה בדיוק תפקידו בכל הפרשה, השיב בתמימות כי קיבל ממקום עבודתו חופ' שתיסקרנות, כדי לבקר באזרח פרטי בבית המשפט ולשמוע דברים המעניינים אותו. מרוב צניעות, לא הזכיר כי היה זה הוא שדאג לכך כי הידיעה על מינויו כקצין עיתונות של עמוס תתפרסם ביומון למרחב.

★ ★ ★

הפרסטיג' של האב

בשעתו, בשמועת העדות המוקדמת של העד אליהו ספקטור, הכריז עורך-הדין כספי, כשהוא מרים את קולו הצחחני לטון גבה בהרבה מקומתו הועירה, כי התביעה תעשה כל מאמץ להוכיח שדברי שורת המתנדבים כחונ לא נגד עמוס בן-גוריון, אלא נגד אביו. השבוע התברר, כי כספי אומנם לא יחסוך מאמץ לזה ת את עמוס בן-גוריון עם ראש הממשלה דוד בן-גוריון בפרשת משפט זה.

השבת, אורגנה פגישה ממושכת בין דוד בן-גוריון האב לבין עמוס בן-גוריון הבן, שהחלה בביתו של האב בתל-אביב והסתיימה בביתו של הבן ברמת-גן. בא רח פלא, עמדו מוכנים במקום מראש צלמי עית וות. הם הנציחו את המאורע בעשרות פוזות, בתוך שני הבתים, וסיפקו את תצלומיהם בלחיית כתרות מתאימות לעיתונות. בשעה שכל המדינה רעשה סביב המשפט והמת בר בו קשה היה לראות בכך פירסום של מאורע משפחתי פנימי, חסר כחנות צדדיות.

הקת"ם. רמ"ח מאיר נוביק, הקצין לתפ" קידים מיוחדים במטה הארצי, מקשר בין מנגנון החושך לבין מכיני המשפט.

ראש הממשלה שהיה רת ק בזמן האחרון למיטתו, התפנה רק במקרים דחופים ביותר לטפל בענייני המדינה הנוצרים ובבעיות המדיניות של תביעת האוימ לנסיגה ממפרץ שלמה ורצועת עזה. למרת זאת, מצא לנכון לזרות חול בעיני אזרחי ישראל, שנדהמו למקרא הגלויים הנוראים, כבר בימיו הראשונים של המשפט הגדול, להעתר לבקשת מנגנון שורת המגוייסים ולהקדיש שעה ארוכה לצלמים ולכתבים הקרואים, כולם עליזים מקור ידיעת מסת רי. עמוס ואביו החליפו זכרונות ועמס סיפר על השוטרים הנוקשים שהשתתפו בחיפושי הילדים האב-דים — התמוגג מנחת כתבו הזריו של ידיעות אחרונות. היה זה מחזה עגום לראות את ראש ממשלת ישראל מניח את הפרסטיג'ה האישית שלו, על כף המאזניים של פרשה אשר בה הועלה אוסף השרצים המחריד, שהצטבר בארונות המשטר בכל שנת קיומו.

לל למשפט — לא הפריעה לקצינים אלה, להמשיך ולבלות בבית-המשפט את זמנם, על ידי משלם המייסים. בתמונה נראים (מימין לשמאל) חביב כנען, כתב הארץ, הודה גיא; רמ"ח מאיר נוביק; רמ"ח יהודה פראג, שומר בתפקיד ורמ"ח יעקב נאש.

מגוייסים

אזרות. המשפט התגוננות של "טור" כבר ביום שני לא היה כל לע יותר למטרה. היתה בין אזרחים, אלא בין המשטר לאזרחים מן הרגע הראשון נדרש משלם המייסים לממן את מסע ההתגוננות זזטר-התקדים של צמרת מושחתת שה-קימה לצורך זה מטה אדיר מיוחד שהחל בחיול שורת המגוייסים.

בית המשפט דוחה את תביעת תמיכה להביא את כל תיקי המשטרה

בן-גוריון לעמוס: אל תיסוג מדבר שהתחלת בו

ב"ה"ד דחה בקשה לפתוח תיקי לא ניתן לנהל משנה

בת המשטרה אבצט סיני

האב והבן מצטלמים

האב והבן מצטלמים. אנשי מנגנון ההסברה של עמוס ושות' דאגו כבר בימים הראשונים של המשפט לקשור את שמו של עמוס בשמו של אביו, דוד בן-גוריון. לפי רמז מתאים, הופיעו צלמי השוננות ליד ביתו של עמוס, צילמו את ראש הממשלה כשהוא מחבק את נכדו, שעה שעמוס מחייך. היה זה סימן כי ראש הממשלה הטיל את מעמדו האישי על המאזניים.

רזול, הצהיר בשעתו בשבועה כי הקצין ירקוני עוזר בהכנות למשפט רק בשעות הפנאי שלו, בזמן התגוננות אישית. מעין גירסה משטרית של שורת המתנדבים. אולם כאשר נראה ירקוני שהיא נושא, ודחקה בשעות העבודה, את מוחדות סטרייהחוקים של כספי אל תוך בית-המשפט, הלץ סתר להודות בעדותו כי "ע.מ.מ. ירקוני עוזר לי להכין את החומר למשפט זה. הוא תפקיד כעת, וממלא את הפונקציה המשפטית בין עורכי-הדין בתפקיד. הוא מקבל שכר."

אישיחו ותכונותיו של הקצין ירקוני שימשו נושא לאחת הפרשיות שהועלו ע"י כספי וסתר הקירה הראשית. בזמנו, האשים ירקוני את עורך הדין החיפאי צירניאק כי השתמש לרעה בתפקידו כפרקליט ועזר ללק חותיו, בני המיעוטים, לעקוף כביכול את החוק. ירקוני העיד על כך בשבועה והמ עצה המשפטית בפניה הרובא הענין קבעה כי ירקוני שיקר בשבועתו. למרות זאת לא פוטר ירקוני מתפקידו, לא הועמד לדין בפני שום סמכות שופטת פנימית או חיצונית. התגיבה היחידה מצידו של המפקח הכללי, העלתו בדרגה ובתפקיד של הקצין ירקוני שנשבץ לשקר.

★ ★ ★

האגף הובכח

ובשימורים נוסף שחוייל לשורת המגוייסים היה רמ"ח יעקב נאש, ראש לשכת המפקח הכללי, ודובר המשטרה. תפקידו היה להבטיח אגף חשוב מאוד במערך ההתגוננות של מורת המשטרה והמשטר: העתונות.

סודם כל, אורגנה לפני שבועיים פגישה של עורכי העיתונים אשר אפשר לסמוך עליהם. בפגישה זאת נתבקשו העורכים, עלידי אישיות ציבורית מכובדת, ליצור את האחירה הנאיתה וליב כל הפרשה, לכשתחיל. הם גם נתבקשו לבחור מבין עובדיהם רק אנשים "מוכמכים וצניעים", לכיסוי ישיבות בית-המשפט. העורכים הבינו את הרמז הדק.

במערכת הארץ, למשל, נמטרה הפרשה לטיפולו של מרכז עבודת הכתבים ברוך בר. בר, פמוניסט הונגארי נלהב לשעבר, והאיש המבין לרוח מנגנון-החושך במערכת הארץ, הוא גם ידידו האישי של עמוס בן-גוריון. בשל ידידות זאת, היה זה הוא ששלח בשעתו את הכתב שבתי זבת לכתוב סידרת מאמרים חדיצדית, שתצדיק את עיסקותיו של עמוס בן-גוריון.

עתה הבין בר כי לאחר טבת הודהה בצורה כה מוחלטת עם צד אחר, יהיה הוא האיש האידיאלי לכסות גם את המשפט. הוא הורה איפוא לשני כתבי הארץ, חביב כנען וזאב שיף, לכתוב מדי יום רשימות על הנעשה בבית-המשפט, ולמסרן לטיפולו של טבת, שיפרסמן בהתימתו האישיה. כנען, איש מקצוע חתיק וגאה ביושרו העיתונאי, סירב בכל תוקף לסידור זה. גם שיף

במדינה

לידתה הראשונה של הגברת פינגל אירעה 17 חודש קודם לכן, כשילדה בן זכר. היתה זו לידה קשה. הרך הנולד לא נשם במשך 20 שניות, והיתה סכנה לחייו. כדי למנוע תקלה זו בלידתה השנייה, טסה הגברת פינגל למינר טומחה בווינה. אלא שהחסידה לא המתנית עד וינה. היא השיגה את המטוס מעל לגרמניה.

לידות בתריסרים. 45 דקות לאחר שהמריא המטוס מאמסטרדם, קראה הגברת פינגל לדיילת הישראלית עליזה פליישר, שזכתה לפרסום עולמי בעת שנבחרה כסגנית ראשונה בתחרות עולמית של דיילות, בדרום אפריקה. פריצי פינגל הודיעה לדיילת כי אחוזי אוחה צירי לידה.

תוך דקות מספר נבנה חדר לידה במטוס. שני המושבים הקדמיים הפכו למיטת לידה, ושמיכה כחולה הפרידה בינם לבין שאר הנוסעים, שלא הרגישו כלל בנעשה. ליתר בטחון ניתנה הוראה לנוסעים לחגור את עצמם למושבים, כדי למנוע בערם להסתובב במטוס.

נסיגונה של עליזה פליישר, דקתהגו ובעלת העינים החומות הילדותיות, התבטא בהוראות כלליות שניתנו לה כאשר עברה קורס דיילת לפני שתיים. אולם בעזרת עצותיה המקצועיות של הילדתה, הפכה עי

(המסך ממעמד 9) מה מה שאתה רוצה? אתה לא תהיה עורך כאן! אני מבטיח לך! אני אעריך אותך ב' בעיטה החוצה!"

לשמע הצעקות, נאספו במקום עשרות ציודים מן החדרים הסמוכים. גדולי המעי רכת פתחו מיד בריצה מבוהלת לכל הכויר גים, וכעבור זמן קצר כבר התכנסה מאכירות מערכת דבר לשיבה שלאמן-המניין, בה נידונו התקרית וסיבותיה. דן פינס חזר בי ישיבה זאת על האשמותיו בצורה הריטה עוד יותר, סירב להשלים עם החלטת הרוב במוכרות, לפיה יישאר רו-באנט העורך. הוא הודיע כי ימשיך להילחם על פיטוריו בהנהלת העיתון, וכי לפי שעה לא ימשיך להשתתף בישיבות המערכת של השבועון. שאר המשתתפים בישיבה, ובראשם חיים שורר, היו מתונים יותר, החליטו כי רולי באנט יישאר עורך אך חלוקת הסמכויות ש' קבע תבוטל, והמצב יישאר בלתי-מוגדר בי מקודם.

עוד בטרם חלף שבוע מיום השערורייה, פרצה בחדר דבר השבוע שערורייה נוספת: רולבאנט דאג לכך שלמרחב יפרסם את ה' ידיעה כי נתמנה לעורך דבר השבוע, ומה שגרוע יותר — הוא השמיט מן השבועון את השורה בה נאמר כי העורך האחראי של

יולדת פינגל ודיילת פליישר בווינה מתחת לשמלה, מסען נוסף

ליזה עצמה למילדת. היא ישיבה והמתנה, חיכתה לצאת העובר.

סיפרה עליזה: "כשיצא ראשו של התינוק פחדתי שהוא לא ינשום. האם הפליטה רק צעקה אחת. היא התנהגה בצורה מאד לא טבעית לאשה יולדת. כעבור 12 דקות הסתיי מה הלידה. בצורה כזאת אפשר ללדת ילדים בתריסרים".

בשדה התעופה בווינה המתין המילד ה' מ מחה. נותר לו רק לקבל את הילדה חיה ובריאה, ולציין: לידה נפלאה.

תרבות

נפט מוקד ספרים

אלה הנושאים לאמריקניזציה מופרות של התינוך והחי החיים במדינת ישראל יוכלו השבוע להסתמך על מספרים מאלפים שפירי סם איגוד המוילים האמריקאי. לקי סטטיס' טיקה רשמית של איגוד זה מדינת ישראל היא הלקוח השלישי בגודלו של ספרות אמריקאית המודפסת בארצות-הברית.

מבין רשימה של למעלה מארבעים ארצות הקונות ספרים בארצות-הברית, קודמת ל' ישראל רק קנדה, שקנתה ב'1955 ספרים אמריקאיים בסכום של 18 מיליון דולר ו' בריטניה בסכום של קרוב ל'3 מיליון.

ישראל קנתה ב'1955 ספרים בסכום של 1.102.728 דולר, (עליה ב'400.000 דולר לעומת שנת 1954). כל ארצות ערב גם יחד אינן קונות ספרים אמריקאיים בסכום המגיע ל'10% מסכום הקניה הישראלית.

בין 15 המדינות המוכרות ספרים לארצות הברית, ישראל במקום ה'13 לאחר שמכרה ב'1955 ספרים ישראלים בשווי של 27.797 דולר. אולם ב'1957 יש עדיין משקל רב יותר לנפט מאשר לספרים.

השבועון הוא משה בן-אלול. היתה זאת סג' עה אישית קשה בבן-אלול' שחזר בינתיים לעבודה בבית דבר, אך לא בשבועון.

הפעם יצא מכליו חיים שורר עצמו. לאחר שפירסם בדבר הודעה בולטת של תיקון טעות, בה נמסר לקוראים כי שמו של בן אלול נשמט מהשבועון "בגלל טעות מצע' רתי, הודיע לרולבאנט באורה פסקני, כי שערורייה נוספת לא תיכבל, וכי אם ימשיך בדרכו זאת לא יאריך ימים בדבר השבוע. אולם רולבאנט לא התכחן ממילא להאריך ימים במשרה החדשה שלקח על עצמו: לאחר שזכה בתחרות שנוערה מטעם היומון ה' לונדוני דיילי אקספרס, עומד הוא לצאת בעוד ששה חודשים לארצות-הברית, כדי ל' שמש שם כאחד מכתביו של היומון האנגלי.

אוויר

החסידה והמטוס

ב'13 לפברואר היו העתונים בכל רחבי העולם גרושים ספורי חדשות למכביר. גם ידיעה פשוטה אחת תפסה את מקומה ב' כותרות הראשיות. היתה זו ידיעה על לידתה של לדה בשם בריג'ט פינגל. המיוחד שבה: הלידה אירעה בין העננים, שעה שהחסידה הזכיקה מטוס נוסעים ענק של אל-על.

בין הנוסעים שעלו למטוס בלונדון, ב' דרך לוינה, היתה גם הגברת פריצי פינגל (24), נתינה אוסטרית שמנה, שהיתה לבושה בשמלה רחבה. השמלה הסתירה מטען נוסף, שהגברת פריצי פינגל כלל לא הצהירה עליו: עובר שחיכה לשעת לידתו.

• וגם בחוק הקובע כי שמו של העורך האחראי חייב להופיע על כל דבר-דפוס ה' יוצא לאור.

הבגרות נוכח האהבה
פראנסואז ומל מוריס סרפתי סימון בק ורליס
 בטרט נועז ורענן:

גיל הבגרות

LES PREMIERS OUTRAGES
 סרט הצעירים עבור הצעירים, ועבור כל אלה השומרים עלומים בלבבותיהם

מוצנ השבוע הכניסה מגיל 16 ומעלה
בקולנוע תמר תל-אביב מופץ ע"י זינגר פילם

מהיר מיוחד
לנרשאים
 1.800 ל"י במקום 3.250 ל"י
 כשלוש שפות (עברית, צרפתית, אנגלית)
אלבום
 הדרור ומכורך
 כולל למעלה מ'100 תמונות על מלחמת סיני.
 הרשם היום בכל חנויות הספרים ר' קי, סקי העתונים ב' ארץ. ההרשמה עד 22.2.57
 הספר ימסר לנר' שמים ב'25.2.57.

שלח את אלבום סיני לידיך בחוף לארץ

משלוח לחוף לארץ ע"י: ת"א, רח' אחד-העם 24, מופל ובניו
 חיפה, רח' הרצל 61, גרעיני
 ירושלים, בית גוית, אחים ג'ין

תלוש הנחה לרכישת אלבום סיני
 1.800 ל"י (במקום 3.250 ל"י)
 כוחו יפה בכל תחנות ההרשמה עד 22.2.57.

שערותיכם נושרות?
 חזקו את השרשים על-ידי **מברשת ראש ברל**
BARLETTE

סוליאטון
חזק 3x
סוליות וצקבים
סוליאטון קי, גאיה וסלני

בן גדול ובן קטן

התצלום שהופיע במעריב השבוע, בו נראה ראש הממשלה דוד בן-גוריון כי...

★ ★ ★

החידוניה מגל אל גל

זרם הקהל במשפטו של עמוס בן גוריון גדל מיום ליום ורבים מבין הרוצים לתפוס מקום הקדימו ובאו כבר לפני השעה...

★ ★ ★

העולה החדש באר-גיל

הסופר יגאל מוסינזון, שחזר השבוע לארץ, הביא אתו בשורת טובות: מחזור קזבלן יוצג בניו-יורק בראשית הקיץ, בער כבודו של בן הכסף, אשר גם בימים כנראה...

שושנה בין החוחים. כאשר הגיעה סופיה לורין לספרד כדי להצטלם בסרט הלאי איטלקי הראשון, זכתה הפצצה האיטלקית לקבלת פנים סוערת מאד, לאחר שביצעה מחול פלאמנקו ספרדי...

אגב, יש בדעתו של "שמוליק" לפרוש לשנה מעבודתו בקול ישראל ולעבור מגלי האתר לגלי הים, כדי לראות את העולם על ידי שירות על סיפון אניות הנסעים של הברי...

צגנדן

זאת לא אאתל No 1 פילטר

אכלת פירה ארזת ארזת ארזת

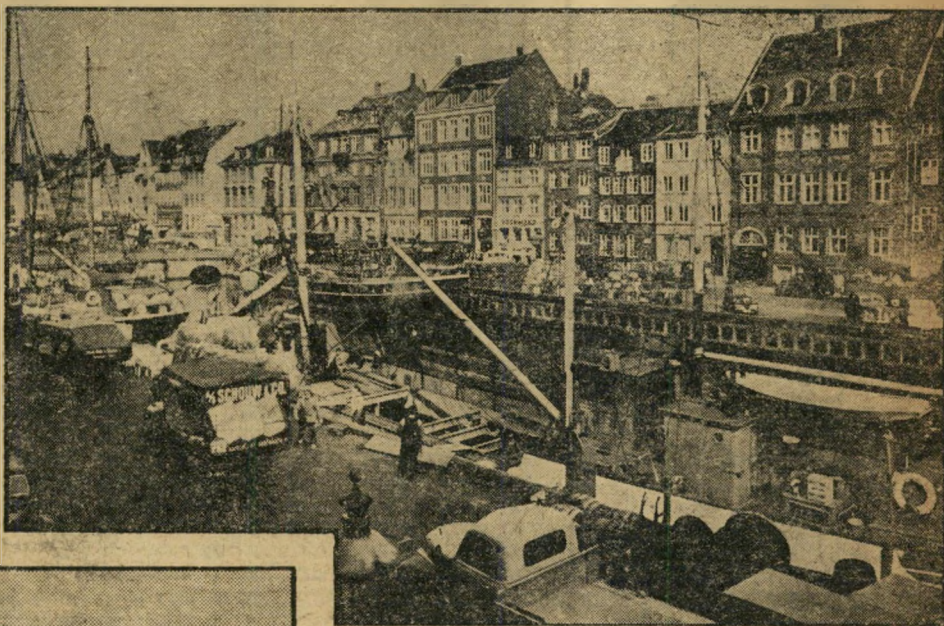
Advertisement for DENTOL toothpaste, including an image of the product and text in Hebrew: 'דנטול DENTOL משחת השיניים הצרפתית'.

Advertisement for 'פסוקי השבוע' (Passukim of the Week), featuring a list of items and their prices: 'עורר-הידון שמואל תמיר, בשיחה עם עוורו במנוון בית-המשפט...'.

חברת התעופה ס.א.ס. חונכת השבוע נתיב חדש — קפיצת דרך בין שני עולמות, ישיר קופנהאגן-טוקיו. מעל לקוטב הצפוני

לאז מוזגו לפני עשר שנים חברות התעופה הדנית, הנורבגית והשבדית לחברת תעופה סקנדינבית אחת. ס.א.ס. כמעט ושמה לעצמה החברה לסיסמה את ההבטחה האולימפית: "מהר יותר, רחוק יותר, גבוה יותר!" עוד לפני שנים יזמה ס.א.ס. את המעבר הקצר ביותר (והמהיר ביותר) בין אירופה לאמריקה ובין אירופה לאסיה — המעבר דרך גגו של עולם — מעבר לקוטב הצפוני.

כך פתחה ס.א.ס. לפני שנתיים (ב-15 לנובמבר 1954) נתיב אוויר מאירופה לארצות-הברית שעבר דרך הקוטב הצפוני וחסך לנוסע 2000 ק"מ ועשר שעות טיסה. ס.א.ס. בעלת צי של 14 מטוסי DC-7C שהם מטוסי הנוסעים המהירים ביותר בעולם (עד 560 ק"מ לשעה), המיועדים לטיסות לטווח ארוך, והמטוסים המסחריים הראשונים המסוגלים לעבור את האוקיינוס הנונסטופי. לא הסתפקה בהישג זה. אחר שיותר מ-20 אלף נוסעים ניצלו את ההודמנות משך השנתיים של קיום נתיב זה, וטסו מאירופה לארצות-

קופנהאגן בירתה של דניה (למעלה) משמשת כנקודת מוצא לנתיב הקוטבי החדש של ס.א.ס. המקצר את הדרך בין אירופה למזרח הרחוק ב-20 שעות טיסה.

★ ★ ★

הקוטב הצפוני שכלי התחבורה המ-קובל עליו ביותר הוא מחליק-הכלבים (משמאל) משמש פרשת דרכים למטוסי ס.א.ס. החדישים והמהירים בקוים הקוטביים.

★ ★ ★

טוקיו יעדו של הישיר קופנהגן-טוקיו מא-רחת לא רק את אלופי הטיסות מעבר לקוטב אלא גם הופעות יפאניות כתחרות האליפות היפאנית בהתאבקות (למטה).

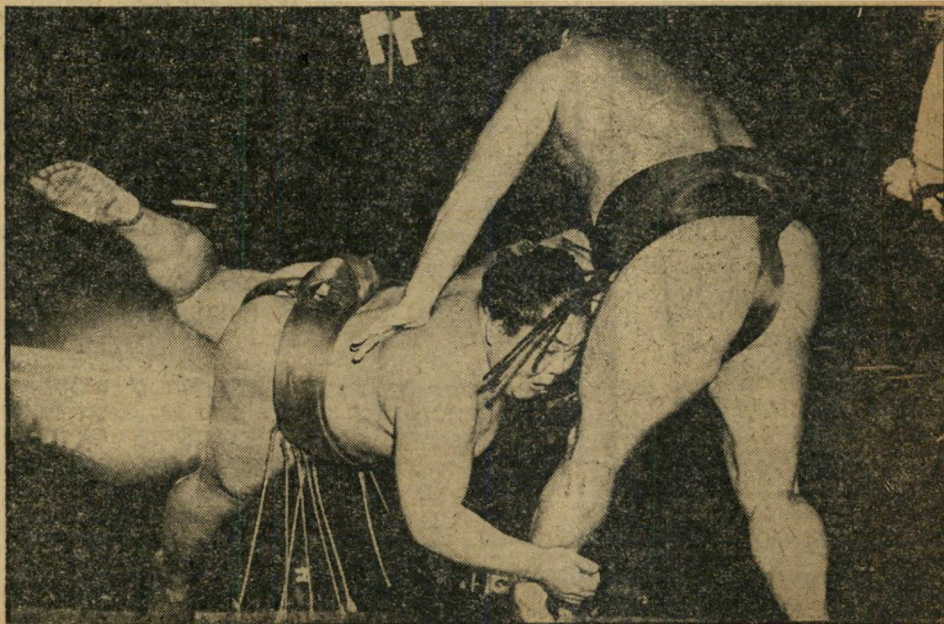
הברית ומאמצות-הברית לאירופה דרך הקוטב. החליטה ס.א.ס. לאפשר קפיצת הדרך גם בכיוון השני — מאירופה למזרח הרחוק וחזור.

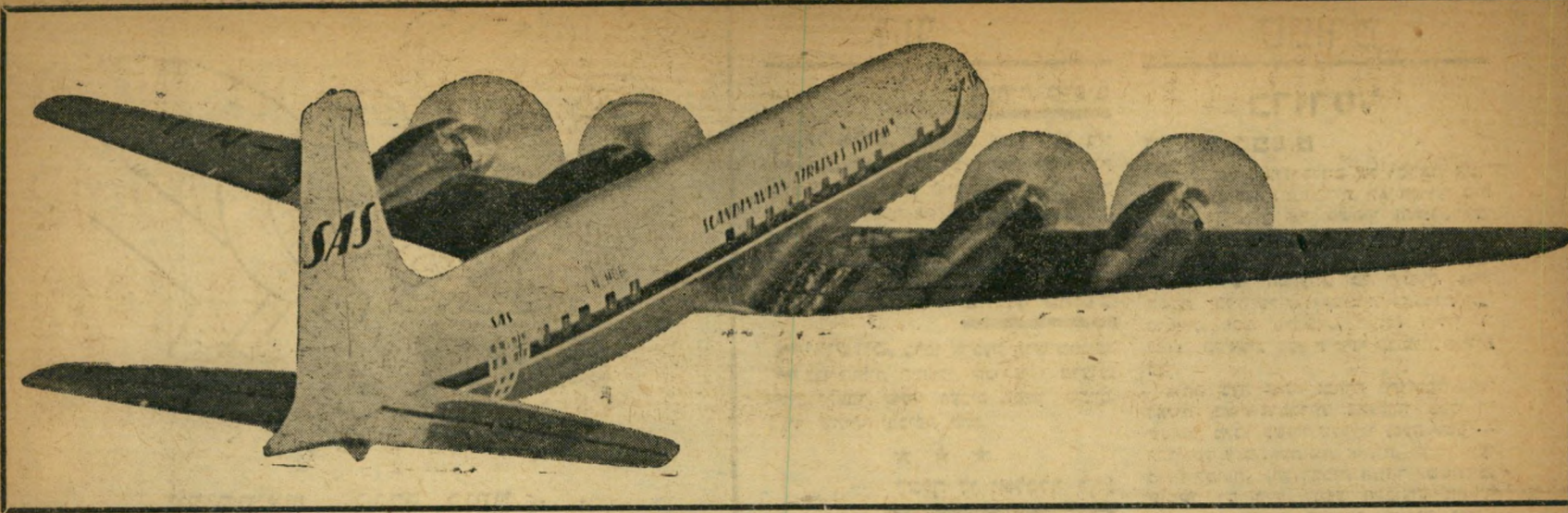
נחיות מעל לקוטב

אחר מחקר אינ-קץ (והרפתקאות ללא-ספור) ולפחות עשרים טיסות-נסיון בקו קופנהגן-טוקיו ובקו טוקיו-קופנהגן פותחת חברת ס.א.ס. השבוע את הנתיב הקוטבי השני שלה — משדה התעופה טיבולי בקופנהגן לשדה התעופה גינזה בטוקיו ושוב (עם חניית ביניים אחת — באנקורג', אשר באלסקה).

בכך קיצרה ס.א.ס. את המרחק בין המזרח למערב. קירבה את היבשות וחסכה לכל נוסע 20 שעות טיסה ו-3700 ק"מ (הדרך הישנה — דרך הודו — 16.500 ק"מ — ארכה 52 שעות; החדשה, דרך הקוטב הצפוני —

• לפני שלושה חודשים עבר מטוס DC-7C את הדרך מקליפורניה לשטוקהולם (9600 ק"מ) נונסטופ ובזמן שיא של 21 שעות ו-41 דקות.

12.800 ק"מ — אורכת 32 שעות בלבד) וזה, דרך אגב, רק ההתחלה: לכשתקבל ס.א.ס. בראשית 1960 את מטוסי הסילון הראשונים שלה יתכווץ העולם לנוסעי ס.א.ס. עוד יותר — וישיר קופנהגן—טוקיו, דרך הקוטב, יארך 18 שעות בלבד.

לא רק שהדרך מעבר לקוטב קצרה יותר. היא גם נוחה יותר. התנאים האטמוספיריים בקוטב הרבה יותר יציבים מאשר במקום אחר ואפילו הקור בקוטב אינו הקור הגדול בעולם (זה, 90 מעלות מתחת לאפס, דווקא נמדד ביאווה שליד קו המשווה). המטוסים גם מצויידים בתנאי נוחות יוצאים מן הכלל מחימום פנים המטוס לטמפרטורת חדר עד להצבת המושבים בצורה מרווחת, הנוחה במיוחד,

כמו

הדוגמה

הזאת,

למשל.

קוקטייל "קיצור הדרך"

1 פגישת שני מטוסי ס.א.ס. — אחד בדרכו מקופנהגן לטוקיו ואחד מטוקיו לקופנהגן — ב-24 לפברואר בשעה 23:00 מעל לקוטב הצפוני (פגישה שתשודר בשש שפות מעל גלי 11 תחנות שידור, שהקרובה לארץ היא רומא, איטליה) ייחנך הנתיב האוירי החדש הזה.

נוסעי ס.א.ס. ירגישו בהישג זה אפילו בתפריטם. ב-24 לפברואר יוגש בכל קווי ס.א.ס. תפריט קוטבי מיוחד (כולל: קוקטייל "קיצור הדרך"). מספר פריטים מן התפריט הקוטבי:

לארוחת הצהריים — דג סולומון דני מעושן, תרנגול הודו צלוי, בקו טוקיו-קופנהגן יהיה לארוחה גם גוון מזרחי מובהק בהיותו מיוצג על-ידי סלט האוקיינוס השקט ועגל "עשוי בטעם המזרח".

הפתעת הקוטב הצפוני יהיה קינוח הסעודה — עוגה בצורת חצי כדור שעליו מותווים — בסוכר, כמובן — מפת גג העולם ונתיבי ס.א.ס. הקוטביים.

מתפריט זה ייחנה לפחות ישראלי אחד, הלא הוא סוכן הנסיעות התל-אביבי זאב באדיאן, שזכה יחד עם 39 סוכני נסיעות אחרים מ-35 ארצות בחידון הקוטב של ס.א.ס. בו השתתפו 12 אלף סוכני נסיעות בעולם כולו.

מטריות בתחנת הרכבת

1 הצליחה ס.א.ס. להדק את הקשר עם יפאן, הארץ הממוערבת והמזרחית-מסורתית ביותר גם יחד בין ארצות אסיה. עם קיצור הדרך ייחנה מספר הולך וגדל של נוסעים ותיירים מיפאן, השויצריה של המזרח, ארץ הנוחיות המערבית והססגוניות המזרחית.

כי נתיב הקוטב מקצר לאין-שעור את הדרך ל"ארץ האלים", ארצו של הירוהיטו, הצאצא הישיר וה-124 של אלת השמש.

וכדאי לזכור כי היפאנים מנומסים ואדיבים מאד. בתחנות רכבת רבות, למשל, מוצבים כנים מיוחדים, גרושים מטריות, כל אדם הנתפש בגשם ללא מטרייה, ניגש, שואל מטרייה ומחזיר אותה, לכשהוא מתפנה, אחר הגשם. או — עד לאחרונה היו הטלפונים הציבוריים ביפאן ללא קופות גבייה. קופסת עץ פשוטה ופתוחה שימשה לקבלת התשלום.

ברור מאליו כי הטס לארץ כה אדיבה יטוס בשרות התעופה האדיב ביותר, שרות התעופה הדואג לא רק לנוחיותך אלא גם לזמנך — הלא היא ס.א.ס. — מלכת קפיצות הדרך הקוטביות.

תמודות המזרח שקורבו, עם פתיחת הקו החדש מעבר לקוטב, עוד יותר למערב הן שתי נערות יפאניות אלה הנהנות מזיו השמש ומריח ניצני עצי הדובדבנים בצלו של מקדש עתיק בקיוטו, עיר המקדשים

כדורסל

הפרט הפעוט

י"א נבחרו הכדורסלנים של ישראל, השרים בסיור בארצות הברית, לא הפריעו כלל להמשכם הטויד של משחקי הכדורסל ב" מדינה. דוקא עתה, כשהקבוצות נזחמו, ולא ככביהם הוזהרים, הפכו המשחקים לרבי מתח וגדושי הפתעות. כך, למשל, נחלו השבת כל שקוש קבוצת הצמרת ב" כדורסל, מכבי תל אביב, הפועל חולון, ו" הפועל תל אביב מסלת מדי קבוצות הלשות מדין.

איתה שעה זכתה נבחרת הכדורסל הישי ראלית בארצות הברית בהצלחה בכל ה" ששחים, מלבד בששח שלמענו נסעה לשם — הכדורסל עצמו. עתות אוהדת, ארגון תע" מולה למופת, קהל רבבות הגוהר למשחקים, שימשו רק רקע למסע הקבוצה. התורף האמריקאי שהביא לנבחרת סיורים בשלג, והטרסת סרט תעמולה כשהם מוליקים על קרחה, הביא לפציעתו של שחקן הנבחרת ארו לוסטיג, שהחליק על הקרחה.

הכל דפק למפת בסדר יומה של הנבחרת. כמה שחקנים התלהבו עד כדי כך שהוריעו שהם מכנים להשאר באמריקה, לשם זוש" תלמות. ההצלחה הכספית והתעמולתית של המשחקים הביאה לתכנית סיור נוסף, ב" קנדה. באחירת נצחון זו, לא היה ערך לפרט הפעוט כי מלבד שני נצחונות על קבוצת הלשות, הוכיחה הנבחרת חולשה כללית ב" משחקיה, הפסידה בשתי התמודדויות נגד קבוצת בעלות רמה בינונית.

כדורגל

פירוש של רשי"א

הפתעה בלתי צפויה אירעה השבת במשחק הכדורגל שנערך ברמת גן, בין קבוצת הפועל חי" מקומית למכבי תל אביב. על ה" משחק שהסתיים בתיקו 0:0 כר" תב כתב "העולם הזה" ושחקן מכבי שייע גלזר:

בגלל המשחק הזה עם הפועל רמת גן, כבר עשו לי חור בראש. זה קורה ב" משחקי ליגה שבין 20 משחקים בעונה ג. תנים פעם משחק אחד חלש, אבל למה שהיה ברמת גן אפי" שר לתת מין פירוש של רשי"א.

למכבי תל אביב יש תמיד נאחם על המגרש הזה של הפועל רמת גן. תמיד אנחנו מוכרחים להפסיד שם. אפילו אם נהיה בקונדיציה הכי טובה ונשחק שם נגד הפועל הרצליה, גם כן נפסיד. על המגרש שלהם, אנשי הפועל רמת גן הירועים כ" קבוצה שאין לה את הסיכויים הכי טובים לתסס את האליפות כל שנה, משחקים כמו פדאיון בהקרבה עצמית, ויחד איתם משחק הקהל.

שלא לדבר על המגרש הזה שהוא כמו בור, ויש בו אדמה רכה שמרמה עם ה" כדור. וזה שהוא שקוע קצת. מספיק להפסיד את המשחק כשיש קהל רמת גן. עוד לא ראיתי קהל כזה בארץ. אני משתגע מהם. איזה מין אנשים פה? כל הזמן זום צועקים ומקללים: הביתה! הביתה! איזה מן שחקנים אתם?

אפילו היקדים הקטנים צועקים בוו כל הזמן ומקללים. יש להם ממי ללמד. אני לא מתפלל שלפני שלושה שבועות הם העליבו את יובנציק, מאמן הפועל תל אביב. זה שטוש גועל נפש שיעליבו מאמן שבא במיוחד מתוך לארץ. צריכים לרסן קצת את הקהל הזה.

פרצוף מפתחיר. איך שהתחלנו לשחק, בהרכב די חלש, בלי יוסלה מרימוביץ ורבינוביץ, ראינו שהם הולכים על החיים ועל המוות. כבר בהתחלה קיבלתי פליק כזה ברגל, שלא היה חסר הרבה שישברו לי אותה. חנוך מורדוכוביץ היה ראש ה" פדאיון. הא התחלק ונכנס בשחקנים שלנו כך, שבסוף המשחק כל הרגלים שלו היו שרוטות. אחד מהם אפילו הקיא באמצע המשחק, מרוב התאמצות. רק מול שהשי" ארנו שם קודדה אחת ולא שתיים.

אני לא אמר שאנחנו שיחקנו טוב. כו" לנו, כולל א ה" היינו די גרוועים. כל הזמן, המשחק התנהל מקו 16 אחד לשני,

פעודת מזלכים

ב" תל אביב, התלוננה אשתו של נהג זן במסורה, כי סכום של 200 לירות נעלם מביתה, שבה לכיתה, גילתה כי שמה לבעלה את הכסף בקוטסת הכריכים במקום כריכים לארוחת הערב.

נבחרתי בחופשי

ב" ירושלים, נרחו ארבעה תנים מכלובם בגן החיות התניכ"י, שבו אליו מרצונם הטוב, לאחר שתרו רעבים במשך יומיים, בעיר שהיתה מכוסה שלג.

לכלך לי ואלכלך לך!

ב" פאריס, גילה אחד העתונים מדוע מאות חלונותיו של מוזיאון לובר אינם נגשים: לפי הסכם בין משרד האוצר הצר" פתי והנהלת עיריית פאריס, אחראים עובדי משרד האוצר לנקיון הפנימי ואנשי העיריה אחראים לנקיון החיצוני ובגלל חוסר תיאום בעבודתם, לא ניקו מעולם את החלונות משני צדדיהם בבת אחת, כך שצד אחד תמיד היה מלוכלך.

נסיגה אל עזה

ב" תל אביב, לאחר שכיבש דצועת עזה הביא בעקבותיו פלישות מרובות של רועים ערביים אל אדמות הבור של המשק, החליטו כמה חברים לפנות לאו"ם בבקשה שישלח אולטימטום לאנשי עזה ש" יסוגו מהשטחים שהם כבשו בתוך ישראל.

...אין מרבין בשמחה!

ב" תל אביב, הסביר כייס מועד מדוע חזר וביצע עבירה, בו ביום ששופט השלום חייב אותו לשלשה חודשי מאסר על תנאי ושיחררו: "הייתי כל כך שמח שהשתכרתי ושכחתי את הבטחתי לא לגנוב יותר."

מכירת סוף המשפחה

ב" בכארי שבט, הסביר מסעוד חוסה מדוע החזירה אותו משטרת תל אביב לעיר מושבו בנגב, לאחר שהוא ניצב ב" רחוב תל אביב ובידו שלם המכריו: אשתי וילדי מוצעים למכירה: "המשטרה הס" בירה לי שמרוב התעניינות הקהל בשלט שלי, גרמתי לפקק תנועה."

הבא לגונבך, הקרם ותופשו!

ב" תל אביב, הופתע סוחר בדים, כאשר הופיעו בחנותו סוחרים שהודיעו לו שהם תפסו סחורות שלו שנגנבו 24 שעות לפני כן ואשר על גניבתן לא ידע הסוחר עדיין מאומה.

כפי לרפואה

ב" ירושלים, התפלאו יושבי קולנוע אר" נון מדוע הם בכים, שעה שעל הבד הוצג סרט מצחיק, גילו כי היתה זו תוצאה של חומר כימי, אשר נשפך בתוך אולם הקולנוע מתוך בקבוק שהובא לשם על ידי שלושה סטודנטים לרפואה.

לא תחמום...

ב" לונדון, החליטו מספר יהודים אדוקים להתגבר על מחסום העונים הסתיירו את פני הלבנה, חכרו מסוס והמריאו מעל לעננים, ערכו שם את בירכת הלבנה ה" מסורתית.

אז תתיאש — הדלק, כנסת 6

Advertisement for a travel agency: מיוחד לשיכונים !!! מגרשים ברחובות 24749 ת"א טלפון

Advertisement for 'סוליאטן' (Solyat) featuring a hat and text: סוליאטן חזק 3x סוליות ואקביט סוליאטן אינו חזיר לאים

Large advertisement for 'Beef MEAT' featuring a cow, a scale, and a can of meat. Text includes: מבושל מ-1/2 קג בעוד טרי, מוכן לסעודה, אינביקודה, מחיר הקופסה לסיטונאי 1,500 ל"י

בלי פתיות

שפשפתי במעשי, ולא הצלחתי למצוא מה חסאתי בזמן האחרון, שעלי לקרוא ולפרסם מכתבים ויצירות כמו זה של

- כאן כותב לך בחיר שקט ועליו שמרוב בוחנים לא יצא זמנו לבלייזים
ענה עברו הבהינות
ונפשו השקה באחת הבנות
בת נחמדה ועליוה
שתיאות להקדיש לו מזמנה
גובהו מתנשא למטר שבעים
וגילו מסתכם ב-16.5 אביבים
גון שערותיו שטני
מעורבב בקצת בלונדיני
תחביביו רבים ומשונים
אך לא כדאי להיכנס לפרטים
לבת אמסור במכתבים הבאים
ובלי הרבה פתיות
רצוי תלאיכיות
אוף!

למורים ומורות

שלא כאחרים, מזמינה (1010/1163) את שני המינים לכתוב אליה. היא כי טוחה שתמצא שפה משותפת עם כל אחד מהם. מקום מגירה הוא קצת כי צפוף, ועל כן רוצה היתה שהכותבים יהיו מחיפה וסביכותיה. היא ככתב 22 טוענת בענה שאיננה יפה, אך אם לשיטוט לסי תיאורה הריהי נאה ביותר. כבוגרת בית מדרש למורים, רוצה הר

הסיפוס שלי

כשאני מפהקת באדישות, ואומרת לעצמי שאין חדש תחת השמש, נתקלתי לפתע במכתבם של שני הנחלאים שאני מפרסמת בהם, יחד עם התמונה ששלחו. לא הייתי רוצה להימצא בנעליה של חתונה בתמונה. גם אנו במאוסרים שכם מקנא את בהם. גם אנו ברייטול וזכינו לסצוא תמונה, וכדי לקנור אותך, וכן בגלל עוד סיבה שאולי תבדרי בהמשך שלחנו את התמונה אל מדריך הפופולרי. כלכל תמונה אובדת, גם לזו סיפור רומנטי. היא נמצאה על ידי שני נושאי מגל וחרב על כתפם, באמונית דן שחדרה מצפון תלאיביב מאוחר בערב. לאחר דין דברים הגענו למסקנה כי אם כי שולחים אנו אליך את התמונה, אין אנו רואים בה את חטיפוס שלנו. נפרד זה, בפומה הממונה בה הצלמנו, חיוכה האידיטי ולבושה חסר הטעם, כלל וכלל לא מצאה חן בעינינו, החיפץ הוא הנכון. עושה רושם שתחת לשבת במדינה ולנסות ליצור משהו פרודיקטיבי, היא עורכת טיולי כיף לחוקי לארץ. נבקשך, רות, לפרסם את התמונה בציורף קריאה לבעלת התמונה לבוא לייטול אותה, כי אין לנו חפצים בה כל עיפר.

צברה: בשם אלהים, שלחי את כתבתך. כבר הוקס במערכת תא מיוחד בשבילך והוא מלא עד אפס מקום. פלמחניק בדימוס, (998/1103) שלח לי שוב את כתבתך. היא אבדה לי ויש מכתבים מספר על שםך. בהזדמנות זו, רצוני שוב לבקש מכם שתציינו את כתבתכם גם במכתב עצמו, לא רק על גבי החטפה.

סטודנטים ושאר ירקות

נא להכיר: (1010/1158) המעידים על עצמם שהם סטודנטים ושאר ירקות מירושלים, ובאמת נשמעים כאלה. הם בני 23-21 מעוניינים, לדבריהם לנהל הרפתקות אהבים כתובות בין הרצאה אחת לשניה, עם נערות בנות 17-22. הם קוראים לעצמם הששיה העליזה ומבטיחים כי כמעט כל נערה תוכל למצוא באחד מהם עניין, כי יש ביניהם חובבי מוסיקה קלאסית, ספורט, אמנות, ריקודים עם, ריקודים סלונים, טיולים, ספרות, פילוסופיה, בולים ופתרון תשבצים. אינני יודעת מדוע, אך משום מה נזכרת עתה במשל המפורסם, תפסת מרובה — לא תפסת.

שלא יהיה ג'וקר

היא גימנויסטיה בת 17 בעלת כתיבי רחב ועגול שהאות צי נקראת אצלה כמו קי. אני חשבת ש אני בסדר, אומרת היא על עצמה. למה לא להאמין לה? היא טוענת שהיא חמור דה למדי, חברותיה, חברת תנועת הר צופים לשעבר, שונאת להתאפר, אהבת, לעומת זאת שירים איטלקיים עצובים, ריקודים עם, קומיזיזים, הצגות, תערוכות ואפילו הרצאות. כל מה שאני רוצה ממך, היא מר דיעה לי, הוא שתעשי כך שמישהו יכתוב בך את גבול, רחב כתיבים והי נגי בגיל 17-21, שיהיה רציני עם תערוכת של חוש המור, אבל שלא יהיה תלמיד גימנסיה או בעל השכלה תי כונית. יכול להיות גם חיל, היא מר גיעה את אלה במדיה. איש לא יוכל לעונן שלא היה זה משחק הוגן מצדי לפרסם את מכתבה.

פרח לבנו לא מצא

אני בטוחה כי מכתבו של (1010/1160) ימצא הר רחב בלב רבות מכן: מעיר ההשכלה, מקריית אוניברסיטה — קריאה נושאת של סטודנט השנה האחרונה לעולם כולו. קרבו נא הנה איריס, כלנית ושאר פרחים, ואל שהעתי האוינו. רבות עיונות חן בדרכי עברתי, אף בשומות בר בין טלעים חקרתי — את מרה לבכי לא מצאתי. הויה כאלה שלאאון לחשה, כאלה שהריבו העיין, אך אל הלב לא חדר הקול, לא חדרו הקליינים. ועתה מר לי, הי מר עד מאד. הגידו לי אתן, התקפה יש עידו? בסוף, הוא מוסיף בנ. ב. חבל ש' טרה, בלשונו זכר הוא!

מאטום ועד קולנוע

היא צעירה מאד, אך כבר מסוגלת לכתוב מכתבים על כל נושא, החל מהאטום המתפרק לחלקיה, וגמור באמנות הקולנוע והמחיל. אך אין היא מוכנה לקרוא את הדברים האלה אם לא תדע שכותבם הוא חביב ונחמד, הרואה את החיים מצד היתה. היא מספרת לי באריכות עד כמה אוהבת ומרבה היא בקריאה וכיצד משייטעים עליה הספרים, ואיך היא רוצה לשתף את חברה לעט המיועד בחייה תיה, וכיצד אהבת היא לטייל בחיק הטבע, ביוחד על גבי אופנוע, מוסיפה היא.

נבחרת הכדורסל ליד קברו של הקולונל מרכוס בניוירוק הם לא חסרו בארץ

תלאיביב להפועל פתח תקוה, גילה חודרוב חוסר לויאליות קבוצתית. הוא ישב על היציע, ליד אשתו של פאמן הפועל הנרי גיבנס; אשתו של גיבנס, המלחה את בעלה מזה עשרים שנה לכל משחקיו, ידועה כמומחית גדולה של כדורגל, הנוהגת לפרש לעצמה בקול את מהלך המשחק תוך כדי הסתכלות בו. לאחר מבצע יפה בו הבקיע שיע גלור את שער הפועל לא התאפק חו' הרוב, מחא כף למבצע הספורטאי. אשתו של גיבנס פקחה עליו זוג עיניים ואמרה: חשי' בתי שאתה איש הפועל. היא היציעה למרכז הפועל לברר את התנהגותו זו של חודרוב. . . . מבצע ספורטאי מיוחד במינו הראה השבת אחד מסדנני ביתר תלאיביב, בשעת המשחק שערך ביטו בין קבוצתו להפועל תלאיביב. צלם העתונות אריה לביא, שעמד ליד שער ביתר, התלהב מהמשחק עד כדי כך ששכח שהוא צלם ולא שופט, החל לצעוק שהשופט ספס חוף: קרן! קרן! הסדרן לא היסס והגיב במקום ב' צורה ספקנית — בעיטה באחוריו של הצלם. . . . בגלל משפטי עמוס בן-גוריון נגד השווה, נאלץ החובע להיגמל מנהגו לבקר מדי שבת בתחורות כדורגל. אולם הכדורגל אינו נפרד ממנו. בין הקהל המצופף מדי בוקר באולם בית'המשפט המחוזי נראה מספר רב של כדורגלנים. . . . יצחק שניאור, בלם הנבחרת הלאומית לשעבר, שהפך למאמנה של קבוצת מכבי יפו, קיבל לאחר משא ומתן ממושך את השחרור מסחבי תלאיביב והחל להופיע מהשבת האחרונה כבלם קבוצת מכבי יפו. הופעתו נסכה א מץ בקבוצתו, שיצאה השבוע בתיקון מ' מפגשה עם מכבי פתח תקוה. . . . אלוך וגמבש, שחקני ביתר תלאיביב שנכנסו להסגר ועמדו לעבור לקבוצות אחרות, הת' פשו עם קבוצתם וחזרו לשחק בה. . . . מרכז הפועל עורך לאחרונה חילופים פנימיים, בין שחקני קבוצת כדורגל של הפועל. לאחר שלפני חודש עברו שניים משחקני הפועל רמת'גן להפועל פתח תקוה, הועבר עתה ציריק מהפועל פתח תקוה ל' הפועל רמת'גן, וגיאר מהפועל פתח תקוה אחזה השבת את אורחי הפועל חיפה. לאחר מאבק של שנים הצליחה קביצה זו, המאור גנת עתה בידי מועצת פ'עלי חיפה, לגבור על ריביתה הוותיקה, מכבי המקומית, שביעור 4:1. כאות שביעות רצון קיבלו שחקני הקבוצה טרמיה מיוחדת.

ולא היתה הרבה עבודה לחלוצים. היו כמה שאנסים טובים לשתי הקבוצות להבקיע שער, רים, אבל לא הלך. ככה, למשל, בודקה האחרונה של המשחק, הלכתי כדור שבא לקרבת השער של הפועל. שני המגינים ש' להם רצו אליו. היתה ביניהם אי הבנה. לקחתי מהם את הכדור ורצתי לעבר השער. השוער שלהם זולר עצר את הבעיטה ו' התעלף במקום, או שהוא התעלף מהבעיטה או מהפחד. אבל המשחק נגמר ויותר הר' דמגיות לא היו.

כשיצאנו שוב פעם התחילו לקלל אותנו, אפילו הסדרנים שלהם. לא פעם אחת סגרו להם כבר את המגרש וט' ב יעשו אם יעשו את זה תמיד. אחד מהם אמר לי: אתה שחקן נבחרת אתה? עניתי לו: תן לי את הפרצוף שלך להערב, אני רוצה להפחיד משהו? והוא רצה לאכול אותי במקום. צרות מבחוח. לא מספיק צרות מה' משחק היה ויש עוד צרות מהחוף. שפילג, למשל, ניתח ברדיו את המשחק שלנו נגד אוסטרליה. הוא אמר שתסקידי שלי היה למשך את כל האוסטרלים שמאלה, כדי שספסלן יכניס גולים מימין, כאילו משח' קים כגון שאח.

ביום אחד, כשלא הייתי בבית, בא אל מנינה אחתי איהו פרופסור עם משקפים שרוצה להיות דוקטור. הוא אמר שבשביל לקבל את הדוקטוראט הוא רוצה לעשות אתי מחקר, ושאתן לו פרטים. טוב שלא הייתי בבית. אני יכול לתת לו רק תעודת כדורגל ולא תעודת דוקטור. וחוף מזה שלא יבוא שם שניה. אני לא אתן לו שום פרטים. מי יודע בעצם שבביל מה הוא צריך את זה.

מירוצים

ביום כלי כבוש כלי פעם אהת בשנה ניתנת לסטודנטים יש ראיים ההודמנות להוכיח לפרופסורים שלהם כי הם עולים עליהם. הודמנת זו נוצרת בשעת מירוף האוניברסיטה המסורתית, הגי ערך ברהובות ירושלים, בו רצים זה בצד זה סטודנטים, פרופסורים, אוסיסטנטים וסתם ספורטאים. אולם כשנערך השבוע המירוף השביעי עלישם דיר מגנס, התברר כי בעוד הסטור דנטים רצים בין שורות ספרי הלמוד, השר גו רצים אחרים, הרצים על קירעק ממש, את כל השיגיהם, כבשו כמעט כליל את מירוף האוניברסיטה.

במירוף הנערם למרחק 1500 מטר, בו השתתפו 57 נערים מבתי הספר התיכוניים בירושלים ובכפר סבא. זכו הכפר סבאים בשניים מתוך שלוש המקומות הראשוני גים. ואילו במירוף הגבורים למרחק 3000 מטר, בו השתתפו 21 איש, נטלו רצי משטרת ישראל והפועל ראשוני לציון את שלוש המקומות הראשונים, השאירו ל' סטודנטים, רובם מהפקולטה לרפואה, את המקומות ה'4, 3, ו-8 ואת הפרטים: ספרי למור. בניגוד להגיון, לא היו אלה ספרי לימוד לריצה.

במסלול

בעיטה באחוריים שוער הפועל תלאיביב והנבחרת הלאומית יעקב חודרוב, עתיד לעמד בפני כירור משמעותי במרכז הפועל. הסיבה: במשחק שנערך לפני שבועיים בין מכבי

תדריך

- מאוועות אלה מתוך, מאורעות הספורט של השבוע הבא, עשויים לעניין את חובבי הספורט:
מכבי תלאיביב — מכבי נתני
יך (יפו; מגרש באסה; שבת; 2.30) — משחק כדורגל זה עלול ליטול ממכבי תל' איבי נקודה יקרה, במירוף לאליפות עם הפועל תלאיביב. כסיכוב הראשון נסתים המפגש בתוצאה 1:1.
הפועל חיפה — מכבי יפו (חיפה; איצטדיון עירוני; שבת; 2.30) — למרות שהקביצה המארתה נמצאת במקום החמישי בטבלת הליגה, והאורחת במקום השעירי, יש לצפות להסתעה. בסכוב הרא' שון ניצחה מכבי יפו בתוצאה 3:1.
מכבי פתח תקוה — בית'ר תלאיביב (פתח תקוה; מגרש מכבי; שבת; 2.30) — המשחק המותח ביותר בין משחקי הכדורגל השבת. תוצאת הסכוב הראשון 1:1.

שמואל גלינקא

גם בחזית הלך בראש

נופלים ההולכים ראשונה. בצהל הולכים המפקדים ראשונה. משום כך גבוה מספר האבידות משורות קצונת צהל, באופן יחסי ואין המדובר בדרגי הפיקוד והנמלים.

גלינקא — נשא לאגדות מימי ההגנה, מלחמת העצמאות והתקופה שעד מלחמת סיני — היה ידוע תמיד בין חייליו כמפקד הצועד בראש. לא במסדרים ובמצעדים, אלא בקרבות. הוא היה אנטיסמס למפקד אידיאלי של צהל בדרגות הבינוניות. לדרגתו לא הגיע באמצעות קריירה משרדית או ערפית. הוא היה תמיד בקו הראשון.

לפני שלשים שנה נולד שמואל בפולנה, להורים בעלי מסורת ציונית מובהקת. בילדותו למד בבית-ספר עברי תרבות בפולין. בן 10 עלה לארץ עם אביו, הצטרף אל אביו שבכנס קודם לכן להנהגות חשבוניות בכפר יהושע שבצמק גלינקא.

חלום חייו בוגר זה היה להיות חקלאי מצטיין. כדי להגשים מטרה זו ניצל כל שעת פנאי לעבודה במשק שליד ביתם, בתום לימודיו בבית-הספר המקומי עבר ללמוד בבית-הספר החקלאי במקוה ישראל. אחרי סיום הלימודים במקום, בילה סתיו חטוף בביתו, נטע עצי פרי טביב בית אביו והתגייס לפלוגה הימית של הפלמ"ח.

בשבת השחרות, בעצר גם הוא ונשלח למחנה המעצר בפעיה. כשהשתחרר רשם לזכר פעילותיו המותרות עבודה בסליל קים של הפלוגה הימית בקבוץ מעברות, קורס חובלים, קורס מפקדי תות ומפקדי מחלקות, התכונן לצאת בשליחות, להבאת אניה מעפילים לארץ.

כשפרצה מלחמת תש"ח היה גלינקא מפ"ק מחנה האימונים של הפלוגה הימית. אולם תוך זמן קצר עבר לפעילות יבשתית ימית עם הגדוד החמישי של הפלמ"ח השתתף במבצע נחשון. היתה זו אך פתיחה לפרשת בבר וזה מיוחדת במינה, שכללה את קרבות שיך גירח, התשיטה על הדרך ליריחו, כבוש רמת רחל, ופציעה בקרב על הראוואר.

כשהחלים שימש כממ"ס לפלוגה ג' של הגדוד החמישי, ולאחר ששלושת מפקדי הפלוגה הקודמים נפלו בקרב, מייל הוא את מקומם.

עם סיום המלחמה נשאר בצבא הזקבע, למרות שנשא אשה והקים משפחה. עד ערב מבצע סיני שימש גלינקא, שהיה מפורסם בין חייליו בכשרון הספור והציובאס המיוחד שלו, בכל תפקידי הפיקוד האפשריים בצהל, השתלם ועלה בדרגה.

במבצע סיני קיבל את הפיקוד על יחידת שריון, אותה הוביל לקרב על אחד המוצבים העקשניים ביותר של המצרים. כשהיה בראש הכוח הפרץ, נפגע גלינקא, בוחל שלו. עדות החברים שהוציאוהו מהזחל שנפגע מפרטת גילוי נטאל של אומץ לב. כשהא פצוע ושמת דם, פקד גלינקא על היחידה להמשיך להסתער על מוצבי האויב. כשהגיעה הבשורה: "המשלטים בידינו", כבר לא היה גלינקא בחיים.

אמר אחד החיילים על קברו: "גלינקא זיהי מפקד קשה הדורש הרבה מחייליו. הוא לא ירע פשרה באיני נים ובמשמעת. אבל האמנו בו. ידענו שכל מה שהוא דורש מאיתנו, דרש קודם לכן מעצמו ונתן את הדורש."

בין גדרות התיל של מחנה הרכוז הגרמני, במלחמת העולם השנייה, נמשכה מסכת החיים של רבבות הכלואים. אנשים מתו ונלדו. אנשים גרעו ברבע והמשיכו בחיי מסחר על פרוסות לחם. בין המתים היו גם שתיים מאחיותיו של מרדכי (מ קי) כהן. מוקי עצמו לא נולד במחנה הריכוז. הוא נולד שש שנים לפני פרוץ מלחמת העולם, והגיעה לרומניה. אבל השנים בהן שהה במחנה הריכוז הטביעו את חותמן עליו, ממש כאילו נולד בין גדרות התיל והגורדי השריפה.

האב ישב במחנה עבודה רחוק; איש לא שמע עליו. חשבו שהוא מת. האם, ארבע אחיות שנותרו בחיים, ומוקי בן השבע, נשארו ללחום על חייהם במחנה. מוקי היה עובר בינות לצריפים, נדחק מתחת לשל לחנות האוכל ולסוכות השמירה, מלקט שיירי מזון עבור משפחתו. זאת התמונה שנשארה חרותה בזכרונו יתר מכל — ליקוט שיירי מזון. בשנת 1951, הצליח מוקי להגיע למשפחתו בבית יתומים ברומניה, ללא אפשרת לעלות לארץ גם הוא. ההרים הוגלו לקפריסין. כשהגיעו לארץ, החלו להתרוצץ ולדפוק על שערי המוסדות, כדי לאפשר את עלייתו של מוקי, רק אחרי שנתיים, ב-1951, הצליח מוקי להגיע למשפחתו. מוקי יצא מלחמתו. חוויות ילדותו לחשו לו תמיד בתהיכרה מה פירוש מדי צבא ושפיכות דמים. למרות זאת התגבר לצהיל כשהיה בן 17 בלבד, מילא בצבא את תפקידו במסירות ונאמנות של אזרח למופת. הוא השתחרר מצהל כשרשין נהגות בכיסו, והחלטה נחושה בליבו לבנות לו בית קטן ושליו — לא חשוב היכן — בו יוכל להקים משפחה ולחיות את חייו העצמאיים שלו, ללא התערבות ורה. הוא חזר לצפת. בה שכנה משפחתו, עבר בתור נהג שכיר, נתן את כל משכורתו להריו הקשישים והת לים.

מרדכי כהן

הבנובו היחיד שהתיר מוקי לעצמו היתה קניית פטיפון. בכל עת פנאי היה מתמסר לפטיפון שלו, משמיע באמצעותו צלילי שירי רה ורקודים שבה חסרו לו בנערותו. הילדים בצפת הכירו אותו רבם ככולם. הוא לא היה מסוגל לעבור רחוב, לשמוע ילד הקורא בשמו ולא להסיעו כברת דרך קצי רה במכוניתו. לאחר שעות עבודתו בתור נהג היה מוקי עובד בכל עת שהתמצא, כדי לחסוך לעצמו מו כסף. כשהצטבר סכום מספיק לרכישת דירה, נשא מוקי לאשה את מרים בת 18, אף היא עולה מרומניה. חתונתם התקיימה ברוב פאר ב-2.10.56 בצפת. בדיוק לאותה תקפה נקרא מוקי לשירות במילואים, אוי לם הוא הצליח להשיג דחיה. 23 ימים בלבד לאחר נשואיו נקרא מוקי בשנית לצבא. הפעם לא ביקש דחיה. הוא נפרד ממשפחתו, הבטיח להתראות בקרב. בדיוק ביום בו מלאו שלושים יום לנישואיו, נפל מוקי בעת כיבוש אחד ממוצבי האויב.

אני בקו הראשון

תמונת השער של העולם הזה, לאחר קרב קלקיליה, הראתה את רביסמל חובשים ניסן חיים בצורה בלתי אפיינית לו. הוא עמד ליד קיר המשטרה, כשבגדיו רטובים מוצה ודם, ועל פניו נסוכה הבעה של ספק סתה, ספק תמיכה לצער. כשהראו לו במשפחה את התמונה ואמרו לו: "תראה איך שהיית נפחד", נעלב חיים מאד. "אני מפחד? התרעם, אני הולך תמיד בין הראשונים. אותי צריכים בקו הראשון".

ניסן חיים

כי חיים ניסן למד לא לפחד, עוד מילדותו. הוא נולד לפני 25 שנה בטרנסילבניה, לאב שהיה סוחר נעלים. מגיל צעיר היה חבר פעיל בבית"ר. כשהיה בן 8, התגייס מאמו. שנתיים לאחר מכן נשלח עם אביו למחנה ריכוז, שם חלה חיים במחלה קשה והיה על סף המות ממש. למולו שוחרר יחד עם אביו, שגויס עליידי הצבא במחנה לנעלים, והמשיך בלימודיו. לאחר תום המלחמה הצטרף להכשרה של בית"ר, ובאמצע מלחמת העצמאות עלה לארץ עם עליית הנוער.

דרכו הראשונה בארץ היתה לבית-הספר החקלאי במקוה ישראל. האב, שומר מסורת, רצה שבנו ילמד בבית-ספר דתי — ולמרות שחיים לא היה דתי, עשת כמצוות אביו. גם כשהתגבר היה הולך עם האב לבית הכנסת ושומר מצוות הדת, כדי לגרום לו נחת. לפני שבע שנים התגייס לצבא, עבר קורס חובשים בו. רכש לו את החובשות כמקצוע הצבאי שלו. כשהגיעה תקופת שחרורו, הכינה לו משפחתו את כל הנוחיות לחיים האזרחיים. האב רשם גם דירה על שמו. אולם חיים לא רצה להשתחרר. "אני אשאר בצבא עד שעזה תהיה שלנו", היה נוהג לומר. כי הצבא והכדורגל היו כל חייו של חיים. כדורגל הוא אהב עד לשגעון. לא היה משחק כדורגל בחיפה שלא היה ניכח בו. ביחוד היה מעריץ נלהב של קבוצת בית"ר תל-אביב, למענה היה מוכן למסור את חייו. היתה לחיים יפה-התואר הצלחה עצומה ביחסיו עם בנות. לא פעם הציעו לו נשואים. אולם למרות שהיו לו כל התנאים לכך, לא אבה אפילו לשמוע על נשואים. הוא היה קשור קשר נפשי עז עם אחותו הקטנה, עליה שמר כל תקופת הכיבוש הגרמני. "עד שהיא לא תתחתן, לא אתחתן גם אני", פסק. במקצוע החובשות עלה חיים מהר. כשהוצע לו לעבור קורס קצינים, סירב באמרו: "בשביל מה לי הדרגה? אני מרגיש יותר טוב כשאני יכול לעבוד לאנשים ולא לפקד עליהם". למבצע סיני יצא חיים במקום הנחשב על-ידי כל חייל קרבי למקום הבטוח ביותר: באמבולנס שנסע בסוף השיירה, שפרצה את הדרך לסואץ. באמצע הדרך עוד קלט חיים את הידיעה ברדיו על תפיסת המשחתת המצרית, והא החל להריע בקול. אתה שעה נפתחה אש לעבר השיירה. היו מספר פצועים. חיים טיפל בפצועים, עוד להם עד שהגיע האוירון ליטול אותם לעורף. שעה שהעמיסו את הפצועים על המסוס, נפגע חיים בכדור אויב. אותו לא היה צורך להעביר במחירות לעורף. הוא מת במקום. הוא השתחרר מהצבא בדיוק ביום בו נכבשה עזה, כפי שחלם תמיד.

המכתב שקיבלה משפחת כהן, הגרה בגב"ע את אולגה ליד חדרה, היה קצר. היה חתום עליו שמו של מפקדו של יהושע בנסי. "חיילי היחידה מרכינים ראשם בצער אמת על קברו של בנסי יהושע, אותו חיבבנו והעריצנו כולנו על מזוג השקט והנות, עלי-צותו ונאמנותו להוריו ולמפקדיו...". ה"מכתב נמשך, אבל להורים היה ברור שאין יותר המשך. זה הסוף. סופו של בן בשם יהושע. הפעם זו כנראה עובדת אמת.

כי יה.שע כהן אבד להוריו קודם לכן. ההורים היו אז במקום, מרוקו, מקום שט נולד יה.שע. יהושע עצמו היה בנורבגיה, בקבוצת ילדי עליית הנוער ממרוקו, שהובאו להבראה בנורבגיה. לפעם אירע האסון. מ"ה טוס, שהטיס קבוצת ילדים בנורבגיה לארץ, התרסק בדרך. כל הנמצאים בתוכו נהרגו מלבד א.ו. ילד בשם יצחק אלאל יצא ב"ע ציעים מתאונת המסוס, הפך לגיבור בינינו לא מי, כשכל העמותות העולמית מקדישה כותרות ראשיות לספור הצלתו.

הוריו של יה.שע כהן היו בטוחים אז כי בנסי נכלל בין היקדים שנהרגו במטוס. בליבם כבר ביכו אותו והתאבלו עליו. אולם האב, שלא איבד עוד שריד תקה, התרוצץ ממשרד למשנהו, עד אשר התברר כי יה"שע נמצא בנורבגיה בריא ושלם. הוא לא טס במטוס שהתרסק.

חדשים מספר לאחר מכן מצא יהושע את ביתו בצל מגדלי המים של רמת-החן וגיל בהרי אפרים. בקיבוץ רבון האבנים, גבעה, חילק יהושע את חייו בחברת זאטוטי הנשק, בין טרקטורים ומכונות חקלאיות אחרות, בין לימודים ומשחקי ספורט. לאחר עבדת יום מגיעת בשדות המשק שופעי הסלעים, המשיך יהושע להתרוצץ על אותה אדמה, כשהוא מוציא את מרצו במשחק ז"כדורגל.

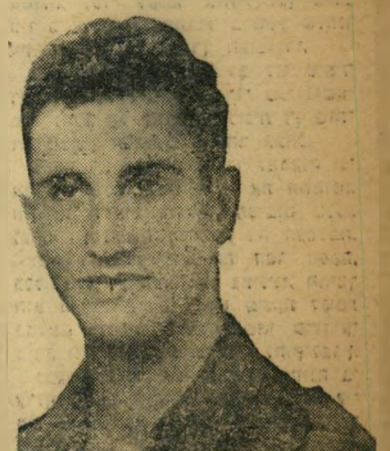
הוא נמנה על אתו קומץ אנשים שדי לעמוד במחיצתם, כדי לפזר זאגה מלב. שכן חיובו בכיבו היה אומר: "אל דאגה חברה יהיה טוב — על אחריותי".

בקיבוץ מצא גם את חברתו לחיים, נערה בשם מיקה, אתה עמד לשאת לאשה אחרי שחרורו מהצבא. כשהגיע זמנו להתגייס, יצא יהושע לשירות ביחידת נחיל וכעבור זמן קצר נשלח לקורס מפקדי כתת. הא לא הטיפק לסיים את הקורס. שבועות מספר לפני תום הקורס, פרצה הקרבות בסיני. עם יחידתו יצא יהושע למרחבי מדבר זרם, ושם מצא את מותו. היה זה ביום השני לקרבות, שעה שהיושע התגוד בהגיש עורה לחבר סצוע. החבר נשאר בחיים, אולם כ"ר א יב שפגע ביהושע שם קץ לחייו. את דרגת רבי-הטוראי קיבל לאחר מותו.

המות בשדה הקרב, באמצע שנתו הירוקה של קץ לחלומות של בן הקיבוץ החסון. חלומות על משפחה קטנה בקיבוץ, והשתלמות מקיפה במכונות והנהגת ציוד כבד.

בין שאר מכתבי הניחומים שקיבלה משפחתו, היה גם מכתב מחברתו בקיבוץ כתת. כה מיקה אל המשפחה הנשכולה: "לא רחוק היה היום שבו היינו יוצרים משפחה. עתה הוא הלך ממני כשם שהלך מכם. מעתה אין כרצוני לנתק את היחסים ביני לבינכם. בני רוצה להמשיך בידידות ואהבה, כפי שהייתי עד כה".

במקום הבן שנפל — קיבלה משפחת כהן בת חדשה לחוג המשפחה.

יהושע כהן

מירומית

מפעלי מתכת אשקלון

יצרנים של

דוד שמש

מזמינים בזה את הצבור להשתתף

בתחרות

פרס ראשון

1000 ל"י

פרס שני

דוד שמש מירומית

(המכטיח שמע של מים המים חם) או אם יש כבר לזוכה דוד שמש יקבל את תמורת דוד השמש מירומית במזומנים.

18 פרסי תנחומים:

כל אחד שני כסאות אלומיניום מתקלים מתוצרת מירומית (שמחירם - 50 ל"י)

התחרות:

לפניך המלים דוד שמש מירומית הרכב מאותיותיהן את המספר המכסימלי של מלים עבריות. הפרסים ינתנו למצליחים להרכיב את מספר המלים הגדול ביותר.

תנאי התחרות:

1. מספר האותיות בכל מלה אינו מוגבל (מלים בנות שתיים או יותר אותיות).
2. אל הכתוב שמות פרטיים וראשי תיבות.
3. מלים שהכתוב והנקוד שלהן שווים בדיוק - נחשבות מלה אחת (כגון: "בגד" שהוא לבוש ו"בגד" שהוא בגידה - שתי המלים נחשבות למלה אחת: "בגד").
4. כתוב את המלים בכתב יד ברור ונקי (או במכונת כתיבה) ונקד מלים בעלות כתיב שהן וקרי שונה.
5. כתוב רק מצדו האחד של הגליון, בראש כל גליון כתוב את שמך ואת כתיבתך, את כל הגליונות צמד בטיכה.
6. צרף לרשימת המלים במזומנים או בכולים, בהמתנת דאר או בצ'ק לפקודת "מירומית", 500 פרוטה לכסוי ההוצאות האדמיניסטרטיביות.
7. שלח בדאר או מסור את רשימת המלים כנ"ל במעטפה סגורה ל"מירומית", רח' הירקון 106 תל-אביב, וצייין על פני המעטפה באותיות ברורות "תחרות מלים".
8. ישתתפו בתחרות רק בעלי רשימות המלים שיתקבלו בכתובת הנ"ל עד יום ו' 8 למרץ 1957.
9. במקרה חיקה, תערכנה תחרויות נוספות כדי לקבוע את הזוכים.
10. חלטה שופטי התחרות בקביעת הזוכים היא סופית ואינה נתונה לערעור. אין לפנות אל השופטים או אל הנהלת "מירומית" בשום שאלות בקשר לתחרות בעל פה או בכתב.
11. השתתפות בתחרות זאת אסורה על מנהלי "מירומית" או "ארומית" ועל עובדי המפעל, על השופטים ומשפחתיהם, ועל מנהלי ועובדי סוכנות הפרסום גורדון לבינסון אילון בע"מ ומשפחותיהם.
12. שופטי התחרות:
 - א. י. מ. מרגלית, עורך "עברית של יום-יום" בקול ישראל, יושב ראש.
 - ב. מ. שית, סופר.
 - ג. ע. שמיר, עיתונאי.

אמונת

תיאטרון

מיבצע תישבוץ

עד מאה ועשרים (להקת הנח"ל) - זהו מספר התוכניות שהבולטת ביותר בין הלהקות הצעירות מקחה להגיע אליו, בהצגה עתה את תוכניה העשירית. במקרה שהלהקה תשמור על הרמה שאליה הגיעה עד כה, יש סיכויים טובים להגשמת תקווה רחוקה ואת.

קורותיהן של להקות צעירות הן, בדרך כלל, קורות משברים בתיאטרון, והתפזרות רבות הנובעת משחרור השחקנים בתום שנת רותם הצבאי. אולם להקת הנח"ל הצליחה ליצור מסורת שאינה תלויה בשחקנים המתחילים במקצוע, שמהם נותר בתוכנית זאת רק רבי-מוקיון אורי זוהר. כמעט כל האחרים, שזאת להם הופעתם הראשונה, השתלבו ברוח הכללית של הלהקה, אשר כמעט טרם הופיעה לפני קהל אורחי קונסרטיון סימ, ואף-על-פי-כן קנתה לעצמה שם כ" תיאטרון המוריסטי-סאטירי מעולה.

מפלצת האפסנטות. שם זה מוצדק קודם כל בשל רעמי-הצחוק הרצופים שה-

רקדנית גיטרי ובני-זוג לכל מחול, סגנון

היתה החזרה נפסקת, סיפור העלילה נקטע באמצעיתו, ואשה נמוכת קומה נמרצת פוקדת: "קטע זה לא טוב, נעשה אותו שוב". יחד עם חניכיה, רוקדת גם אירנה גטרי עצמה בהצגת הבאלט החדשה שהיא מכינה. אירנה ידועה כבעלת רעיונות מקוריים בי שטחים שונים של האמנות, ומדי פעם היא מוצאת לה עיסוק אמנותי חדש: תעשיית הכשיטים מקרמיקה, ערבי הקראה בפנטור מימה בביצועה היחיד. אולם את מקצועה העיקרי, הריקוד, לא זנחה.

כנו המשוגע של סכסטיאן. שמע של רעיונות מקוריים הכניסה אירנה בהצגה החדשה והראשונה של להקת הבאלט הקאמרית, שהופעתה הראשונה נקבעה לסוף החודש. על רקע תפאורות של צייר יש-ראלי צעיר, צבי אנגל, ובתלבושות שהכינה אמה של אירנה, תבצע הלהקה שלושה קטעים עיקריים: האיש אותו אוהב לגרשוין, באלט לפי הקונצרט לאודגאן של וילהלם פרידמן באר, כנו האחרון והמשוגע של יוהן סכסטיאן, וקומפוזיציות מיוחדות שחברו במיוחד בידי גיאורג זינגר.

הקו האחד בכל קטעי ריקוד אלה - חוסר כל טכניקה אחי-דה. אמרה אירנה: "הי מיוחד שבכוריאוגרפיה שלי הוא שאני משתמשת בכל טכניקות הריקוד ה-אפשריות. אני משלבת את הריקוד הקלאסי עם המודרני, ומכניסה גם קטעי פנטומימה במקום שצריך. אינני מאמינה כאף מסגרת קבועה ש-היא, הכל משתנה בהת-אם לנושא".

יתכן ולא כולם יבינו את חלקי הבאלט האבס-טראקטי של אירנה גטרי. על כל פנים, מבטיחה הופעתה הראשונה של להקת באלט ישרא-לית, אחרי הפסקה של שנים, להיות הופעה מעניינת.

מאחורי הקלעים

שוודים על הבמה

הכמאי השוודי מלקולם מלמקוויסט חזר לישראל, על מנת ל-המשיך בחזרות על ה-מחזה חזון החלום, ב-מחזה החזרות על מחזה זה התחילו כבר לפני מלחמת סיני, אך מלמקוויסט בחר לחזור לארצו, עם תחילת המבצע. בתפקידים הראשיים של חזון החלום, מאת המחזאי השוודי אוגוסט סטרינדברג, ברג, ישתתפו שמעון פינקל ומרים זוהר... **על במה אחרת,** בימת התיאטרון זירה, יוצג מחזה מאת יוהן יוהן של סטרינדברג, העלמה יוליה, בכמיו של מיכאל אלמו... **אחרי ההצלחה הגדולה של פרנסואזה ראש גזר,** המחזה הראשון שביים בישראל, יביים עכשיו גבריאל ("פטיה") דגן את צילו של גיבור, מאת הרואמאטורג האירי שון אוקייסי... **תיאטרון הנובנות** הלאומי האיטלקי יגיע לישראל בחודש יוני. תיאטרון זה הוא מן הגדולים בעולם, וצוות שחקניו כולל 1200 נובות בגודל 90 עד 110 ס"מ. צוות עובדי התיאטרון כולל ארבעים עובדי במה וקריינים... **הפזמונאי הצרפתי** פיליפ קלי, שגובהו מגיע ל-210 ס"מ ושהשתתף בטרט הצרפתי פרנץ' 1910, יגיע לישראל במסגרת מסע האמנים, שהמרגן משה חאלק ינסה לארגנו בקיץ השנה. בתוכניתו של חאלק להביא מדי שבועים בדרך צרפתי אחר, ביניהם את הזמר אדי קונסטאנטין, כוכב הטלביזיה גילבאר באקו, את הזמר בילי קולמאן ואת "מלך הבלוז" סידני בשה... **הערך אולם מתאים** עלול לגרום לביטול בקרונו המ יועד של השחקן הבריטי אלק גינס. האמרגנית סוניה זילברלאסט, שחתמה כבר על חוזה עם גינס, עדיין אובדת עצות נוכח העדרו של אולם מתאים למועד הנכון. גינס, העתיד להופיע בהופעת יחיד ממושכת, זקוק לאולם בעל תהודה טובה ולא יוכל להסתפק באולם רמה. ברמת-גן, או אהל שם בתל-אביב, המושכרים בדרך כלל לשימושם של אמנים זרים הבאים להופעות בודדות.

מחול

בלי מסגרת קבועה

כאולם ההתעמלות של בית-הספר לזוגמה בתל-אביב, בין סולמות עץ שכיסו את ה-קירות, נעו עשר דמויות לבושות בגדי ריקוד שחורים, לקצב מנגינה סוערת. הצוי-סם המעטים שהיו נוכחים בחזרה של לה-קת הבאלט הקאמרית, עקבו אחר הקפיצות והגיחורים של הדמויות השחורות. מדי פעם

קולנוע

אליו את 27 קרונות הכותנה שלו לעיבוד. שעה שמאלון עובד על הכותנה בגיין, עובד ואלאך על בייבי דול בתצר, סוחט ממנה הר דאה בהצתה, הופך אותה תוך שעה קצרה מילדה לאשה.

מאלדן, המגלה את המתרחש, משתולל ב- חמת זעם, כך שאפילו ידידיו הרכים השוני- אים את האיטלקי הזר אינם יכולים להושיע לו. בייבי דול נשארת בחברת דודתה המ- טרפת, ללא בעל, ללא מאהב, אבל בתוספת ההרגשה שהיא מבוגרת.

בייבי דול, בתסריטו של סנסי ויליאמס, היא סמל לחברה השקועה בבערות ובנחון, בעלת דעות קדומות ומשטר מושחת. בייבי דול בסרטו של אליה קאזאן היא דמות אנושית, מלאת רגשות ויצרים, המתפתחת לעיני הצופה. כל תמורה, כל פיתוח חושי או מחשבתי, מועלים לעיני הצופה כאילו במעקב מדעי. הקטע בו מלטף ואלאך ומגרה את בייבי דול, זה הקטע שעורר את זעם הלגיון הקתולי, דומה לקטע בו מסריט ואלט דיסני פריחתו של גיצן בפרח.

בייבי דול הוא סרט מושלם מכל הבחי- גות, המקצועיות והאמנותיות גם יחד. ואפי-

סרטים

חוצפה צברית

טיסה ללוד (תכלת, תל-אביב; בריטניה) — הוא סרט המוכיח שאפילו הבריטים, על כל כשרונותיהם להפקת סרטים מצוי- יינים, אינם מסוגלים ליצור סרט ברמה גב-הה, כשהמדובר הוא בצינונות. הצינונות מתגלמת בסרט זה בפגישתם של צמד צעיר- רים, בשדה התעופה בלונדון. הוא — (דוד ניט) מהנדס מים צעיר מאמריקה, הנוסע לבנות את חייו בישראל. היא — (מרגו לורנס) פליטה יהודיה מגרמניה, הנוסעת ל- אמריקה להינשא לאיש צבא אמריקאי מזדקן. חוצפה כמעט צברית של דוד ניט היהודי- בצרוף תקלות במטוסים, מסימים את הפגי- שה בכי טוב: השניים עולים לישראל. יותר משהוא סרט על צינונות, טיסה ללוד הוא סרט על מטוסים, טייסים אורחיים ו- ע בדי שדה התעופה. ההרפתקה הצינונית היא רק חלק מהרקע לעלילה העיקרית שגיבוריה הם מטוסי נתיבי האוויר הבריטיים. התסריט, שהוא בריטי אפייני בדרישה

בייבי דול

תורת החיים על רגל אחת

לו לצופה הקולנוע שאינו נמשך במיוחד אחרי תכנו, כדאי לראותו בשל תכונותיו אלה.

פנפו, קיקי, זיוזיו

גיל הבגרות (תמר, תל-אביב; צרפת) — מקדים לבוא בצרפת מאשר בכל ארץ אחרת. בגיל בו נוהגות נערות ישראליות לקפוץ בחבל, ונערות אמריקאיות לרקוד רוק אנד רול, כבר ממלאות נערות צרפתיות את חזיונותן בצמר גפן ומבקשות מבני לר יתן למששן. מלבד זאת יש לנערות הצר- פתיות כל מיני שמות כמו פנפו, קיקי, זיוזיו, בבה, ונטיה לכתוב יומנים.

יומן של נערה בחופש הגדול של הלי- מודים, על לבטי אהבתה וערגתה לצעיר בן גילה, משמש ציר לעלילה צרפתית קלי- לה סיטופית, בה ניתנת לצופה ההודמנות לראות נערות בביקיני, ישבן חשוף אחר, שניים שלושה מיזמוטים ועוד כמה מעשי קוננס ילדותיים. למרות הגודש הפתאומי של חריגות מתחומי הצנוורה הנוקשה, אין הסרט חורג בשום פנים מבולות הטעם הטוב.

תדרין

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי- הארץ, ואשר העולם הזה ממליץ לראותם:

- **ז'רבו** (ארטון-דוד; תל-אביב) — חיוכה המקסים של מריה של האוסטרית על רקע החי פריזאי מנעיל, שהועתק ברי- קנות מופתיות מספרו של אמיי זולה. בימוי: רנה קלאמן.
- **נינוטשקה** (אסתר; תל-אביב) — גרסה גארבו בתפקיד קומיסארי סובייטית. הבאה לפאריו להצלת נשותיהם של בול- שביקים טועים, נובלת בעצמה קרבן לתע- נוגות המערב, בסרט ישן אך אקטואלי ומי- שעשע ביותר.
- **חיים לגברות** (מגדלור; תל-אביב) — פרנגל מתחרה בשמלות שהוא מייצר. בנסיונותיו להתלכש על נשים ולהתפשט מאשתו החוקית.

אריסטון

היותר טובה בסגירות פילטר

תשבץ, העולם הזה 1010

8	7	6	5	4	3	2	1
			11	10		9	
16	15			14			13
		19			18		17
		24	23		22		21
	30	29	28	27	26		25
36	35	34	33	32	31		
	41		40	39	38		37
		46		45	44		43
			50		49	48	47
			53		52	51	
				55			54

- מאוזן: 1. ה- חומר הגולמי של פצצת האטום; 6. רב-סרן, למשל; 9. תנועה חסי- דית; 10. מלך ישראל; 12. אות עברית; 14. אינ- דכס; 15. נשמה; 17. נעימה; 18. אונו לאפרים; 20. אות; 21. כן, ב- לועזית; 22. אם הוא עיוור מנת- חים אותו על-פי- רוב; 23. ראש הוצאת ספרים; 25. יין; 27. מכה סינית; 29. בית החזיר; 31. ידית הספל; 33. מדת נפו; 35. לב; 38. הפרש בין רצוי למצוי; 40. אחד החושים מיוחד לו; 41. הצורה הנכונה של ט"; 42. שני עמודים; 44. אידיאה; 46. אדם לחויה; 47. אשה מיריחה; 49. בין עובר לתי- נוק; 50. מסורת; 51. מלכה תנ"כית; 55. שמו הפרטי של שבדי בלתי- טימפטי; 54. כורסה; 55. בירה אס- יאתית.
- מאונך**: 1. מק-מילן הוא ראש ממ- שלתה; 2. אחד מתוארי השם של האל; 3. כלי נגינה תניכני; 4. "כי... על כס-יה, מלחמה לה' בעמלק מדור דור י"; 5. בן זוגו של אלדרד; 6. צורה גיאומטרית; 7. הכבשים והעזים; 8. בן עמינדב; 11. שרפרף; 13. תורת אינשטיין; 14. המטרה; ארבי-צוע; 16. לחם; 18. שוטה; 19. עשוי לדינה; 24. עיר צרפתית; 26. חשוב במשחק; 28. מי שהיה שגריר ארצות-הברית בקאהיר; 30. הפריית הצאן; 32. לפע- מים אין רואים אותו. מרוב עצים; 34. בן הנכד; 36. תושב סופיה; 37. בירה דרום-אירופאית; 39. יידות; 43. ממנו נופלים, על-פי-רוב, אל הפחת; 45. מפקד לח"; 46. חלק הודו; 48. נהר רוס; 50. הרבה; 52. שתיים ברבוע ועוד שתיים; 53. של שתיים.

סוליאטון

חזק 3 X

סוליות וצקבים

סוליאטון מאריק י'אם
סוליאטון חולק כספים

סוליו

ט קרט כדורי

700

פרוטה
(כולל מס)

פול גוגן (מאת לורנס וואלזבט חנסון, הוצאת עידית, 304 עמודים) שימש עד כה נושא לתריסר ספרים וסרטים ביוגרפיים, או ביוגרפיים למחצה. המפורסם בספרים: הפרוטה והירח של סומרסט מוהם, אשר החדיר לכל בית תרבותי את קורות הצייר הדור האנטיקוויט — החל במריבותיו עם אשתו הראשונה, וכלה ביחסיו עם וינסנט ואן גוך ומותו ממחלת הצרעת באי סהייס. אף על פי כן החליטו המחברים כי חיי גוגן גדושים עדיין פרשיות בלתי ידועות. התוצאה: פולמוס עם מקורות ביוגרפיים אחרים, המשתרע על עשרות עמודים, גוסל מן הספר את מרבית חיגו.

רק פה ושם פזורים עובדות וקטעי מס' מכים על חיי פול גוגן, אשר הקורא יכול למצוא בהם עניין. מהם: אחרים מהם:

- הצייר ההולנדי וינסנט ואן גוך לא כרת את אוזנו מתוך אהבה מסולמת ליצרנית צרפתית, כפי שסופר בספרו הביוגרפי של אירווינג סטון התאווה לחיים. הוא עשה זאת אך ורק מפני שידו, פול גוגן, התקוטט איתו, עזב את ביתו בכעס.
- השקפת גוגן על חבריו האמנים: „אני מאמין ביום הדין, בו ידונו לעיניים איומים כל אלה אשר בעולם הזה יעזו לעי שות פרקמטיה באמנות הנאצלת והצרו פה...”

- דברי הסופר המבקר אוגוסט (העלמה יוליה) סטרינדברג על גוגן: „הוא פרא, המתעב את התרבות רבת הפנעים; מין טי טאן, אשר בקינאתו את הבורא הוא יוצר לו בזמנו החופשי עולם קטן משלו; ילד המסרק לחתיכות את צעצועיו, כדי לבנות לו אחרים; אדם שולל ובו, המעדיף לצבוע לו שמיים אדומים, מאשר לראותם כחולים, כדרך ההמון...”

- גוגן לא מת רק ממחלת הצרעת. הוא היה נגוע גם במחלה תרבותית יותר: עגבת, שדבקה בו בהיותו בפאריס. את כל שאר העובדות המופיעות בספר ניתן לסכם בשתי מלים: האמת המשעממת.

רצה בעימי

אהבה ראשונה ואחרונה (מאת ברוך ירושלים, הוצאת המחבר, 60 עמודים) הינו סיפור פרימיטיבי, מלא סתירות ילדותיות ורעיונות פילוסופיים מבולבלים, על התנגשות בין התרבות המודרנית לבין הישנות פשטות הקלאסית של אי יוון. סמל הפשטות: אתינה, בת האי כיוס, המחלקת את זמנה בין רעיית-עיוס לעיון בחיי הדבורים של מטרלינק.

כדי לגרום להתנגשות בין אתינה לבין התרבות המנוונת, ממת המחבר, כראש וראש שונה, את אמה החולה. היתומה האומללה נשארת בידי לאמבר, פרופסור צרפתי טוב לב, המלעיס אותה בספרות פילוסופית. לא מיתו של דבר רוחש הפרופסור כלפיה כחנות לאפילוסופיות: הוא רוצה להשיאה לז'אק וילסון, בנו של תעשיין אמריקאי עשיר, כדי להציל את ז'אק מצפורניה של פרידה, נערה אמריקאית מנוונת.

פרידה מגיעה ליוון ביעף, כדי לסכל את המזימה. אולם פרופסור לאמבר ואשתו מצ' ליחים להרחיק אותה מעל ז'אק, להחזיר אותה בתשובה, להפכה לנערה חובבת צניעות ופשוטות. היא אפילו מסכימה לשמש שושבינה בחתונתם של ז'אק ואתינה.

נראה כי המחבר חושש שסיום זה הינו מתוך מדי, היות והוא פותח בהילולה של רציחות ספרותיות: וילסון האב ואשתו נהר-גים בתאונת מטוס; פרופסור לאמבר מת משבץ הלב; אשת הפרופסור שובקת חיים כתוצאה מחולשה כללית.

פרידה האומללה מוסיפה לחיות ולסבול — ממש כמו קוראי סיפור זה.

בין הכרכים

החסידיה הולכת

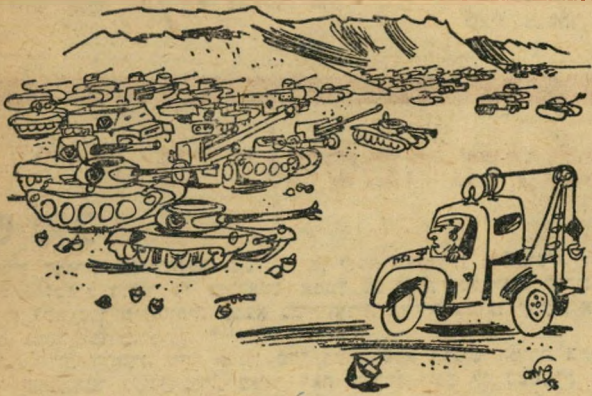
ניסוי רבי-עניין בשטח החינוך המיני עור מדת לבצע הוצאת הדור התל-אביבית. היא מסיימת את הדפסת ספרם של ד"ר מילטון לויץ וג'ין זליגמן בתרגומה של סופרת הילדים מרים ילן-שטקליס. שיטתם של שני המחברים שונה מן השיטה האמריקאית המקובלת של הדגמת תהליכי ההפראה על ידי תיאורים מחיי הצפורים והדבורים. הם מעדיפים לתאר את מעשי בני האדם עצמם. אמר מנהל הוצאת הדור יעקב („יואל“) עמרמי: „נקחה כי ספר זה יהיה שלב נוסף בתהליך חיסול החסידיה המסורתית.“

עשרה דפיס מתוך ספרו החדש של שמואל כץ - „מדן ועד סיני“

שמוליק בסיני

— תראה, הגמעה כבר היו פה...

— את כל זה אני צריך לקחת?

צללים קטים לתחיה

ילדי עזה: „נאצר בלירה!“

תמרי אל-עריש

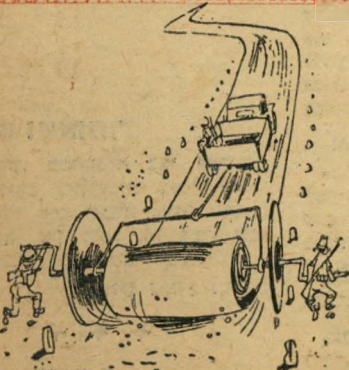
— אולי אתה רואה ישראלי שאפשר להיכנע לו?

אנף אפסנאות / מחלקת גולגולות אדם

במזר סנט-קתרין: מיסדר זקנים

פינוי

ים סוף 1966

העולם הבא

בעריכת ז'יזי גליי

מוזמנים משתתפים. אחד חקוראים חמשתתפים בעמוד זה יזכה מדו שבוע בפרס של 10 ל"י. חזוכה השבוע: דוד לוי, פתחתקו.

חצי-חצי

לקולנוע "קרן" בבאר-שבע נכנס תימני ואחו ששה ילדים, בני כל הגילים. כשהתחילו הילדים להתפרע בשעת הצגת הסרט, פנה אחד הצופים אל התימני ואמר בכעס: "אדוני, לא יכולת להשאיר את חצי הילדים שלך בבית, לפחות?" השיב התימני בנחת: "זה מה שעשיתי, אדוני".

שאל מנשה, סדום

הערות=שוליים

סהר היה יכול לנסח את רוב תשובותיו בחקירה הנגנית בנוסח הכמעט-תניני: ...

"...על שלושה פשעים - אדם. ועל ארבעה - לא אשיבנו!"

סהר טען בבית-המשפט כי אצל יצחק רפאל נערכו ארבעה חיפושים יסודיים, אך לא נמצא בהם שום דבר חשוב...

"...על כך כבר אמרו חז"ל: 'יגעת ולא מצאת - אל תאמין'."

כסף ישראלי מזויף נתגלה ברצועת עזה...

"...עד לכיבוש עזה, היו תמיד צרות בגזרת כיסופים. אחרי הכיבוש, מסתבר כי יש צרות בגזרת כספים."

מבקר-המדינה מתח, בין השאר, ביקורת על סדרי הקבורה...

"...מי עוד כמיהו מומחה בענייני קבורת פרשיות?"

מאגרות בית-הספר העברי

כמעט טוב

ברמן, אחד המורים בבית-הספר תיכון חדש, לימד בשביעית פילוסופיה, והטיל על התלמידים לכתוב חיבור על סוקרטס. אמנון מסקיין התעצל קצת לכתוב את החיבור, לכן לקח ספר פילוסופיה שמצא בבית-הוריה, העתיק מתוכו קטעים אחדים מפה ומשם, ומסר למורה.

לפני שהחיבורים הוחזרו, פחד אמנון פחד מוות, שמא הרגיש המורה בתרמית שלו. אבל הפחד הסך לרוגז גדול, כאשר ראה שברמן רשם לו בפחכתו, תחת החיבור, את הציון "כמעט טוב". בסך הכל!

דן גילרמן, תליאביב

כתק שחור

כשנינה דיגור למדה בגימנסיה הרצלית, נערכה יום אחד בחינה במתימטיקה. נינה לא התמצאה ביותר בשטח זה, לכן ירדה בערב שקדם לבחינה והעתיקה את כל הנוסחאות על פני מספחת מעומלנת היטב, בעיפרון מיוחד ובצפיפות רבה. למחרת, כשהגיעה שעת הבחינה, העמידה נינה פני מצוננת, ומדי רגע הוציאה מכיסה את המספחת ומחתה היטב את אפה, כשהיא מתבוננת תוך כדי מעשה אל רשימותיה. המורה למתימטיקה, שהיה לאטיפש, העיף אליה מבט מפעם לפעם, ולא אמר דבר. רק כאשר הגישה לו לבסוף את הנייה המלאה, אמר: "תגידי, נינה, מדוע האף שלך כל כך שחור?"

יונה סלמן, תליאביב

כל ההתחלות קשות

ד"ר מנחם אורן, אלוף השחמט הישראלי, שימש כמורה למתימטיקה בגימנסיה הרצלית. הוא נהג בתלמידיו ביד תקיפה, ובכל פעם שמישהו מהם התנהג שלא כשורה - דרש כי יביא את הוריו לבית-הספר.

יום אחד, כאשר תלמידה בשם רבקה ולצר לא הכינה את שיעורה, נתן בה ד"ר אורן מבט חמור ואמר לקול צחוקה של הכיתה כולה: "ובכן, ולצר, את רוצה שאני אתחיל עם אמא שלך?!"

ע. רם, תליאביב

נס חנוכה

באחת המעבדות, החליטה המורה לחוג את חג החנוכה ברוב פאר והדר. במרכז החגיגה, עמדה הצגתו של שיר-הילדים המפורסם:

"שקט, שקט, שקט, שקט, שקט, שקט,
החנוכיה דולקת,
ובחדר, בלי שאון,
מסתובב הסביבון."

ההצגה נערכה כך: על הבמה השתייכו בתחלה המון ילדים, עד שהקריין הכריז: "שקט, שקט, שקט, שקט, שקט, שקט". אז השתתקו הילדים. אחר כך קרא הקריין: "החנוכיה דולקת", ואז נכנס ילד אל הבמה הדליק את החנוכיה שעמדה על השולחן. הקריין המשיך: "ובחדר, בלי שאון" ובו ברגע נכנס ילד נוסף, לקח מעל השולחן שעל הבמה את השעון המעורר שעמד שם והוציא אותו החוצה. ילד רביעי נכנס כשהקריין קרא את השירה האחרונה, וסובב על השולחן סביבון. ע. גור, תליאביב

ידעתי שזוהי ימצא חן בעיניך!"

פגועת לעולם צורכת

האמרישילה, שהוא רחוק, אינו יכול למצוא שפה משותפת עם שרת הי חוץ בבי גולדה מאיר ונוצרה מעין שינה אישית בניחוס. (הארץ) סגים סמרגון עוריאל, צה"ל וזה, כמובן, הכניס את הבעיה הישראלית למיטת סדום.

העם לימין הממש. (ידיעות אחי רונות)

מאיר ינאי, תליאביב יחי הריאליזם!

משרד המסחר והמשטרה. (הארץ) דויד שולץ, חיפה

בקיטור: משרד המסחר. כהסתדרות המתנדבים משתפים אנשים. (על חמשתר)

אליק מג, חיפה בהסתדרויות אחרות יוצאים טן הדעת.

ידידתי

ידידתי - עלמית-תפארת כה יפה ונחדרת. עיניה - להבה בווערת, גזרתה היא מקומרת. בידיעות היא מתגנדרת, שירים היא בעליפה אומרת, בקול ערב היא מזמרת. בספורט היא בקבוצה נבחרת, ועל אופניים חיש זוהרת. מלבד כל זאת, היא גם סופרת, כתבת ומחברת. באלגנרה - ממש זוהרת כל נוסחה אצלה מוסברת, כל מספר, מידה וזרת. בדיחות טובות היא מספרת, ובריקוד היא כה סוערת, ורק בזאת היא מפגרת.

לשפות כוס תה אינה סוכסרת.

צבי גורדון, ראשון לציון.

שתי בקות אינאליאנציה

שמות שהק פעלים

שמם של הרבה אנשים ומושגים מודהה בעברית עם אחת מצורות הפועל, כמו "נתן" או "יעקוב". מצא את השמות הבאים. המתוארים בהגדרות וחקא כפועל המזודה אתם.

- (1) איזה צייד שמו "נעשה מהפכח"?
- (2) איזה יישוב שמו "ניתן תשובה"?
- (3) איזה צמח מאכל שמו "מרחמת"?
- (4) איזו מרצפת פירושה "אשאף את הניחוח לאפי"?
- (5) איזה מלך "לקוח כהלואה"?
- (6) איזו מטבע תלמודית שמה "הפתלק מכאן"?
- (7) איזה סופר ספרדי, שמו הפרטי הוא "מי מרשיע"?
- (8) איזה יישוב בארץ שמו "יעמוד על רגליו"?
- (9) איזה נכר ספרדו "רקוד"?
- (10) איזה סופר עברי שמו "המתנועע"?

שבת חיים, ירושלים

כזבים לילקוט

הוקדם והאוחר

יום אחד, כשהחברה באו לארוחת-בוקר ודייהם מלוכלכות בזבל, נוכחו שבברו אין מיס. אמרה שוש האקונו-מית: "מה, אין מיסז אין דבר, שבו קודם לאכול. המים תיכף יגיעו."

עלון קיבוץ ניר-עז

כמו במלאכס

כשבראל תור לסתח-תקווה מהנסיעה הראשונה שלו לסאריס, בענייני עלייה ב' הקיטו אותו כל החברה, בתקווה לש' מוע משנה מעניין על העולם הגדול, היה בדיוק כמו במלאכס.